

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

SITUAČNÍ A VÝHLEDOVÁ ZPRÁVA VEPŘOVÉ MASO

PROSINEC
2012

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Odbor živočišných komodit MZe

Autor:

Ing. Michal Pavlů (michal.pavlu@mze.cz)

Ředitel odboru živočišných komodit:

Ing. Jiří Hojer

Zdroje informací, zpracovatelé podkladů:

Ministerstvo zemědělství

Agra Europe

AMI, Vieh und Fleisch

Český statistický úřad

Česká národní banka

EUROSTAT

Generální ředitelství cel

Meat and Livestock Commission

Ministerstvo financí České republiky

Podpůrný a garanční rolnický a lesnický fond, a.s.

Rybářské sdružení České republiky

Státní veterinární správa ČR

Státní zemědělský intervenční fond, a.s.

United States Department of Agriculture

Slovenský statistický úřad

Ústav zemědělské ekonomiky a informací

Autor touto cestou děkuje za spolupráci všem uvedeným organizacím a jejich odborným pracovníkům.

Vydalo Ministerstvo zemědělství

Těšnov 17, 117 05 Praha I

Internet: www.eagri.cz, e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-042-0, ISSN 1211-7692, MK ČR E 11003

Tisk a distribuce: AMAPRINT-Kerndl, s.r.o., Pražská 343/20 Třebíč

SITUAČNÍ
A VÝHLEDOVÁ
ZPRÁVA
**VEPŘOVÉ
MASO**

PROSINEC
2012

OBSAH

Úvod	3
Souhrn	3
Zásahy státu:	4
I. Legislativní předpisy	4
Některé předpisy upravující či podmiňující dovoz a vývoz zboží	4
Přehled dovozních cel EU – komodita vepřové maso	5
Dovoz a vývoz zboží zemědělské a potravinářské výroby (kapitoly CS 01 – 24).....	7
Některé právní předpisy EU týkající se oblasti chovu prasat	8
Požadavky vyplývající ze směrnice Rady č.120/2008/ES po 1.1.2013.....	11
Legislativa ČR předpisy vydané - související s chovem prasat	13
2. Dotační politika v České republice	24
Dotační politika v chovu prasat v roce 2012	25
Využívání dotací v chovu prasat v roce 2011	28
3. Program rozvoje venkova ČR na období 2007 – 2013	29
Bilance schválení projektů	30
4. Opatření administrovaná prostřednictvím PGRLF, a.s.	31
Podpora zemědělského pojištění	31
5. Opatření v oblasti veterinární	32
6. Opatření administrovaná prostřednictvím SZIF	33
Poskytování subvencí v sektoru vepřové maso	33
Vývoj komodity vepřové maso	35
Cenový vývoj vepřového masa	42
Spotřeba masa v České republice	47
Zpracovatelský průmysl	49
Zahraniční obchod	53
Tuhy	59
Situace na zahraničních trzích vepřového masa	60
Užití obilovin v živočišné výrobě	63

Předkládaná „Situční a výhledová zpráva „Vepřové maso“ byla autorem zpracována samostatně s použitím pramenů ve zprávě uvedených. Navazuje na Situční a výhledovou zprávu „Vepřové maso – drůbež a vejce“, která byla vydána v měsíci červenci 2011.

Situční a výhledové zprávy jsou pro všechny zájemce z řad chovatelů, studentů, pedagogů odborných škol a podnikatelských subjektů a dalších k dispozici také na internetu na adrese: www.eagri.cz

Vydalo Ministerstvo zemědělství, Těšnov 17, 117 05 Praha 1

ÚVOD

S odstupem dvou let vydává Ministerstvo zemědělství České republiky monotematickou Situační a výhledovou zprávu Vepřové maso. Jejím úkolem je zpřístupnění informací o vývoji legislativy, vývoji stavů prasat, produkce, spotřeby, doplnění stávajícího výčtu podpor, shrnutí možností podpory finančními prostředky na uzavřené zemědělské pojištění, informace o opatřeních Státní veterinární správy a Státního zemědělského a intervenčního fondu. Po přečtení následného textu se lze lépe orientovat v oblasti zahraničního obchodu s živými prasaty a vepřovým masem, seznámit se změnami salda zahraničního obchodu, dále s výkyvem kurzu české koruny, který má dopady na zahraniční trh. V příslušných kapitolách se situační a výhledová zpráva zabývá kolísáním cen i trendem spotřeby vepřového masa. Poměrně podrobně je zmapován vztah sektorů rostlinné a živočišné výroby v souvislosti s vývojem cen krmných směsí. Tato zpráva je předkládána odborné veřejnosti, včetně studentů odborných škol, aby umožnila komplexnější úvahy o dané problematice. Situační zpráva je určena i laické veřejnosti, která sleduje problematiku chovu prasat a dožaduje se vyvážených informací týkajících se současného stavu zemědělství.

Autor děkuje za zasláné podněty a připomínky k doplnění či rozšíření Situační a výhledové zprávy.

SOUHRN

Celkový stav prasat k 1. 8. 2012, zveřejněný Českým statistickým úřadem, potvrdil, že celkový stav prasat v České republice se mírně zvýšil na 1 574 016 kusů ve srovnání s prosincem roku 2011. Stav prasníc činily k tomuto datu 100 932 kusů. Do konce července se v roce 2012 narodilo v České republice 1 697 894 kusů selat, a protože selat je v České republice stálý nedostatek, bylo za prvních osm měsíců 338 tisíc kusů selat dovezeno ze zahraničí, a to především z členských zemí EU. Spotřeba vepřového masa v roce 2010, v posledním zjištěném údaji o spotřebě vepřového masa, byla 41,6 kg na 1 obyvatele České republiky.

Cena zemědělských výrobců jatečných prasat je v roce 2012 vyšší než v předchozích letech a na rozdíl od předchozích let se vyznačuje malými výkyvy. Nejnižší cenou dosaženou na počátku roku bylo 39,83 Kč/kg masa (odpovídá 31,03 Kč/kg ž.hm.). V říjnu 2012 bylo dosaženo nejvyšší ceny roku, a to 47,98 Kč/l kg masa (odpovídá ceně 39,82 Kč/l kg ž.hm.).

Počet odchovaných selat na 1 prasnici v roce 2011 činil 23,5 kusu, což souvisí i se snížením vykazovaného úhynu. V roce 2012 činil do 31. 7. 2012 odchov 14,0 odchovaného selete na 1 prasnici, což odpovídá výsledkům v chovatelsky nejvyspělejších zemích.

Výroba krmných směsí pro prasata klesla v roce 2011 o 15 %, zatímco se o výše než 15 % zvýšila cena krmných směsí. Meziroční zvýšení cen za krmné směsi v roce 2012 činí dalších 8 %.

V roce 2011 pokračoval zvýšený dovoz vepřového masa a živých prasat, především selat. Převaha dovezeného zboží pochází z členských zemí EU. Záporné saldo zahraničního obchodu s živými prasaty a vepřovým masem v roce 2011 přesáhlo 9 mld Kč. Za osm měsíců roku 2012 činilo záporné saldo zahraničního obchodu 7,2 mld Kč a zapříčinilo snížení soběstačnosti České republiky ve výrobě vepřového masa, která v roce 2011 dosáhla 60,8 % a očekáváno je další snižování ukazatele soběstačnosti také v roce 2012.

Ministerstvu zemědělství se podařilo, po již v roce 2010 zavedeném dotačním podprogramu pro ozdravování chovů prasníc, notifikovat (dosáhnout schválení ze strany EK) nový dotační podprogram, kterým podpořilo chovy selat, prasniček a kanečků výhradně z národních zdrojů ve výši několika set milionů Kč a v této podpoře pokračuje i v roce 2012 (podrobnější informace jsou uvedeny v příslušných kapitolách této situační a výhledové zprávy).

ZÁSAHY STÁTU

I. Legislativní předpisy

I. a) Některé předpisy upravující či podmiňující dovoz a vývoz zboží

Vstupem do Evropské unie dne 1. května 2004 převzala Česká republika pravidla unijní celní legislativy, včetně celního sazebníku i obchodně politická opatření v souladu s pravidly WTO, jejichž hlavní deklarovanou snahou je reciproční odstraňování obchodních bariér a pomoc nejchudším zemím světa. EU má společný celní kodex a společný celní sazebník, který je uveřejňován v Úředním věstníku EU (Official Journal of the European Union).

Rok 2009 byl posledním rokem, kdy základní informace byly uvedeny v tiskové podobě ČIT (v Českém integrovaném tarifu 2009) a doplněny o tzv. Národní opatření v oblastech neupravených TARIC (TARIF INTÉGRÉ DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES), jako jsou sazby spotřebních daní a předpisy veterinární, fyto-sanitární předpisy o chemických látkách a další národní legislativa. Od roku 2010 přešlo Generální ředitelství cel na digitální verzi **Elektronického českého integrovaného tarifu (dále bude v textu používán výraz „EČIT 2012“)**. Jde o výpis společného celního sazebníku EU, který je pod názvem TARIC zdrojem informací o tarifních a netarifních opatřeních EU při dovozech a vývozech do států, které nejsou členy EU.

EČIT 2012 je nutno považovat za pracovní pomůcku usnadňující orientaci ve složitém celním systému EU. Kódy musí být použity pro účely celní deklarace a statistické výstupy (viz nařízení Rady (ES) č. 254/2000 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, kterým se mění nařízení Rady (EHS) č. 2658/87). Poslední úpravou právních předpisů související s celní problematikou bylo prováděcí nařízení Komise (EU) č. 927/2012 ze dne 9. října 2012, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku.

Vlastní celní tarif pro rok 2012 vychází z Nařízení Komise (ES) č. 1006/2011 (SPOLEČNÝ CELNÍ SAZEBNÍK EU platný pro rok 2012) ze dne 28. října 2011, kterým se mění příloha I nařízení Rady (EHS) č. 2658/87 o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku. Mimo to vydala celní správa Generálního ředitelství cel P “Změny kombinované nomenklatury platné od 1. 1. 2012, které jsou pracovní pomůckou a jsou vydány jako brožura určená k usnadnění výkladu změn provedených v kombinované nomenklatuře pro rok 2012. Slouží však pouze jako pomůcka a nemá žádný právně závazný účinek. Změny v EČITu jsou uváděny průběžně na adrese:

http://www.celnisprava.cz/cz/clo/sazebni_zarazeni_zbozi/spolecny-celni-sazebnik_es/Stranky/default.aspx

Změny celního sazebníku nastávají každoročně změnou nomenklatury EU, tzv. kombinované nomenklatury (dále jen „KN“). Tyto změny ovšem nebývají zpravidla nijak rozsáhlé a zásadním způsobem nemění tarifním odborníkům „zaběhnutý“ způsob práce. Nicméně změny nomenklatury spravované Světovou celní organizací, tzv. harmonizovaného systému popisu a číselného označování zboží (dále jen „HS“), bývají změnami podstatně rozsáhlejšími a často mění do značné míry i léta zavedenou strukturu nomenklatury a logiku samotného zařazování. Jelikož kombinovaná nomenklatura EU je na nomenklatuře harmonizovaného systému zcela založena a plně vychází z jeho struktury, kterou dále rozšiřuje o dvoumístné kódy, lze s novým rokem ve společném celním sazebníku EU očekávat velké množství změn, které se ovšem netýkají předmětné komodity vepřové maso. Nomenklatura HS 2012 obsahuje celkem 220 sad změn a jedná se tak o revizní cyklus nejmenšího rozsahu. Největší část změn se dotýká zemědělských kapitol a úzce souvisí s potřebami v oblasti životního prostředí sociálními otázkami, které jsou předmětem celosvětového zájmu. Nejrozsáhlejší změny v oblasti zemědělských výrobků a potravin vyplývají z požadavku Organizace Spojených národů pro výživu a zemědělství FAO (*Food and Agriculture Organization of the United Nations*), která využívá nomenklaturu HS jako základ pro zařazování a kódování zboží zvláštního významu v oblasti bezpečnosti potravin a systému předběžného varování. Zásadní a nejrozsáhlejší změny proto nalezneme především v kapitole 3, kde z podnětu této organizace dochází k vytvoření mnoha samostatných položek pro určité druhy ryb a korýšů, měkkýšů

a jiných vodních bezobratlých. Ze stejného důvodu dochází rovněž k vytvoření několika samostatných položek pro různé druhy jedlé zeleniny, kořenů a hlíz, ovoce a ořechů a rovněž obilovin. Tato oblast změn se dotýká především kapitol 7, 8, 9 a 10. V současné době se pracuje na přípravách nomenklatury HS 2017, která vstoupí v platnost k 1. 1. 2017.

Změny se týkají revize skutkových podstat správních (celních) deliktů, úrok z prodlení bude započítáván od pátého pracovního dne po lhůtě splatnosti. Kupující je povinen doložit, že zboží bylo procleno, jinak je do všech důsledků (včetně cla, penále i pokut) zboží vnímáno jako neproclené s možností verifikace 5 let.

Případné náměty, připomínky či dotazy lze směřovat na adresu oits@cs.mfcr.cz.

V zemích EU jsou používány celní sazby:

- a) **valorické** - vyjádřené v procentech z hodnoty zboží (například 2,0 znamená 2,0 % z celní hodnoty zboží)
- b) **specifické** - nevycházejí z hodnoty zboží, ale z jeho množství (například 41,2 Euro/100 kg net. tzn. čisté hmotnosti)

Přehled dovozních cel EU platných od 1. 1. 2012

Kód KN	komodita vepřové maso název zboží	Smluvní celní sazba pro třetí země tj. země, které nejsou členy EU-27
Živá prasata		
0103 10 00	Plemenná čistokrevná zvířata (*)	bez cla
Ostatní živá prasata		
0103 91 10	O hmotnosti menší než 50 kg	41,2 €/100 kg net.
0103 91 90	O hmotnosti menší než 50 kg – ne domácí druhy	bez cla
0103 92 00	O hmotnosti 50 kg nebo vyšší	bez cla
0103 92 11	Prasnice s hmotností nad 160 kg	35,1 €/100 kg net.
0103 92 19	Ostatní	41,2 €/100 kg net.
Vepřové maso čerstvé nebo chlazené		
0203 11 10	V celku nebo půlené,	53,6 €/100 kg net.
0203 12 11	Kýty a kusy z nich nevykostěné,	77,8 €/100 kg net.
0203 12 19	Plece a kusy z nich nevykostěné,	60,1 €/100 kg net.
0203 19 11	Přední části a kusy z nich nevykostěné,	60,1 €/100 kg net.
0203 19 13	Hřbety s kostí kusy z nich,	86,9 €/100 kg net.
0203 19 15	Bůčky prorostlé kusy z nich,	46,7 €/100 kg net.
0203 19 55 až 59	Panenky, hřbety, kýty vykostěné, samostatně předkládané,	86,9 €/100 kg net.
Vepřové maso zmrazené		
0203 21 10	V celku nebo půlené,	53,6 €/100 kg net.
0203 22 11	Kýty a kusy z nich nevykostěné,	77,8 €/100 kg net.
0203 22 19	Plece a kusy z nich nevykostěné,	60,1 €/100 kg net.
0203 29 11	Přední části a kusy z nich nevykostěné,	60,1 €/100 kg net.
0203 29 13	Hřbety s kostí kusy z nich,	86,9 €/100 kg net.
0203 29 15	Bůčky prorostlé kusy z nich,	46,7 €/100 kg net.
0203 29 55 až 59	Panenky, hřbety, kýty vykostěné, samostatně předkládané	86,9 €/100 kg net.

Kód KN	komodita vepřové maso název zboží	Smluvní celní sazba pro třetí země tj. země, které nejsou členy EU-27
Droby		
0206 30 až 49	Jedlé droby vepřové čerstvé, chlazené či mražené	bez cla
Tuk vepřový, neprorostlý libovým masem		
0209 10 11	Čerstvý, chlazený, solený, zmrazený	21,4 €/100 kg net.
0209 10 19	Sušený nebo uzený	23,6 €/100 kg net.
0209 10 90	Jiný tuk než 0209 10 11 a 0209 10 19	12,9 €/100 kg net.
Vepřové maso a jedlé drobysolené (nebo ve slaném nálevu), uzené (nebo sušené)		
0210 11 11	Kýty a kusy z nich nevykostěné - solené	77,8 €/100 kg net.
0210 11 19	Plece a kusy z nich - solené	60,1 €/100 kg net.
0210 11 31	Kýty a kusy z nich nevykostěné - uzené	151,2 €/100 kg net.
0210 11 39	Plece a kusy z nich- uzené	119,0 €/100 kg net.
0210 11/12 90-	Ostatní- solené, uzené	15,4
0210 12 11	Bůčky (prorostlé) a jejich části - solené	46,7 €/100 kg net.
0210 12 19	Bůčky (prorostlé) a jejich části - uzené	77,8 €/100 kg net.
0210 19 10	Slaninové půlky nebo přední třičtvrti- solené	68,7 €/100 kg net.
0210 19 20	Zadní tři čtvrti nebo půlky -solené	75,1 €/100 kg net.
0210 19 30	Přední části a kusy z nich - solené	60,1 €/100 kg net.
0210 19 40	Hřbety a kusy z nich - solené	86,9 €/100 kg net.
0210 19 50	Kýta ve slaném nálevu - zabalená	86,9 €/100 kg net.
0210 19 60	Přední části a kusy z nich - uzené	119,0 €/100 kg net.
0210 19 70	Hřbety a kusy z nich - uzené	149,6 €/100 kg net.
0210 19 81-89	Kotleta – uzená, vepřová krkovička – sušená na vzduchu	151,2 €/100 kg net.
0210 19 90	Ostatní	15,4
0210 99 41	Droby -játra	64,9 €/100 kg net.
0210 99 49	Droby - ostatní	47,2 €/100 kg net.
Štětiny		
0502 00 00	Štětiny a chlupy z domácích nebo divokých prasat,	bez cla
Střeva		
0504 00 00	Střeva, měchýře a žaludky z jiných zvířat než ryb	bez cla
Tuk pro průmyslové účely		
1501 10 10	Vepřový tuk pro průmyslové účely (jiný než 0209 nebo 1503)	bez cla
Uzenky a salámy z masa, drobů či krve		
1601 00 10	Z jater ze zvířat 0101-0104 s výjimkou divokých prasat	15,4

Kód KN	komodita vepřové maso název zboží	Smluvní celní sazba pro třetí země tj. země, které nejsou členy EU-27
1601 00 91	Uzenky a salámy, suché nebo pomazánkové, tepelně neuprav.	149,4 €/100 kg net.
Přípravky a konzervy z masa, drobů a krve nezahrnuté do 1601		
1602 10 00	Homogenizované přípravky z vepřového masa a krve	16,6
1602 41 10	Z kýty,	156,8 €/100 kg net.
1602 42 10	Z plece,	129,3 €/100 kg net.
1602 49 11	Hřbety s kostí včetně směsí ze hřbetu a kýty(s výjimkou krkovičky)	156,8 €/100 kg net.
1602 49 13	Krkovička, včetně směsí krkovičky a plece	129,3 €/100 kg net.
1602 49 15	Směsí z kýty, krkovičky, plec, hřbet s kostí	129,3 €/100 kg net.
Kůže		
4103 3000	Vepřové surové kůže - kusy	bez cla
4106 31/32	Vyčiněné nebo polovyčiněné kůže vepřové – kusy v mokřém stavu (včetně wet-blue) i suchém stavu (crust)	2,0
4113 20 00	Usně po vyčinění nebo polovyčinění – m ²	2,0

Pramen: EČIT 2011

Vysvětlivky:

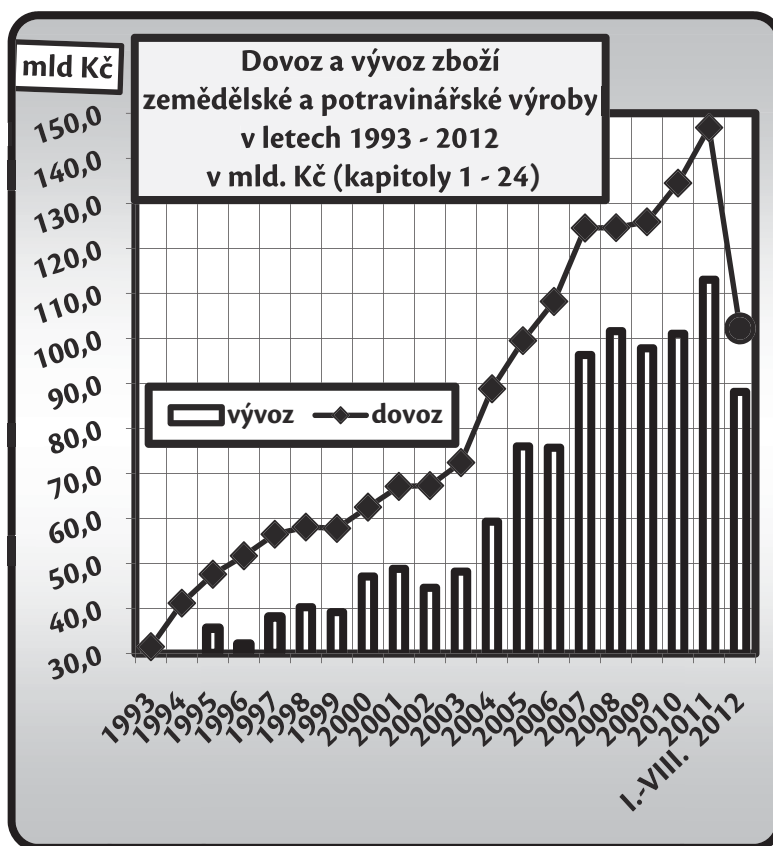
- (*)- Na zařazení do této podpoložky se vztahují podmínky stanovené právními předpisy Společenství (viz směrnice Rady 88/661/EHS (Úř. věst. L 382, 31.12.1988, s. 36); směrnice Rady 94/28/ES (Úř. věst. L 178, 12.7.1994, s. 66); rozhodnutí Komise 96/510/ES (Úř. věst. L 210, 20.8.1996, s. 53)).
- **tučně uvedené hodnoty celní sazby** náleží položkám s celní kvótou WTO- viz. příloha EČITu

Dovoz a vývoz zboží zemědělské a potravinářské výroby (kapitoly CS 01 – 24)

Objem zahraničního obchodu v roce 2011 s živými prasaty a vepřovým masem v mld. Kč v porovnání s celkovým objemem zboží zemědělské a potravinářské výroby				
	Dovoz do České republiky		Vývoz z České republiky	
	Veškeré zboží (kapitoly 1-24)	z toho položky živá prasata a vepřové maso (0103 a 0203)	Veškeré zboží (kapitoly 1-24)	z toho položky živá prasata a vepřové maso (0103 a 0203)
členské státy EU 27	123,8	11,6	103,6	2,5
ostatní země světa	23,0	0,1	9,4	0,2
CELKEM	146,8	11,7	113,0	2,7

V rámci zahraničního obchodu se členskými zeměmi EU se v roce 2011 ve srovnání s rokem 2010 zvýšil dovoz zboží zemědělské a potravinářské výroby a to o 9%. Stejným poměrem se zvýšil nejen dovoz, ale i vývoz živých prasat a vepřového masa. V roce 2012 se zvýšil dovoz u zboží potravinářské a zemědělské výroby o 4 % oproti stejnému období roku 2011 a o 16 % se zvyšuje vývoz. U živých prasat a vepřového masa se v roce 2012 zvyšuje trend dovozu o 17 % a trend vývozu o 7 %. Dochází tak k zvyšování záporného salda zahraničního obchodu.

V roce 2010 hodnota vyváženého zboží z České republiky (zboží zahrnuté do kapitol 1-24 CN) dosáhla 99 mld. Kč (v roce 2011 téměř 113 mld Kč), z toho v 92 % se jednalo o vývoz do EU-27.

Tendenci vzestupu hodnoty sledujeme také u zboží, které je do České republiky dováženo. Jeho hodnota v roce 2010 přesáhla 130 mld. Kč (v roce 2011 téměř 147 mld Kč), z toho zboží zemědělské a potravinářské výroby, které bylo dovezeno do ČR z členských zemí EU – 27, tvořilo 84 %.

I.b) Některé právní předpisy EU týkající se oblasti chovu prasat

Povinně prováděný statistický systém sledující pohyb zboží mezi členskými státy EU, tj. mezi Českou republikou a ostatními členskými státy EU se nazývá „**Intrastat**“. Základním předpisem je vyhláška č.201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství, ve znění pozdějších předpisů, kterými jsou vyhlášky č.563/2006 Sb., č.393/2008 Sb., a nejnověji vyhláškou č. **317/2010 Sb.** o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropského společenství, ve znění pozdějších předpisů, tato vyhláška ze dne 24. 11. 2010 obsahuje řadu podstatných změn. Počínaje výkazem za leden 2011 se **výkazy Intrastatu předávají pouze elektronicky**. Písemně lze předat pouze opravy za uplynulé období a při jednorázovém dosažení prahu pro vykazování. Pro spodní hodnotu zásilek je po 1. 1. 2011 důležitá hodnota v € a nikoliv do tohoto termínu používaná hodnota zboží v Kčs.

Informace o jeho provádění lze získat v publikaci „Příručka pro Intrastat CZ“, která byla vydána Českým statistickým úřadem a Generálním ředitelstvím cel, která obsahuje vysvětlení všech základních ustanovení předpisů o provádění Intrastatu s řadou příkladů a je zveřejněna na adrese www.czso.cz v části „Intrastat“. Příručku lze najít přímo na adrese: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/intrastat_prirucky

Od 1.1. 2009 došlo k významným změnám ve vykazování zboží sledovaného na Intrastatu. Měnil se mimo jiné limit hodnoty zboží odeslaného nebo přijatého z jiného členského státu od počátku roku 2009. **Hodnota prahu** pro vykazování **v roce 2012** zůstává stejná jako pro rok 2010 a 2011 a činí **8 milionů Kč (přepočtená aktuálním kurzem v €)** fakturované hodnoty zboží odeslaného do

ostatních členských států EU v součtu od počátku roku i přijatého z ostatních členských států EU. Změna hodnoty prahu pro vykazování se nepřipravuje. Neuskutečnila-li zpravodajská jednotka v daném referenčním období žádné odeslání nebo přijetí zboží, vyazuje tuto skutečnost do Intrastatu vyhotovením a předáním negativního hlášení, do 12. pracovního dne měsíce následujícího po referenčním období. Pro rok 2012 na adresu **InstatDesk** nebo **InstatOnline** (nikoli přes Portál veřejné správy). Práh pro vykazování (stejně tak jako formy výkazů, jejich obsah a termíny předávání je EK pouze doporučován) je v každém státě jiný. Je dán % z obratu zahraničního zboží, tj. jeden zahraniční obchodní partner nemusí obchodované zboží vykazovat a pro druhého může být vykazování povinností.

Významným údajem je **povinné uvádění údaje o hmotnosti živých zvířat** do výkazů Intrastat i pro ty podpoložky kombinované nomenklatury, kterým je v celním sazebníku přiřazen kód doplňkové měrné jednotky. Tyto údaje byly od května 2006 nepovinné, a proto bylo v 1/3 členských států upuštěno od jejich sledování. Vzhledem k tomu, že se ztrácela logická kontrola nad těmito výkazy, je uvádění hmotnosti i počtu kusů živých zvířat od 1. 1. 2009 povinné.

Pro rok 2012 je stanovena vyhláškou místní příslušnost celních úřadů č. 185/2004 Sb., o Celní správě České republiky, avšak lze očekávat, že bude k 1. 1. 2013 změněna. Nomenklatura zboží se určuje dle Nařízení Komise (ES) č. 1006/2011 (Úřední věstník – L 282 z 28. 10. 2011). „Změny kombinované nomenklatury platné od 1. 1. 2012“ srovnávající kódy KN pro rok 2011 s kódy platnými v roce 2012 najdeme na adrese: www.celnisprava.cz pod označením „Korelace_KN2012“. Postup při výpočtu kurzu Kč - € je stanoven čl. 168 až 171 Nařízení Komise (EHS) č. 2454/93.

Úřední věstník EU (Official Journal of the European Union) obsahuje nařízení, směrnice a rozhodnutí. Právní předpisy jsou obsaženy v řadě L (Legislation), v řadě C jsou informace, oznámení a přípravné akty. Řady L a C je možné nalézt na internetové adrese <http://eur-lex.europa.eu/JOIndex.do?ihmlang=cs>

Důležitou skutečností je, že platným předpisem je znění zveřejněné v Ústředním věstníku Evropské unie.

Základním nařízením upravujícím všeobecné podmínky společné organizace je Nařízení Rady (ES) č. 1234/07 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty („jednotné nařízení o společné organizaci trhů“) obsahuje dále uvedená opatření:

- **Intervenční nákup** – upravený Nařízením Komise (EHS) č. 391/68 ze dne 1. 4. 1968, kterým se stanovila pravidla pro intervenční nákupy vepřového masa. Tyto nákupy se však od roku 1971 neuplatňují a není to již používaný nástroj k regulaci trhu a Nařízení Rady (ES) č. 1234/07 s ním již ani nepočítá.
- **Podpora soukromého skladování** prostřednictvím finanční podpory je legislativně upravena Nařízením Rady (ES) č. 1234/2007. Dále pak Nařízením Komise (ES) č. 826/2008.
- Systém podpory soukromého skladování je založen na uzavírání smluv s Intervenčními agenturami. Základním závazkem je uskladnění vepřového masa po stanovenou dobu. Účelem této podpory je stažení přebytků vepřového masa po stanovenou dobu z trhu. Tento zásah je považován za mimořádné intervenční opatření, které může Evropská Komise vyhlásit na základě dlouhodobě nepříznivé situace v komoditě vepřové maso.

Výše podpory soukromého skladování může být poskytnuta dvěma způsoby:

- a) podpora soukromého skladování je stanovena na základě nabídkového řízení
- b) výše podpory je stanovena paušální sazbou předem.

Regulace vývozu a dovozu vepřového masa je upravena nařízením Komise č. 1518/2003 ze dne 28. srpna 2003, kterým se stanoví prováděcí pravidla k režimu vývozních licencí v odvětví vepřového masa a dále nařízením Komise (ES) č. 376/2008. U žadatelů o podporu exportu se vyžaduje zkušenost se zahraničním obchodem. Na doložení vážnosti záměru se skládá kauce za každých 100 kg zamýšleného exportu, která při neuskutečnění obchodu propadá.

Dovozní licence se u vepřového masa předpokládá u dovozu v rámci kvót. Při dovozu mimo rámec kvót se licence nepředkládá. Kvóty pro vepřové maso jsou otevřeny a spravovány nařízením Komise (ES) č. 442/2009 a nařízením Komise (ES) č. 1301/2006, které stanoví společná pravidla ke správě dovozních celních kvót pro zemědělské produkty odléhající režimu dovozních licencí. Stejně jako u exportu je kladen důraz na to, aby kvótový dovoz byl určen pro tradiční dovozce. To souvisí se skutečností, že kvótový dovoz umožňuje dovoz za snížené clo.

Subvencovaný vývoz je upraven nařízením Komise (ES) č. 612/2009 ze dne 7. 7. 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu **vývozních subvencí** pro zemědělské produkty. Evropská komise vydává zaktualizované sazby minimálně 1x za čtvrtletí.

Dovoz vepřového masa je upraven nařízením Komise (ES) č. 376/2008. Ochrana trhu připouští využívání dodatečných cel za podmínek dodržení spouštěcí úrovně dovozu podle kritérií dohodnutých ve WTO.

Neopominutelným faktorem společné organizace trhu s vepřovým masem v Evropské unii je v současné době jednotná klasifikace obchodních tříd jatečných prasat (SEUROP). Tato klasifikace je v Evropské unii povinná od roku 1989. Dalšími prvky, které ovlivňují organizaci trhu s vepřovým masem, jsou prognózy stavů zvířat a předpoklad produkce.

Zvláštní tržní opatření obsažená v Nařízení Rady (ES) č. 1234/2007:

- čl. 44 (Choroby zvířat), který stanoví možnost přijetí výjimečného opatření na podporu postiženého trhu s cílem zohlednit omezení obchodu uvnitř Společenství a obchodu se třetími zeměmi, která mohou vyplynout z použití opatření, jejichž cílem je zabránit šíření chorob zvířat (týká se vepřového a drůbežního masa i vajec),
- čl. 45 (Ztráta důvěry spotřebitele), který stanoví možnost přijetí výjimečných opatření na podporu trhu s drůbežím masem a vejci s ohledem na vážná narušení trhu přímo související se ztrátou důvěry spotřebitele v důsledku existence rizika pro zdraví lidí nebo zdraví zvířat.

Členské státy mají za povinnost sledovat a poskytovat EK tyto druhy informací:

- informace o cenách
- informace o uplatňování intervenčních opatření
- statistické údaje
- prognózy

(Státní zemědělský intervenční fond zajišťuje v České republice informace o nákupních cenách jatečných prasat a po rozšíření Evropské unie je zodpovědný za předávání informací z reprezentativních trhů do příslušného orgánu Evropské unie ke stanovení referenční ceny za kalendářní týden).

Cenová hlášení u vepřového masa se řídí nařízením Rady (ES) č. 1234/2007. Dále pak nařízením Komise (ES) č. 1249/2008, kterým se stanoví pravidla pro zavádění klasifikačních stupnic pro jatečně upravená těla skotu, prasat a ovcí a pro ohlašování jejich cen.

Požadavky vyplývající ze směrnice Rady č. 2008/120/ESpo 1.1.2013

K 1. 1. 2013 všechny stavby (zařízení) určené pro ustájení prasat musí splňovat požadavky směrnice Rady č. 2008/120/ES, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat. Zde jsou stanoveny minimální požadavky pro odchov a výkrm.

Současný stav uvedení předpisu do praxe

Chovatelé prasat v České republice splnili již k 30. 6. 2012 mj. podmínku používání skupinového ustájení prasnic a prasniček v EU od 1. ledna 2013 z 95,6 % a sledují postup plnění požadavků směrnice, které souvisí i s vynakládáním finančních prostředků do úprav chovatelských zařízení v sousedních zemích.

V polovině roku 2012 neplnilo požadavky směrnice Rady č. 2008/120/ES osm členských států EU a to přirozeně vyvolává obavy českých chovatelů prasat. Na základě sledování Celní statistiky lze konstatovat, že v roce 2011 a následně během prvního pololetí roku 2012 nebyla do České republiky dovezena selata ze zemí, které pravděpodobně nesplní požadavek skupinového ustájení prasnic daný směrnicí Rady č. 2008/120/ES platný od 1. 1. 2013 (Rakousko, Kypr, Finsko, Francie, Itálie, Polsko, Portugalsko a Slovinsko). V prvním pololetí roku 2012 došlo k dovozu živých jatečných zvířat ze zemí nespĺňujících požadavky předmětné směrnice do ČR vevýši 11 % z celkového objemu dovozu. Jednalo se o dovoz z Francie a Rakouska. Předpokládáme, že toto množství jatečných zvířat bude možné v případě omezení pro země, respektive hospodářství neplnící požadavky na skupinové ustájení prasnic dovézt ze států splňujících příslušnou legislativu či nahradit domácí produkcí.

Tíživější situace je potenciálně v případě dovozu vepřového masa a vepřového tuku. Z Polska, Rakouska, Francie a Itálie bylo v roce 2011 a dále v prvním pololetí tohoto roku dovezeno cca 23 % této komodity z celkového množství. Stejný procentický podíl zaujímal také vepřový tuk, který je do ČR ze zemí, které nebudou k 1. 1. 2013 v souladu se směrnicí, dovážen z Itálie. V případě vepřového tuku se jedná o komoditu, která je používána nejen v potravinářském odvětví, ale také pro výrobu produktů v kosmetickém průmyslu.

Postoj zástupců České republiky pro jednání orgánů EU je jednoznačný. Česká republika vnímá stav, kdy implementace předpisů neproběhne ve všech státech EU do konce roku 2012, jako neuspokojivý a hodnotí ho jako porušení pravidel a znevážení smyslu společného trhu podobně, jako když v nedávné době 5 členských států nesplnilo povinnosti vyplývající ze směrnice Rady 1999/74/ES, konkrétně zavést zákaz nezdokonalených (neobohacených) klecí pro nosnice, který je v platnosti od 1.1.2012.

Vlastní požadavky směrnice Rady č. 2008/120/ES

Řada požadavků uvedených ve Směrnicí Rady č. 2008/120/ES obsahuje identické povinnosti pro ochranu prasat ustájených pro odchov nebo výkrm jako předchozí směrnice Rady č. 91/630/EHS, kterou se stanoví minimální požadavky pro ochranu prasat. Požadavky ze směrnice Rady č. 2008/120/ES byly do českého právního řádu plně transponovány v roce 2009, vyhláškou č. 464/2009 Sb., kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb. o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat

Splnění požadavků uvedených ve směrnici Rady č. 2008/120/ES v hospodářství původu hospodářských zvířat daného členského státu může ověřit příslušný orgán dozoru ČS, případně zástupce EK.

Dle článku 12 směrnice Rady č. 2008/120/ES mohou členské státy zavést na svém území přísnější opatření, než jsou opatření uvedená v této směrnici. Členské státy o nich uvědomí Komisi.

Lokalizace požadavku směrnice Rady č. 2008/120/ES ve vyhlášce je uvedena v závorce.

Výňatek ze směrnice Rady č. 2008/120/ES:

Článek 3

1. Členské státy zajistí, aby všechny provozy splňovaly tyto požadavky:

b) pro zapuštěné prasničky nebo prasnice chované ve skupinách musí činit celková využitelná podlahová plocha pro každou zapuštěnou prasničku nejméně 1,64 m² a pro každou prasnici nejméně 2,25 m². Jsou-li tato zvířata chována ve skupinách po méně než šesti kusech, musí být celková využitelná

podlahová plocha zvětšena o 10 %. Jsou-li tato zvířata chována ve skupinách po 40 nebo více kusech, celková využitelná podlahová plocha může být zmenšena o 10 %. (vyhláška č. 208/2004 Sb., §3 odst. 3)

2. Členské státy zajistí, aby podlahy splňovaly tyto požadavky:

a) pro zapuštěné prasničky a březí prasnice: část plochy požadované v odst. 1 písm. b) rovnající se nejméně 0,95 m² na prasničku a nejméně 1,3 m² na prasnici musí být tvořena souvislou pevnou podlahou, z níž je pro odtokové otvory vyhrazeno maximálně 15 %; (vyhláška č. 208/2004 Sb., §3 odst. 4, b)

b) jsou-li pro prasata chovaná ve skupinách použity betonové roštové podlahy:

i) maximální šíře mezer mezi roštnicemi musí být

— 11 mm pro selata,

— 14 mm pro odstávčata,

— 18 mm pro chovné běhouny a prasata ve výkrmu,

— 20 mm pro zapuštěné prasničky a prasnice, (vyhláška č. 208/2004 Sb., §3 odst. 4, c)

ii) minimální šířka roštnice (nášlapné plochy roštu) musí být

— 50 mm pro selata do odstavu a odstávčata,

— 80 mm pro chovné běhouny a prasata ve výkrmu, zapuštěné prasničky a pro prasnice.

(vyhláška č. 208/2004 Sb., §3 odst. 4, d)

4. Členské státy zajistí, aby se prasnice a prasničky během období, které začíná čtyři týdny po zapuštění a končí jeden týden před očekávaným porodem, chovaly ve skupinách. Kotec, ve kterém je skupina chována, musí mít strany delší než 2,8 m. Je-li ve skupině chováno méně než šest zvířat, kotec, ve kterém je skupina chována, musí mít strany delší než 2,4 m.

(vyhláška č. 208/2004 Sb., §3 odst. 15, b)

Odchylně od prvního pododstavce mohou být prasnice a prasničky chované v provozech s méně než deseti prasnicemi ustájeny během období uvedeného v uvedeném pododstavci jednotlivě za předpokladu, že se v kotcích mohou snadno otočit.

(vyhláška č. 208/2004 Sb., §3 odst. 15, c)

5. Aniž jsou dotčeny požadavky stanovené v příloze I, členské státy zajistí, aby prasnice a prasničky měly stálý přístup k manipulovatelnému materiálu, který splňuje alespoň příslušné požadavky uvedené přílohy.

(vyhláška č. 208/2004 Sb., §3 odst. 15, d)

Členské státy zajistí, aby prasata chovaná ve skupinách, která jsou výjimečně agresivní, dále ta, která byla napadena jinými prasaty nebo která jsou nemocná nebo poraněná, mohla být dočasně umístěna v samostatných kotcích.

V tomto případě musí použitý samostatný kotec umožňovat zvířeti snadné otáčení, pokud to není v rozporu se specifickým veterinárním doporučením. (vyhláška č. 208/2004 Sb., §3 odst. 5)

Ustanovení odst. 1 písm. b), odstavců 2, 4 a 5 a odst. 8 poslední věty se použijí na všechny provozy nově postavené nebo rekonstruované nebo uvedené poprvé do provozu po 1. lednu 2003. Od 1. ledna 2013 se tato ustanovení použijí na všechny provozy (vyhláška č. 208/2004 Sb., §3 odst. 18).

I. c) Legislativa ČR – předpisy vydané

**ve Sbírce zákonů České republiky
a ve Věstníku MZe ČRv letech 2004 až 2012
související s chovem prasat**

Zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů.

- **Vyhláška č. 173/2004 Sb., Ministerstva zemědělství, o způsobu a rozsahu vyžadování údajů Výzkumným ústavem zemědělské ekonomiky** (účinnost v od 1. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 213/2004 Sb., Ministerstva zemědělství, kterou se stanoví seznam teoretických a praktických oblastí, které tvoří obsah vzdělání a přípravy vyžadovaný v České republice pro výkon regulované činnosti v rámci působnosti Ministerstva zemědělství** (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 320/2004 Sb., Ministerstva zemědělství, kterou se mění vyhláška č. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování Státní zemědělské a potravinářské inspekci** (účinnost od 7. 5. 2004).
- **Nařízení vlády České republiky č. 69/2005 Sb., o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace v souvislosti s předčasným ukončením provozování činnosti zemědělského podnikatele** (účinnost od 7. 3. 2005).
- **Nález Ústavního soudu** ze dne 20. 6. 2006 ve věci návrhu na zrušení některých ustanovení zákona č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, a na zrušení některých ustanovení zákona č. 85/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony ve znění zákona č. 441/2005 Sb.,
- **Nařízení vlády České republiky č. 512/2006 Sb., kterým se mění některá nařízení vlády v oblasti strukturálních opatření v zemědělství** (účinnost od 1. 12. 2006).
- **Zákon č. 35/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském a intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském a intervenčním fondu), ve znění pozdějších předpisů** (účinnost od 12. 2. 2008).
- **Zákon č. 291/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů a další související zákony** (účinnost od 1. 10. 2009, některá uvedená ustanovení od 1. 1. 2010, 1. 6. 2010 a 1. 7. 2010).
- **Zákon č. 395/2009 Sb., o významné tržní síle při prodeji zemědělských a potravinářských produktů a jejím zneužití** (účinnost od 3. 12. 2009).
- **Nařízení vlády České republiky č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor** (účinnost od 1. 1. 2010, některá uvedená ustanovení od 1. 1. 2012).
- **Nařízení vlády České republiky č. 480/2009 Sb., kterým se mění Nařízení vlády v souvislosti s přijetím Nařízení vlády o stanovení důsledků porušení podmíněnosti poskytování některých podpor** (účinnost od 1. 1. 2010, některá uvedená ustanovení od 1. 1. 2012).
- **Nařízení vlády České republiky č. 369/2010 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 479/2009 Sb., o stanovení důsledku porušení podmíněnosti poskytování některých podpor, a některá související nařízení vlády** (účinnost 1. 1. 2011).
- **Vyhláška č. 275/2011 Sb., Českého statistického úřadu, O Programu statistických zjišťování na rok 2012** (účinnost od 1. 1. 2012).
- **Vyhláška č. 118/2012 Sb., Českého statistického úřadu, kterou se mění vyhláška č. 275/2011, O Programu statistických zjišťování na rok 2012** (účinnost od 6. 4. 2012).
- **Zákon č. 171/2012 Sb., o rozpočtových pravidlech o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů** (účinnost od 1. 8. 2012).

Oblast činnosti SZIF

Zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu, ve znění pozdějších předpisů.

- **Zákon č. 367/2009 Sb., úplné znění zákona č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu** jak vyplývá z pozdějších změn (účinnost 26. 10. 2009).
- **Nařízení vlády České republiky č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky** (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Nařízení vlády České republiky č. 224/2004 Sb., o některých podrobnostech provádění společných organizací trhu v režimu dovozních a vývozních licencí a osvědčení o stanovení náhrady předem pro zemědělské produkty** (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Nařízení vlády České republiky č. 249/2004 Sb., o stanovení některých podrobností a bližších podmínek provádění patření společných organizací trhu s hovězím a telecím, vepřovým, drůbežím, skopovým a kozím masem a vejci a k poskytování zvláštních subvencí při vývozu pro hovězí a telecí maso a pro některé druhy hovězího masa** (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Nařízení vlády České republiky č. 655/2004 Sb., o stanovení podmínek pro zařazení skupin výrobců, zajišťujících společný odbyt vybraných zemědělských komodit, do programu zakládání skupin výrobců a o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace k podpoře jejich činnosti** (účinnost 12. 1. 2005).
- **Nařízení vlády České republiky č. 99/2005 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky** (účinnost od 28. 2. 2005).
- **Nařízení vlády České republiky č. 257/2006 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 181/2004 Sb., o stanovení bližších podmínek provádění společných organizací trhu, pokud jde o poskytování subvencí při vývozu pro zemědělské výrobky a zpracované zemědělské výrobky ve znění nařízení vlády č. 99/2005 Sb., (účinnost od 31. 5. 2006).**
- **Nařízení vlády České republiky č. 332/2007 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 655/2004 Sb., o stanovení podmínek pro zařazení skupin výrobců, zajišťujících společný odbyt vybraných zemědělských komodit, do programu zakládání skupin výrobců a o stanovení podmínek pro poskytnutí dotace k podpoře jejich činnosti** (účinnost 31. 12. 2007).
- **Zákon č. 345/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 256/2000 Sb., o Státním zemědělském intervenčním fondu a o změně některých dalších zákonů (zákon o Státním zemědělském intervenčním fondu) ve znění pozdějších předpisů** (účinnost 30. 8. 2011).
- **Zákon, č. 251/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 569/1991 Sb., o Pozemkovém fondu České republiky ve znění pozdějších předpisů** (účinnost 29. 11. 2011).

Oblast veterinární péče a péče o pohodu zvířat (welfare)

Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči, ve znění pozdějších předpisů Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů

- **Zákon č. 77/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů** (účinnost od 1. 3. 2004, některá ustanovení od 1. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 202/2004 Sb., Ministerstva zemědělství, o opatřeních pro předcházení a zdolávání afrického moru prasat** (účinnost od 26. 4. 2004).

- **Vyhláška č. 208/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 356/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, o sledování (monitoringu) zoonóza změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaza nemocí přenosných ze zvířat na člověka (účinnost od 12. 6. 2004).
- **Vyhláška č. 382/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, o ochraně hospodářských zvířat při porážení, utrácení nebo jiném usmrcování (účinnost od 1. 8. 2004).
- **Vyhláška č. 389/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, o opatřeních pro tlumení slintavky a kulhavky a k jejímu předcházení a o změně vyhlášky č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění vyhlášky č. 356/2004 Sb., (účinnost od 30. 6. 2004).
- **Vyhláška č. 122/2005 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 378/2003 Sb., kterou se stanoví podniky, v nichž se přípouští po dobu přechodného období uplatňovat odchylné veterinární požadavky na jejich provoz (účinnost od 29. 3. 2005).
- **Vyhláška č. 424/2005 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 382/2004 Sb., o ochraně hospodářských zvířat při porážení, utrácení nebo jiném usmrcování (účinnost od 1. 1. 2006).
- **Vyhláška č. 425/2005 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat (účinnost od 1. 1. 2006).
- **Zákon č. 48/2006**, kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (**veterinární zákon**), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích (účinnost 27. 2. 2006).
- **Zákon č. 77/2006**, kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (účinnost 15. 3. 2006).
- **Vyhláška č. 155/2006 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 380/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se spermatem, vaječnými buňkami, embryi a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí (účinnost 1. 5. 2006).
- **Vyhláška č. 156/2006 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 382/2003 Sb., o veterinárních požadavcích na obchodování se zvířaty a o veterinárních podmínkách jejich dovozu ze třetích zemí ve znění vyhlášky č. 260/2005 Sb., a kterou se zrušuje vyhláška č. 383/2003 o veterinárních podmínkách dovozu některých živočišných produktů ze třetích zemí (účinnost 1. 5. 2006).
- **Vyhláška č. 8/2007 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 296/2003 Sb., o zdraví zvířat a o oprávnění odborné způsobilosti k výkonu některých odborných veterinárních činností ve znění pozdějších předpisů (účinnost 29. 1. 2007).
- **Vyhláška č. 289/2007 Sb., Ministerstva zemědělství**, o veterinárních a hygienických požadavcích na živočišné produkty, které nejsou upraveny přímo použitelnými předpisy Evropského společenství (účinnost 23. 11. 2007, část - Hlava sedmá pozbyla platnosti 31. 12. 2009).
- **Vyhláška č. 316/2007 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka, ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1. 1. 2008).
- **Zákon č. 378/2007 Sb., o léčivech** a o změnách některých souvisejících zákonů (účinnost 31. 12. 2007).
- **Zákon č. 182/2008**, kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (**veterinární zákon**), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1. 6. 2008).

- **Vyhláška č. 288/2008 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz nemocí přenosných ze zvířat na člověka (účinnost 3. 9. 2008).
- **Vyhláška č. 289/2008 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 375/2008 Sb., kterou se mění některé vyhlášky v oblasti veterinární péče (účinnost od 3. 9. 2008).
- **Zákon č. 312/2008**, kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (účinnost 22. 8. 2008).
- **Zákon č. 332/2008 Sb., Úplné znění zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči** a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon), jak vyplývá z pozdějších změn (účinnost 60 dní po vyhlášení, které nastalo dne 8. 9. 2008).
- **Vyhláška č. 344/2008 Sb., Ministerstva zemědělství**, o používání, předepisování a výdeji léčivých přípravků při poskytování veterinární péče (účinnost 15. 9. 2008).
- **Zákon č. 409/2008 Sb., úplné znění zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání**, jak vyplývá z pozdějších změn (účinnost od 21. 11. 2008).
- **Věstník Ministerstva zemědělství České republiky vydaný v částce 2, v prosinci 2008, Oznámení o uveřejnění seznamu nákaz, jejichž výskyt musí být podle právních aktů Evropských společenství upravujících hlášení nákaz a výdaje ve veterinární oblasti hlášené Evropské komisi a členským státům**
- **Vyhláška č. 3/2009 Sb., Ministerstva zemědělství**, o odborné způsobilosti k výkonu dozoru na úseku ochrany zvířat proti týrání (účinnost od 22. 1. 2009).
- **Vyhláška č. 4/2009 Sb., Ministerstva zemědělství**, o ochraně zvířat při přepravě (účinnost od 7. 1. 2009).
- **Vyhláška č. 5/2009 Sb., Ministerstva zemědělství**, o ochraně zvířat při veřejném vystoupení a při chovu (účinnost od 7. 1. 2009).
- **Vyhláška č. 21/2009 Sb., Ministerstva zemědělství**, o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemístování a přepravě zvířata oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých veterinárních činností, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 23. 1. 2009).
- **Vyhláška č. 464/2009 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat ve znění vyhlášky č. 425/2005 Sb., (účinnost od 1. 1. 2010).
- **Vyhláška č. 12/2010 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdolávání nákaz nemocí přenosných ze zvířat na člověka ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1. 3. 2010).
- **Zákon č. 75/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 378/2007 zákon o léčivech** a o změnách některých souvisejících zákonů (účinnost 25. 3. 2011).
- **Nařízení vlády České republiky č. 125/2011 Sb.**, o stanovení informačních povinností příjemcům živočišných produktů v místě určení. V návaznosti na nařízení 882/2004/ES o úředních kontrolách za účelem dodržování právních předpisů týkajících se krmiv a potravin a pravidel o zdraví a dobrých životních podmínkách zvířat je jedním z prováděcích předpisů veterinárního zákona. Příjemce je povinen poskytnout veterinární správě požadované informace tak, aby je obdržela nejpozději 24 hodin před příchodem živočišných produktů na místo určení (účinnost od 15. 5. 2011).
- **Vyhláška č. 143/2011 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 344/2008 Sb., o používání, předepisování a výdeji léčivých přípravků při poskytování veterinární péče (účinnost 1. 6. 2011).

- **Zákon č. 308/2011**, kterým se mění zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (**veterinární zákon**), ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů a **zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat** proti týrání, ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1. 1. 2012).
- **Vyhláška č. 309/2011 Sb., Ministerstva zemědělství**, o stanovení podmínek vyšetřování skotu na boviní spongiformní encefalopatii v rámci prohlídky jatečných zvířat a masa (účinnost 21. 10. 2011).
- **Vyhláška č. 26/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se stanoví výše paušální částky nákladů spojených vytištěním veterinárního osvědčení k vývozu a výše paušální částky nákladů spojených s prováděním pohraniční veterinární kontroly (účinnost 24. 1. 2012).
- **Vyhláška č. 51/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 291/2003 Sb., o zákazu podávání některých látek zvířatům, jejichž produkty jsou určeny k výživě lidí, a o sledování (monitoringu) přítomnosti nepovolených látek, reziduí a látek kontaminujících, pro něž by živočišné produkty mohly být škodlivé pro zdraví lidí, u zvířat a v jejich produktech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1. 3. 2012).
- **Vyhláška č. 78/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1. 4. 2012).
- **Vyhláška č. 161/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 299/2003 Sb., o opatřeních pro předcházení a zdlavání nákaz nemocí přenosných ze zvířat na člověka ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1. 7. 2012).
- Věstník Ministerstva zemědělství České republiky vydaný v částce 2, v prosinci 2011,
- **1. Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2012,**
- **2. Seznam schválených národních referenčních laboratoří**
- **3. Zásady pro vypracování pohotovostních plánů**
- **4. Oznámení o zrušení Vyhlášení testačního zařízení pro testování finálních hybridů prasat**
- Věstník Ministerstva zemědělství České republiky vydaný v částce 1, v květnu 2012,
- **1. Úprava metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2012,**
- **2. Seznam schválených národních referenčních laboratoří**
- **Vyhláška č. 342/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, o zdraví zvířat a jeho ochraně, o přemísťování a přepravě zvířat a o oprávnění a odborné způsobilosti k výkonu některých veterinárních činností (účinnost 1. 11. 2012).

Oblast šlechtění, evidence a označování zvířat:

Zákon č. 154/2000 Sb., plemenářský zákon, o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat ve znění pozdějších předpisů.

- **Zákon č. 130/2006**, kterým se mění zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon), ve znění pozdějších předpisů a některé další zákony (účinnost od 14. 4. 2006).
- **Zákon č. 344/2006, úplné znění zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat** a o změně některých souvisejících zákonů (**plemenářský zákon**), (účinnost 1. 1. 2006).

- **Vyhláška č. 136/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem (účinnost od 1. 4. 2004).
- **Vyhláška č. 370/2006 Sb., Ministerstva zemědělství**, o odborných kurzech k výkonu některých odborných činností v oblasti šlechtění a plemenitby hospodářských zvířat (účinnost od 1. 8. 2006).
- **Vyhláška č. 447/2006 Sb., Ministerstva zemědělství, o genetických zdrojích zvířat** (účinnost od 1. 10. 2006).
- **Vyhláška č. 448/2006 Sb., Ministerstva zemědělství, o provedení některých ustanovení plemenářského zákona** (účinnost od 1. 10. 2006).
- **Věstník Ministerstva zemědělství České republiky** vydaný v částce 2, v prosinci 2006, **Vyhlášení testačního zařízení a metodiky**, ve kterém je chovatelský podnik povinen pravidelně testovat finální hybridy prasat.
- **Vyhláška č. 213/2009 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění vyhlášky č. 199/2007 Sb. (účinnost od 20. 7. 2009).
- **Vyhláška č. 202/2010 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 136/2004 Sb., kterou se stanoví podrobnosti označování zvířat a jejich evidence hospodářství a osob stanovených plemenářským zákonem, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 7. 2010).
- **Vyhláška č. 57/2011 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 448/2006 Sb., o provedení některých ustanovení plemenářského zákona (účinnost od 15. 3. 2011).
- **Zákon č. 32/2011, kterým se mění zákon č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů (plemenářský zákon)**, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 4. 2011).
- Oblast zahraničního obchodu :
- **Zákon č. 185/2004 Sb., zákon o Celní správě České republiky** (účinnost od 1. 5. 2004, některá ustanovení od 1. 1. 2005).
- **Zákon č. 186/2004 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky (účinnost od 1. 5. 2004, některá ustanovení od 1. 1. 2005).
- **Zákon č. 187/2004 Sb.**, kterým se mění zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 5. 2004, některá ustanovení od 1. 1. 2005).
- **Vyhláška č. 199/2004 Sb., Ministerstva financí**, kterou se provádějí některá ustanovení celního zákona a kterou se zrušují některé vyhlášky upravující osvobození od dovozního cla a nepreferenční původ zboží (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Zákon č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty** (účinnost od 1. 5. 2004, některá ustanovení od 1. 1. 2005).
- **Vyhláška č. 317/2010 Sb., Českého statistického úřadu a Ministerstva financí**, kterou se mění vyhláška č. 201/2005 Sb., o statistice vyváženého a dováženého zboží a způsobu sdělování údajů o obchodu mezi Českou republikou a ostatními členskými státy Evropských společenství, ve znění vyhlášky pozdějších předpisů (účinnost od 1. 1. 2011).
- **Zákon č. 104/2011 Sb.**, kterým se mění zákon č. 13/1993 Sb., celní zákon, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 185/2004 Sb. (účinnost od 1. 8. 2011).
- **Zákon č. 17/2012 Sb., zákon o Celní správě České republiky** (účinnost od 1. 1. 2013).
- **Zákon č. 18/2012 Sb.**, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Celní správě České republiky (účinnost od 1. 1. 2013).

Oblast potravinářství:

Zákon č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích ve znění pozdějších předpisů.

- **Vyhláška č. 194/2004 Sb., Ministerstva zemědělství,** o způsobu provádění klasifikace jatečně upravených těl jatečných zvířat a podmínkách vydávání osvědčení o odborné způsobilosti fyzických osob k této činnosti (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 212/2004 Sb., Ministerstva zemědělství,** o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování Státní zemědělské a potravinářské inspekci v platném znění (účinnost od 28. 4. 2004).
- **Vyhláška č. 320/2004 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška MZe ČR č. 212/2004 Sb., o stanovení zásob a způsobu jejich ohlašování Státní zemědělské a potravinářské inspekci (účinnost od 7. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 113/2005 Sb., Ministerstva zemědělství,** o způsobu označování potravin a tabákových výrobků v platném znění (účinnost od 21. 3. 2004).
- **Zákon č. 224/2008 Sb., úplné znění zákona č. 110/1997 Sb., o potravinách a tabákových výrobcích a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.**

Oblast krmivářství:

Zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů.

- **Zákon č. 21/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech,** ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském), ve znění zákona č. 309/2002 Sb. (účinnost od 23. 1. 2004, některá ustanovení od 1. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 184/2004 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška MZe ČR č. 451/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Nařízení vlády České republiky č. 204/2004 Sb.,** o stanovení bližších podmínek provádění společné organizace trhu se sušenými krmivými (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 497/2004 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška MZe ČR č. 124/2001 Sb., kterou se stanoví požadavky na odběr vzorků a principy metod laboratorního zkoušení krmiv, doplňkových látek a premixů a způsob uchování vzorků (účinnost od 1. 10. 2004).
- **Vyhláška č. 77/2005 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška MZe ČR č. 451/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 9. 2. 2005).
- **Vyhláška č. 84/2006 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška č. 451/2000 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost 1. 4. 2006).
- **Zákon č. 45/2008 Sb., úplné znění zákona č. 91/1996 Sb., o krmivech,** jak vyplývá z pozdějších změn (účinnost od 1. 1. 2008).
- **Vyhláška č. 356/2008 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 15. 10. 2008).
- **Vyhláška č. 336/2010 Sb., Ministerstva zemědělství,** kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 3. 12. 2010).

- **Zákon č. 33/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech**, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 3. 2011).
- **Vyhláška č. 198/2011 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 15. 7. 2011).
- **Vyhláška č. 25/2012 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 356/2008 Sb., kterou se provádí zákon č. 91/1996 Sb., o krmivech, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 24. 1. 2012).

Ostatní související předpisy:

- **Vyhláška č. 174/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 53/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, ve znění vyhlášky č. 263/2003 Sb. (účinnost od 1. 5. 2004).
- **Zákon č. 188/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech** a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 23. 4. 2003, některá ustanovení od 1. 5. 2004).
- **Zákon č. 317/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech)**, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 147/2002 Sb., o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském a o změně některých dalších zákonů (zákon o Ústředním kontrolním a zkušebním ústavu zemědělském) ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 252/1997 Sb., o zemědělství, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 27. 5. 2004).
- **Vyhláška č. 399/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška MZe ČR č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 8. 2004).
- **Vyhláška č. 401/2004 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška MZe ČR č. 474/2000 Sb., o stanovení požadavků na hnojiva (účinnost od 1. 8. 2004).
- **Úplné znění zákona č. 461/2004 Sb., kterým se mění zákon č. 156/1998 Sb., o hnojivech, pomocných půdních látkách, pomocných rostlinných přípravcích a substrátech a o agrochemickém zkoušení zemědělských půd (zákon o hnojivech)**, ve znění pozdějších změn (účinnost od 27. 5. 2004)
- **Vyhláška č. 504/2004 Sb.,** kterou se mění vyhláška MŽP ČR č. 382/2001 Sb., o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě (účinnost od 1. 10. 2004).
- **Nařízení vlády České republiky č. 119/2005 Sb.,** kterým se mění nařízení vlády č. 242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření), ve znění nařízení vlády č. 542/2004 Sb. (účinnost od 29. 3. 2005).
- **Nařízení vlády České republiky č. 515/2005 Sb.,** kterým se mění nařízení vlády č. 242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření), ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 1. 2006).
- **Vyhláška č. 16/2006 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích (účinnost 1. 2. 2006).
- **Úplné znění zákona č. 242/2000 Sb., o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích** ve znění pozdějších předpisů, jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 320/2002 Sb. a zákonem č. 553/2005 Sb., (účinnost 2. 2. 2006).

- **Nařízení vlády České republiky č. 351/2006 Sb.**, kterým se mění nařízení vlády č. 242/2004 Sb., o podmínkách provádění opatření na podporu rozvoje mimoprodukčních funkcí zemědělství spočívajících v ochraně složek životního prostředí (o provádění agroenvironmentálních opatření), ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 9. 2006).
 - **Nařízení vlády České republiky č. 615/2006 Sb.**, o stanovení emisních limitů a dalších podmínek posuzování ostatních stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší (účinnost od 1. 1. 2007).
 - **Vyhláška č. 91/2007 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška MZe ČR č. 274/1998 Sb., o skladování a způsobu používání hnojiv, ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 5. 2007).
 - **Zákon č. 25/2008 Sb., o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů** (účinnost od 12. 2. 2008).
 - **Vyhláška č. 363/2010 Sb., Ministerstva zemědělství**, kterou se mění vyhláška č. 554/2002 Sb., kterou se stanoví vzor žádosti o vydání integrovaného povolení, rozsah a způsob jejího vyplnění (účinnost od 1. 1. 2011).
 - **Zákon č. 77/2011 Sb.**, kterým se mění zákon č. 25/2008 Sb. o integrovaném registru znečišťování životního prostředí a integrovaném systému plnění ohlašovacích povinností v oblasti životního prostředí a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (účinnost od 25. 3. 2011).
 - **Nařízení vlády České republiky č. 294/2011 Sb.**, kterým se mění nařízení vlády č. 615/2006 Sb., o stanovení emisních limitů a dalších podmínek provozování ostatních stacionárních zdrojů znečišťování ovzduší, ve znění nařízení vlády č. 475/2009 Sb. (účinnost od 1. 11. 2011).
 - **Nařízení vlády České republiky č. 295/2011 Sb.**, o způsobu hodnocení rizik ekologické újmy a bližších podmínkách finančního zajištění (účinnost od 1. 1. 2012).
 - **Zákon č. 344/2011 Sb.**, kterým se mění zákon č. 242/2000 Sb. o ekologickém zemědělství a o změně zákona č. 368/1992 Sb., o správních poplatcích ve znění pozdějších předpisů a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 2. 2012).
 - **Vyhláška č. 80/2012 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 16/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o ekologickém zemědělství (účinnost od 1. 4. 2012).
-
- **Úplné znění zákona č. 100/2001 Sb.**, o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí) (uvedeno ve Sbírce zákonů roku 2010 pod číslem 49) – (účinnost od 1. 1. 2002).
-
- **Úplné znění zákona č. 76/2002 Sb., zákon o integrované prevenci a omezování znečištění (zákon o IPPC)**, jak vyplývá z pozdějších změn a dále dané ze zákona č. 435/2006 Sb.

Podstatou zákona č. 76/2002 Sb., v platném znění, o integrované prevenci a omezování znečištění (IPPC), je dosáhnout maximální možné prevence znečištění všech složek životního prostředí a zabezpečit tak plnou slučitelnost právního řádu České republiky v této oblasti ochrany životního prostředí s právem Evropského společenství, zejména se směrnicí Rady 96/61/ES (od 1. 1. 2008 již v kodifikovaném znění č. 2008/1/ES o integrované prevenci a omezování znečištění). V r. 2010 byla předložena Radou Evropy a Evropským parlamentem k implementaci do národních legislativ a k projednání členskými státy EU tzv. *Směrnice o průmyslových emisích (IED)* č. 2010/75/EU jako hlavní podklad k připravovanému novému zákonu o IPPC).

V oblasti intenzivních chovů (velkochovů) hospodářských zvířat nejsou navrhovány oproti původní Směrnici o IPPC žádné zásadní změny u kategorie 6.6 a) pro drůbež ani u kategorií chovů prasat 6.6 b) a 6.6 c) dle přílohy č. 1 původně uvedeného zákona.

Vláda ČR předložený nový zákon o IPPC dne 15. srpna 2012 schválila s účinností od 7. 1. 2013.

Na tento nový zákon o IPPC naváže v současnosti projednávaná prováděcí vyhláška, která nahradí stávající prováděcí vyhlášku č. 554/2002 Sb. v platném znění. Její projednání a schválení vládou ČR se předpokládá do konce roku 2012.

Členské státy mají v integrované prevenci a omezování znečištění podporovat vývoj a uplatňování nejlepších dostupných technik (BAT) a nově vznikajících technik (emerging technique).

Chovatelských zařízení pro chov prasat a drůbeže, která podala žádost o pasportizaci ve smyslu výše uvedeného zákona k 30.6.2012 bylo celkově 429, což zhruba odpovídá kvalifikovanému odhadu cca 99 % ze všech relevantních zařízení spadajících do procesu IPPC v ČR. Evidované počty podání žádostí, rozhodnutí a pozastavení žádostí u všech kategorií v zařízení pro chov prasat v rámci systému IPPC zůstávají od konce roku 2010 prakticky stejné a v administraci procesu IPPC krajské úřady zaznamenaly poprvé v letošním roce velice mírný pokles, co se týká zejména nových podání žádosti o IPPC pro chov prasat. Všechna zařízení IPPC spadající pod resort Ministerstva zemědělství (potravinářské a zpracovatelské podniky, kafilerie, bioplynové stanice, kompostárny, asanační podniky, velkochovy drůbeže a prasat), která obdržela od Krajských úřadů Rozhodnutí o vydání integrovaného povolení (IP), mají tímto certifikátem předpoklady a možnosti prosadit se na národní i celosvětové úrovni.

Stav podání žádostí o IPPC v ČR ke dni 30. 6. 2012

Typ zařízení	Počet žádostí			
	podána	rozhodnuta	v řízení	zastavena
Chovy prasat celkem:	190	188	-	2
z toho: výkrm prasat nad 2 000 ks nad 30 kg	121	120	-	1
chovy prasnic nad 750 ks prasnic	34	34	-	-
chovy prasnic nad 750 ks prasnice se současným výkrmem	35	34	-	1

Zdroj: MŽP, CENIA, MZe

Pozn.: Uváděný typ zařízení se týká možné ustájecí kapacity prostoru zařízení – nikoliv aktuálního stavu ve stáji!

Ministerstvo zemědělství jako odbornou pomoc a podporu procesu IPPC a výměny informací o nejlepších dostupných technikách (BAT) ustanovilo tzv. Hlavní Technickou pracovní skupinu (HTPS), která koordinuje a řídí tři odvětvové Technické pracovní skupiny (TPS) a podle potřeb praxe další expertní pracovní skupiny. Odborníci z praxe, státních institucí, univerzit, vědeckých a výzkumných organizací v těchto skupinách se pak podílejí formou řízené odborné diskuse na řešení a konkrétním projednávání celkové problematiky IPPC a připravují odborná stanoviska nebo vyjádření pro nejvyšší státní a evropské instituce. V rámci národní výměny informací o BAT je každoročně organizováno Ministerstvem průmyslu a obchodu tzv. Fórum pro výměnu informací o nejlepších dostupných technikách (BAT) pro všechny průmyslové, potravinářské a zemědělské výrobní činnosti dané zákonem o IPPC.

Kontrolní činnost v oblasti IPPC vykonává Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP):

- kontroluje plnění povinností stanovených tímto zákonem nebo integrovaným povolením,
- omezuje nebo zastavuje provoz zařízení nebo jeho části, pokud by jeho dalším provozem nastalo nebo hrozí závažné poškození životního prostředí nebo značné materiální škody,
- rozhoduje o správních deliktech podle § 37 zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci ve znění platných předpisů,
- hodnotí aplikaci nejlepších dostupných technik a předává informace o jejich vývoji příslušným správním úřadům.

V roce 2011 z iniciativy a podpory Ministerstva zemědělství (Úřad pro potraviny - Úsek potravinářských výrob, Odbor bezpečnosti potravin, Oddělení environmentálního a technologického rozvoje), Ministerstva životního prostředí (MŽP) a Státního fondu životního prostředí (SFŽP–OSA 5) na Zemědělské fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (ZF JU v Č. Budějovicích) a na Mendelově zemědělské a lesnické univerzitě v Brně (Ústav zemědělské, potravinářské a environmentální techniky) vznikla po letech odborných a organizačních příprav **Centra pro nejlepší dostupné techniky tzv. BAT centra v rámci odborné působnosti resortu Ministerstva zemědělství.**

Obě BAT centra, první ve střední Evropě, budou vzdělávacím, konzultačním a poradenským orgánem řešícím problematiku eko-inovací, environmentálních technologií, nejlepších dostupných technik (BAT), metodik, postupů a nově vznikajících technik (emerging technique) zejména v oblastech potravinářské, asanační a zemědělské problematiky.

Hlavním cílem a posláním BAT centra bude zavádění a aplikace vědy, výzkumu a inovací do praxe včetně aplikace know-how, odborné pomoci a podpory při posilování konkurenceschopnosti podniků v resortu MZe.

Se vznikem obou center BAT výhledově předpokládá MZe s posílením expertní činnosti, rozšířením odborného zázemí členské základny Technických pracovních skupin MZe a současně vzájemné propojení prioritních projektů aplikovaného výzkumu, vědy, vývoje a inovací s potřebami praxe, poradenstvím a vzdělávacími programy.

Další informace o procesu IPPC:

www.mze.cz, www.mzp.cz, www.cenia.cz, www.cizp.cz, www.ippc.cz

I. Dotační politika v České republice

Ministerstvo zemědělství ČR vydalo na základě § 2 a § 2d zákona č.252/1997 Sb., o zemědělství ve znění pozdějších předpisů v souladu s usnesením Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky č. 921 z 32. schůze konané dne 14. prosince 2011 Zásady, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotací pro rok 2012. Podpora ministerstva zemědělství zahrnuje mimo jiné i dotační programy uvedené v následujících odstavcích (pro přehlednost je zachováno číslování používané v „Zásadách“).

Důležitým rozšířením požadovaných údajů jsou informace poskytované žadateli o dotaci vyplývající z přijetí zákona č. **Zákon č. 171/2012 Sb.**, kterým se mění zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (účinnost od 1. 8. 2012). V § 14 přibyl odstavec 3:

O poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci rozhoduje poskytovatel na základě žádosti příjemce.

Žádost o dotaci nebo návratnou finanční výpomoc obsahuje (pod písmenem e) odst.3):

e) je-li žadatel právníkou osobou, informaci o identifikaci

1. Osob jednajících jeho jménem s uvedením, zda jednají jako jeho statutární orgán nebo jednají na základě udělené plné moci.

2. Osob s podílem v této právníkové osobě.

3. Osob, v nichž má podíl a o výši tohoto podílu.

4. Osob, které jsou s žadatelem o dotaci v obchodním vztahu a mají z jeho podnikání nebo jiné výdělečné činnosti prospěch, který se liší od prospěchu, který by byl získán mezi nezávislými osobami v běžných obchodních vztazích za stejných nebo obdobných podmínek.

V této souvislosti je nutné u veškerých žádostí o dotaci s datem příjmu po 31. červenci 2012 zajistit doplnění žádosti o informace uvedené pod body 2., 3., a 4., a to včetně žádostí již zaslanych na MZe. Informace dle bodu 1. jsou součástí žádostí o dotaci již před platností novely zákona č. 218/2000 Sb.

U všech dotčených subjektů je třeba uvést identifikační údaje, kterými se rozumí:

právníkou osoba – obchodní firma, IČ, sídlo

fyzická osoba – jméno, příjmení, datum narození, adresa trvalého pobytu.

Rozsah identifikačních údajů je v zákoně uveden a splnění povinnosti vyplývající ze zákona podmiňuje vydání Rozhodnutí o poskytnutí dotace. AZV vyzve žadatele k doplnění žádosti s odvoláním na novelu zákona č. 218/2000 Sb. a na základě ustanovení Části A. Obecné podmínky, bod 1. Podmínky pro poskytnutí dotací a postup podávání žádostí, písmeno h) pro objektivní posouzení žádosti si MZe může vyžádat doplňující údaje.

Pokud je informace v některém bodě negativní, žadatel toto prokáže čestným prohlášením.

Žádost, ke které žadatel nedoloží požadované informace, bude zamítnuta.

Toto nové ustanovení rozpočtových pravidel vychází z úkolu stanoveného ve „Strategii vlády v boji proti korupci na období let 2011 a 2012“, kde byla mimo jiné stanovena zásada, že uchazeč o dotaci musí zveřejnit veškeré informace o své vlastnické resp. ovládací (organizační) struktuře a osobách jednajících jeho jménem.

a) Dotační politika v oblasti chovu prasat v roce 2012**b) Využívání dotací v chovu prasat v roce 2011****a) Dotační politika v oblasti chovu prasat v roce 2012****2.A. Udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat**

Účel: na základě zákona č. 154/2000 Sb., o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířata o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č.154/2000 Sb.“) a vyhlášek MZe ČR, kterými se provádějí některá ustanovení zákon a č.154/2000 Sb. a zákona č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon) ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č.166/1999 Sb.“) zabezpečit udržování a zlepšování genetického potenciálu vyjmenovaných hospodářských zvířat.

2.A.a. Podpora ověřování původu

Podpora majiteli kance zapsaného do plemenné knihy za stanovení DNA typu pro účely ověření jejich původu. Týká se plemenných kanců používaných a nově zařazovaných do nukleových a rezervních chovů.

Výše dotace: do 500 Kč za provedenou analýzu prasat, do 70 % nákladů za analýzu vykonávanou třetí stranou nebo jejím jménem s cílem stanovení genomické plemenné hodnoty.

2.A.b. Podpora zavádění a vedení plemenných knih (dále jen „PK“) dle plemen vyjmenovaných hospodářských zvířat

Podpora uznanému chovatelskému sdružení na zavádění a vedení PK podle plemen.

- do 55 Kč na kus prasat, vedených v PK (dle čtvrtletního průměrného stavu, potvrzeného osobou pověřenou vedením ústřední evidence hospodářských zvířat),

2.A.e. Kontrola užitkovosti (dále jen „KU“), výkonnostní zkoušky, výkonnostní testy a posuzování a kontrola dědičnosti (dále jen „KD“) užitkových vlastností a zdraví vyjmenovaných hospodářských zvířat**2.A.e.1) Kontrola užitkovosti**

2.A.e.1.a) Podpora chovateli, jehož vyjmenovaná hospodářská zvířata jsou zařazena do KU, oprávněným osobám zajišťujícím KU. Podpora chovatelům bude poskytnuta prostřednictvím oprávněných osob, které zajišťují KU, z toho oprávněná osoba obdrží, pokud se jedná o skot 8 %, pokud se jedná o ostatní vyjmenovaná hospodářská zvířata 4 % z přiznané dotace,

- prasata,

- do 3 000 Kč na jednu prasnici – matku kanců (dle kritérií PK) v KU v uznaných nukleových chovech,
- do 2 000 Kč na jednu prasnici (plemene bílé ušlechtilé nebo landrase) zařazenou do tvorby superplodných linií (dle kritérií PK),
- do 200 Kč na jednu prasnici v uznaných rezervních chovech,

2.A.e.2) Výkonnostní zkoušky, kontrola dědičnosti, odhad plemenné hodnoty (dále jen „KD“):

2.A.e.2.e) Podpora uznanému chovatelskému sdružení osobě oprávněné k provádění a zabezpečování KD prasat v období od 1. 10. 2011 do 30. 9. 2012

- do 29 Kč na jedno změřené prase v nukleových a rezervních chovech prasat – zkouška vlastní užitkovosti.

2.A.e.2.g) Podpora chovateli za testování kanečků unifikovaným testem vlastní užitkovosti v uznaných nukleových a rezervních chovech, kteří pocházejí od vybraných matek kanců, podle šlechtitelského programu uznaného chovatelského sdružení pro chov prasat a kteří ukončili test vlastní užitkovosti v období od 1. 10. 2011 do 30. 9. 2012.

- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc a hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní) do 3 000 Kč/kus
- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní), pokud prokáže, že pochází z chovu sérologicky negativního na PRRS do 5 000 Kč/kus
- u plemen bílé ušlechtilé, landrase, bílé otcovské, duroc, hampshire, české výrazně masné a pietrain (stresstabilní), v případě unifikované testace s individuálním zjišťováním spotřeby testovací krmné směsi pokud prokáže, že pochází z chovu sérologicky negativního na PRRS do 6 000 Kč/kus

2.A.e.2.h) Podpora majitelům kanců pocházejících z uznaných nukleových a rezervních chovů prasat za testování kanců v období od 1. 10. 2011 do 30. 9. 2012 podle metodiky uznaného chovatelského sdružení pro chov prasat do 20 000 Kč/kus.

2.A.e.3) Podpora testování

Podpora osobě oprávněné k testování a posuzování vyjmenovaných hospodářských zvířat a chovatelským podnikům prasat:

- **prasat, stanice výkrmnosti a masné užitkovosti prasat a chovatelské podniky prasat,**
 - do 600 Kč na jedno dokrmené prase použité pro odhad plemenné hodnoty.
 - do 90 000 Kč za 1 prověřenou skupinu v roce

8. Nákazový fond – odstraňování kadáverů

8.B) částečná úhrada nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů - udržení příznivé nákazové situace v chovech hospodářských zvířat a minimalizace rizik šíření nákaz a nemocí přenosných ze zvířat na člověka.

8.B.a)

Předmět dotace: Podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů spojených s neškodným odstraňováním kadáverů (§ 40 odst. 1 zákona č. 166/1999 Sb.) v období od 1. 10. 2011 do 30. 9. 2012.

Subjekt: Chovatel hospodářských zvířat podnikající v zemědělské výrobě podle § 2 zákona č. 513/1991 Sb., který zajistí neškodné odstranění kadáverů hospodářských zvířat v souladu s § 40 odst. 1 zákona č. 166/1999 Sb.

Forma dotace: dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční)

Výše dotace:

- do 5,- Kč za kg hmotnosti kadáveru předaného k neškodnému odstranění osobě, které byl povolen výkon veterinární asanační činnosti dle zákona č. 166/1999 Sb., nebo který byl neškodně odstraněn v místě svého vzniku v nízkokapacitním spalovacím zařízení umístěném na hospodářství chovatele.

Poznámka: Dotace nemůže být poskytnuta na likvidaci kadáverů, jejichž neškodné odstranění bylo nařízeno mimořádným veterinárním opatřením a které bylo (bude) hrazeno v rámci poskytnutí náhrad z titulu zákona č. 166/199 Sb.

Dotace se neposkytne žadatelům, kteří porušili zákon č. 166/1999 Sb., a zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů a toto porušení mělo za následek úhyn zvířete. Kadáverem se rozumí celá těla uhynulých, nedonošených, mrtvě narozených nebo utracených zvířat.

Na dotační program 8.B.a) Podpora chovatelům na částečnou úhradu nákladů spojených

s neškodným odstraňováním kadáverů je termín ukončení přijímání žádostí v roce 2012 do 12. 10. 2011 včetně.

8. F.a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic

Podpora vybraných opatření zaměřených proti rozšiřování chorob prasat souvisejících s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nálezů prasat“ (dále jen „OPVNP“) schváleného příslušnou Krajskou veterinární správou (dále jen „KVS SVS“) v souladu s § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb.

Předmět dotace: Podpora chovatelům na úhradu nákladů na úkony provedené formou služeb (uvedené v části D těchto Zásad) spojených s prováděním opatření zaměřených proti rozšiřování vyjmenovaných chorob prasat.

Subjekt: Chovatel prasnic podnikající v zemědělské výrobě podle § 2 zákona č. 513/1991 Sb., který provedl ozdravení od vyjmenovaných chorob prasat podle OPVNP v období od 1. 10. 2011 do 30. 9. 2012.

Forma dotace: dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční)

Výše dotace: - do 30 000 Kč za 1 ozdravené ustájovací porodní místo prasnic

Poznámka: a) poskytnutí dotace na 1 ozdravené ustájovací porodní místo prasnice je podmíněno dokončením naskladnění ozdravených míst zdravými zvířaty minimálně v poměru 1 : 4 (na 1 ozdravené porodní místo prasnice – 4 ks naskladněných zdravých zvířat).

b) dotace nemůže být poskytnuta žadateli, kterému bylo přiznáno preferenční kritérium na ozdravení předmětného chovu v rámci pravidel Programu rozvoje venkova – opatření I.I.I. Modernizace zemědělských podniků, kdy předmětem projektu byla budova/stavba/technologie určená pro zapuštěné, březí prasnice a prasničky a prasnice po porodu a získání tohoto zvýhodnění vyžadovalo povinnou přílohu – Potvrzení KVS podle „Pravidel, kterými se stanoví podmínky pro poskytování dotace na projekty Programu rozvoje venkova ČR na období 2007- 2013“ a žadatel toto potvrzení doložil pro období od 1. 10. 2011 do 30. 9. 2012.

c) předmětné vyjmenované choroby prasat: Brucelóza prasat, Aujeszkyho choroba prasat, Klasický mor prasat, Vezikulární choroba prasat, Reprodukční a respirační syndrom prasat.

Na dotační program 8.F.a) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic je termín ukončení přijímání žádostí do 12. 10. 2011 včetně.

8. F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat

Podpora vybraných opatření zaměřených proti šíření nálezů prasat zvýšením biologické bezpečnosti související s plněním „Ozdravovacího programu od vyjmenovaných nálezů prasat“ (dále jen „OPVNP“) schváleného příslušnou Krajskou veterinární správou (dále jen „KVS SVS“) v souladu s § 49 odst. 1 písm. b) zákona č. 166/1999 Sb.

Předmět dotace: Podpora chovatelům prasat na úhradu nákladů na úkony provedené formou služeb (uvedené v části D těchto Zásad) spojené s prováděním opatření zaměřených proti rozšiřování vyjmenovaných nákaz prasat ve stájích pro příslušnou kategorii prasat:

- a) **selata** – od odstavu do 25 kg ž.hm., jejichž otec je zapsán v ústředním registru plemeníků
- b) **plemenné prasničky a kanečci** ve věku do 8 měsíců, jejichž otec je zapsán v ústředním registru plemeníků.

Subjekt: Chovatel prasat podnikající v zemědělské výrobě podle § 2 zákona č. 513/1991 Sb., který provedl úkony v souvislosti s ozdravováním od vyjmenovaných nákaz prasat podle OPVNP v období od 16. 11. 2011 do 30. 9. 2012.

Forma dotace: dotace k výsledku hospodaření (dříve neinvestiční)

Výše dotace: do 1 000 Kč za 1 ozdravené ustajovací místo pro příslušnou kategorii prasat.

Poznámka: a) poskytnutí dotace na 1 ozdravené ustajovací místo pro příslušnou kategorii prasat je podmíněno naskladněním zdravým zvířetem,

- b) předmětné vyjmenované náказы prasat: Brucelóza prasat, Aujeszkyho choroba prasat, Klasický mor prasat, Vezikulární choroba prasat, Reprodukční a respirační syndrom prasat.

Na dotační program 8.F.b) Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat je termín ukončení přijímání žádostí do 12. 10. 2011 včetně.

b) Využívání dotací v chovu prasat v roce 2011:

Dotační politika v chovu prasat se týkala udržování a zlepšování genetického potenciálu prasat a využívání národních dotačních programů v chovech prasat v roce 2011 bylo následující:

Podpora ověřování původu – majiteli kance zapsaného do plemenné knihy za stanovení DNA typu: vyplaceno 51 000,- Kč

Podpora zavádění a vedení plemenných knih – uznanému chovatelskému sdružení:

vyplaceno 1 348 765,- Kč.

Kontrola užítkovosti - podpora chovatelů, jehož prasata jsou zařazena do KU:

vyplaceno 2 269 800,- Kč.

Kontrola dědičnosti: vyplaceno 17 146 598,- Kč.

Podpora testování prasat – stanice výkrmnosti a masné užítkovosti prasat a chovatelské podniky prasat:

Prvá část podprogramu podpora testování prasat, kdy sazba činila do 600 Kč na jedno dokrmené prase použité pro odhad plemenné hodnoty v letech 2004-2009, nebyla chovateli využívána, je však pro případ obnovy testování zařazována několik let do „Zásad“.

Druhá část podprogramu testování prasat, určené na prověřování skupin chovatelskými podniky v roce 2011 nežádáno. Následné zrušení Vyhlášení testačního zařízení pro testování finálních hybridů prasat bylo oznámeno ve Věstníku Ministerstva zemědělství České republiky v částce 2, vydaném v prosinci 2011.

Celkem bylo vyplaceno z dotačního programu 2.A. za rok 2011 – prasata: **20 816 163,- Kč** (v roce 2010 tato podpora činila 19 918 873,- Kč).

Dále Ministerstvo zemědělství dotačním programem 9.A.a. Speciální poradenství pro živočišnou výrobu ve vztahu k zákonu č. 154/2000 Sb. o šlechtění, plemenitbě a evidenci hospodářských zvířat a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, podporuje pořádání seminářů a školení (tento podprogram nebyl v roce 2011 realizován), vydávání poradenských publikací poskytovaných chovatelům zdarma (tento podprogram nebyl v roce 2011 realizován), zveřejňování výsledků plemenářské práce, zabezpečování pořádání výstav a přehlídek v oblasti chovu prasat.

Celkem bylo v roce 2011 využito pro prasata cca **3,5 mil. Kč** (v roce 2010 tato podpora činila 3,4 mil. Kč)

Program 10.D Podpora evropské integrace nevládních organizací:

Odhad alikvótního podílu určeného pro sektor chovu prasat – cca **2 mil. Kč**. (v roce 2010 tato podpora činila 2 mil. Kč).

Chovatelé prasat využili v roce 2011 finanční prostředky na částečné úhrady na odvoz a likvidaci kadáverů (dotační podprogram 8.B.a) ve výši **12,5 mil. Kč** (v roce 2010 tato podpora činila 14,1 mil. Kč).

Dále Ministerstvo zemědělství zavedlo od roku 2010 nový dotační program 8.F, kterým byla v rámci řady cílených programů výhradně z národních zdrojů uskutečněna podpora vybraných činností zaměřených na ozdravení chovů prasnic. S cílem ozdravení českých chovů prasat byla zahájena a v roce 2011 završena notifikace podprogramu 8.F.b) „Podpora vybraných činností zaměřených na ozdravování chovů prasat“ (dochovů selat, plemenných prasniček a kanečků). Žádosti o dotace byly zpracovávány ve velmi krátkém čase, neboť k vyplacení finančních prostředků muselo dojít do konce roku 2011. Pro uvedené kategorie prasat bylo schváleno 241 žádostí podle následující struktury:

kategorie	počet schválených žádostí	počet ozdravených ustajovacích míst	aritmetický průměr sazby za 1 místo	% z požadavku na dotaci celkem	vyplaceno v mil. Kč
prasnice – 8.F.a)	21	2 625	21 552	77,0	56,5
selata – 8.F.b)	174	358 094	700		250,8
prasničky a kanečci - 8.F.b)	46	25 563	700		18,2
CELKEM	241	386 282	x		325,5

(v roce 2010 podpora pro dotační podprogram 8.F.a) činila 88,8 mil. Kč).

3. Program rozvoje venkova ČR na období 2007-2013

Ministerstvo zemědělství ČR podle nařízení Rady (ES) č. 1698/2005 ze dne 20. září 2005 o podpoře rozvoje venkova z Evropského zemědělského fondu (EAFRD), na základě nařízení Rady (ES) č. 1290/2005 o financování společné zemědělské politiky a dále doplňujíc stávající Program rozvoje venkova ČR vydalo Pravidla, kterými se stanovují podmínky pro poskytování dotace v rámci Programu rozvoje venkova České republiky pro období 2007 – 2013.

V rámci tohoto Programu rozvoje venkova jsou dotovány mimo jiné i modernizace zemědělských podniků. Dotace z opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků jsou zaměřeny na investice do zemědělských staveb a technologií (rekonstrukce a výstavba nových staveb), včetně nezbytných manipulačních ploch pro živočišnou a rostlinnou výrobu. Opatření je dále zaměřeno na využití a zpracování biomasy pro vlastní potřebu. Částka celkových způsobilých výdajů na jeden projekt činí od 100 tis. Kč do 30 mil. Kč.

V opatření I.1.1 Modernizace podniků jsou pro živočišnou výrobu způsobilé ke spolufinancování pouze následující investice:

- výstavba a rekonstrukce staveb sloužících k ustájení a zlepšení welfare hospodářských zvířat,
- pořízení technologií sloužících k chovu hospodářských zvířat,

- výstavba a rekonstrukce skladovacích prostor pro druhotné produkty živočišné výroby,
- výstavba a rekonstrukce skladovacích prostor pro krmiva.

Z výše uvedeného vyplývá, že z opatření I.1.1 **nelze** dotovat nákup zvířat.

Opatření Modernizace zemědělských podniků obsahuje podporu investic pro chovatele hospodářských zvířat, přičemž jednotlivé projekty jsou vybírány na základě preferenčních kritérií.

Bilance schválení projektů

Sektor chovu prasat:

Od roku 2008 jsou výrazně bodově zvýhodněni chovatelé, kteří požadují finanční prostředky na základní prostředky pro chov prasat.

Preferenční kritéria:

1. Předmětem projektu je budova/stavba/technologie pouze pro chov prasat.	10
2. Předmětem projektu je budova/stavba/technologie určená pouze pro zapaštěné, březí prasnice a prasničky a prasnice po porodu.	5

V případě, že žadatel/příjemce dotace získal bodové zvýhodnění za předmět projektu určený pouze pro zapaštěné, březí prasnice a prasničky a prasnice po porodu, pak při Žádosti o proplacení předkládá potvrzení Krajské veterinární správy (KVS), že zvířata byla 30 dnů před naskladněním laboratorně vyšetřena s negativním výsledkem v akreditované laboratoři Státních veterinárních ústavů (SVS ČR) na PRRS (prasečí reprodukční a respirační syndrom), sípavku prasat a aktinobacilovou pleuropneumonii prasat.

U opatření Modernizace zemědělských podniků probíhal příjem žádostí v rámci 1., 3., 6. a 9. a 13. kola příjmu žádostí.

Bilance schválení projektů jednotlivých kol v sektoru chovu prasat je následující:

kolo příjmu	1.		3.		6.		9.		13.	
	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč	počet	mil. Kč
registrované	116	321	135	500	102	408	406	382	170	261
schválené	116	321	88	308	102	408	297	279	82	79

V sektoru chovu prasat bylo schváleno celkem 685 projektů ve výši cca 1,395 mld. Kč.

V roce 2012 neproběhl, s ohledem na vyčerpání rozpočtu opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků, příjem žádostí.

V roce 2012 neproběhl, s ohledem na vyčerpání rozpočtu opatření I.1.1 Modernizace zemědělských podniků, příjem žádostí.

Další možnosti poskytují i jiná podopatření, například podopatření zaměřené na podporu rozvoje inovací v rámci zemědělské výroby spoluprací se subjekty podílejícími se na výzkumu a vývoji, podpora mladých začínajících zemědělců a další formy dané především osou I - Programu rozvoje venkova.

Pravidla jsou včetně ostatních informací k dispozici na internetové stránce www.mze.cz, e-mail: info@mze.cz, nebo přímo v budově ministerstva zemědělství na adrese: Těšnov 17, 117 05 Praha 1.

4. Podpora administrovaná prostřednictvím PGRLF, a.s.

Změnou v Zásadách poskytování finanční podpory Podpůrným a garančním rolnickým a lesnickým fondem, a.s. v rámci programu „Zpracovatel-Provoz“ od roku 2011 je vymezení pojmů v definici žadatele. „Žadatelem“ nebo „Příjemcem podpory“ může být podnikatel ve smyslu odst. 2 zákona č. 5123/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, fyzická nebo právnická osoba zapsaná v obchodním rejstříku nebo podnikající na základě živnostenského oprávnění, provozující činnost v oblasti zpracování produkce ze zemědělské výroby, která je zároveň malým či středním podnikem. Malým či středním podnikem se rozumí podnik, který zaměstnává méně než 250 osob a s ročním obratem méně než je korunový (Kč) ekvivalent částky 50 mil. eur nebo jehož bilanční suma roční rozvahy nepřesahuje korunový (Kč) ekvivalent částky 43 mil. eur ve smyslu a za podmínek stanovených v příloze č. I nařízení Komise (ES) č. 800/2008. (OJ - Úřední věstník L 214, 9. 8. 2008 s. 3). Změnou od počátku roku 2012 je možnost podávat žádosti o poskytnutí finanční podpory z pojištění již od 1. března 2012. Další změnou je úprava výše sazby v rámci dotačního titulu Zemědělec ze 4 % na 3 %. V neposlední řadě došlo k 31. 12. 2011 k ukončení provozních programů (PROVOZ, ZPRACOVATEL—PROVOZ, PODPORA KRÁTKODOBÉHO FINANCOVÁNÍ A PODPORA NÁKUPU PŮDY).

Přehled programů PGRLF, a.s. pro rok 2012:

- program „**Zemědělec**“ - cílem je snížení výrobních nákladů, modernizace či zlepšení jakosti. Podporován je nákup vyjmenovaných investic.
 - od 4. 4. 2012 došlo k snížení dotace úroků z úvěrů ze 4 % na 3 %
 - zvýhodnění pro mladé zemědělce + 1 %
 - podpora je určena i velkým podnikům ve smyslu příslušné definice.
- program „**Podpora obcím**“ ve formě finančních prostředků určených pro dokončení projektových záměrů obcí v Programu rozvoje venkova ČR na období 2007-2013. Jde o přímou investiční a neinvestiční podporu. Předpokládáné ukončení je 31. 12. 2012.
- **Povodňové půjčky** podnikatelům v zemědělství - Podpora se poskytuje na pořízení neinvestičního majetku a základního stáda ve formě úročené půjčky až do výše 10 mil. Kč pro jednoho žadatele.
- **Podpora zemědělského pojištění - viz**

Podpora zemědělského pojištění

Jednou z možných podpor poskytovaných prostřednictvím Podpůrného a garančního rolnického a lesnického fondu, a.s. je podpora zemědělského pojištění.

Podmínkou pro získání finančních podpor pojištění v roce 2012 je mimo jiné splnění požadavků uvedených v Zásadách pro poskytování finančních podpor pojištění:

„Žadatelem“ o podporu může být pouze takový subjekt, který splňuje kritéria „Zásad pro poskytování finanční podpory PGRLF, a.s.“ Týká se oblasti rostlinné i živočišné výroby.

Podpora se poskytuje mj. chovateli, který na své jméno sjednal smluvní pojištění hospodářských zvířat. Uvedeným pojištěním se rozumí pojištění hospodářských zvířat pro případ:

- živelních škod,
- nebezpečných nákaz nebo jiných hromadných onemocnění infekčního nebo parazitárního původu.

Výše podpory v roce 2011 činila 47 % prokázaných uhrazených nákladů na pojištění hospodářských zvířat (v letech 2006-2008 to bylo 20 % a v letech 2009-2010 dokonce 50 %). Celkově činilo pojistné u všech hospodářských zvířat v roce 2011 více než 164 mil. Kč a mělo snižující se trend, který souvisí s vývojem celkových stavů hospodářských zvířat. Propojištěnost u hospodářských zvířat se zvýšila na současných 80 %.

Přehled pojištění podle podprogramů v roce 2011 údaje k 4. 10. 2012

Podprogram	Počet žádostí celkem	Pojistné v tis. Kč	Výše podpory v tis. Kč	Výše podpory v %
Hospodářská zvířata	2 290	164 171	77 160	47
Ostatní plodiny	3 632	702 039	329 958	47
Speciální plodiny	495	182 696	91 348	50
Lesní školky	2	178	54	30
C E L K E M	6 419	1 049 084	498 520	47,52 %

Pramen: PGRLF podle stavu k 31. 5. 2012

Pro rok 2012 dochází k některým výše uvedeným změnám. Napjatý rozpočet dovolil výši podpory pojištění u ostatních plodin i hospodářských zvířat ve výši 47 %, což je o 3 % nižší, než tomu bylo v roce 2011. Dalším důvodem byla skutečnost, že očekávaný počet 6 000 žádostí pěstitelů i chovatelů byl v roce 2011 překročen (skutečnost 6 381), tj. pro pojištění hospodářských zvířat i plodin. Podání žádostí pro rok 2012 je možné od 1. 3. do 1. 11. 2012.

V roce 2012 bylo možné podávat žádosti již od 1. 3. s tím, že veškeré žádosti musí být podány na PGRLF, a.s. do 1. 11. aktuálního roku s cílem urychlení zpracování a tím i výplat podpory pojistného tak, aby většina podpor byla vyplacena již v roce podání žádosti (tzn. mezi 1. 11. aktuálního roku a 31. 12. aktuálního roku).

Chovateli prasat byly využity finanční prostředky na podporu pojištění prasat a chovatelských zařízení ze strany PGRLF a.s. v roce 2008 odhadem ve výši cca 17 mil. Kč, v roce 2009 byla podpora pojištění prasat 33 mil. Kč a v roce 2010 činila odhadovaná výše podpory nákladů pojištění pro prasata 30 mil. Kč a v roce 2011 cca 27 mil. Kč. U drůbeže byla v roce 2011 odhadovaná výše podpory nákladů pojištění 12 mil. Kč. Výkyvy ve výši podpory přímo souvisí s dosaženými celkovými počty zvířat v daném roce, dále na míře propojištěnosti a na procentické výši podpory. Sazba v roce 2011 dosáhla 47 % z uhrazeného pojistného na ostatní plodiny a hospodářská zvířata.

5. Opatření v oblasti veterinární

Věstníkem Ministerstva zemědělství České republiky byla v částce 2 v prosinci 2011 vyhlášena „Metodika kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2012“ a v částce 1 Věstníku vydaného v květnu 2012 byla vyhlášena Úprava metodiky kontroly zdraví zvířat a nařízené vakcinace na rok 2012“. V obou jsou podrobně popsána veškerá povinná vyšetření hrazená státem či chovatelem.

Všechna vyšetření předepsaná pro prasata domácí i divoká jsou placená státem. U domácích prasat se provádějí vyšetření na brucelózu, vezikulární chorobu prasat a Aujeszkyho chorobu. U divokých prasat je předepsáno jen vyšetření na klasický mor prasat (dále jen „KMP“). Od srpna 2011 se uskutečňuje monitoring Aujeszkyho choroby u divokých prasat. Monitoring bude ukončen a vyhodnocen v závěru roku 2012. Veškerá u nás porážená domácí prasata a odlovená divoká prasata jsou na náklady státu vyšetřována na přítomnost *Trichinella sp.*

V oblasti chovu domácích prasat má ČR status země prosté Aujeszkyho choroby (Rozhodnutí Komise 320/2004/ES) a tato nákaza se v současnosti v chovech domácích prasat v České republice nevyskytuje. Je však třeba mít na mysli trvající riziko zavlečení této nákazy volně žijícími prasaty, protože populace divokých prasat je výrazně promořena.

V případě výskytu nákazy v některé třetí zemi nebo členském státě EU přijímá Komise neprodleně opatření omezující pohyb zvířat a živočišných produktů. Přijatá opatření jsou vydávána formou Rozhodnutí Komise a jsou závazná pro členské státy.

V případě dovozu je nezbytné, aby se dovozce živých zvířat nebo živočišných produktů předem informoval u místně příslušné Krajské veterinární správy na veterinární podmínky dovozu, a to i v rámci intrakomunitárního obchodu (povinná očkování, vyšetření, nálezová situace atd.). Z důvodů dodatečných garancí na Aujeszkyho chorobu nelze dovážet prasata ze zemí, ve kterých se nákaza vyskytuje a je omezený dovoz prasat ze zemí, které ozdravování teprve provádí.

Potřebné formuláře pro veterinární osvědčení pro dovoz do ČR i pro obchodování v rámci EU jsou volně k dispozici na webové stránce SVS ČR: <http://www.svscr.cz/dokumenty/eu/source.html>

6. Opatření administrovaná prostřednictvím SZIF

Dovozní a vývozní licence

Dovozní a vývozní licence pro živočišné a rostlinné komodity se vydávají na SZIF v Praze, Odbor zahraničního obchodu, oddělení vydávání vývozních a dovozních licencí.

Informace o dovozních a vývozních licencích naleznete též na internetových stránkách www.szif.cz

Subvence

Subvence jsou poskytovány vývozcům vyvázejícím mimo EU z prostředků Evropského zemědělského podpůrného a záručního fondu prostřednictvím Státního zemědělského intervenčního fondu, a to odborem zahraničního obchodu rostlinných a živočišných komodit, oddělením vývozních subvencí v souladu s nařízením vlády č.181/2004 Sb., v platném znění.

Sazby subvencí podle položek celního sazebníku jsou stanovovány minimálně 1x za čtvrtletí formou nařízení Evropské komise.

K uplatnění nároku na subvenci při vývozu byly nezbytné následující dokumenty:

- vývozní jednotný správní dokument (od 1. 2. 2007 vývozní doprovodný doklad) podle nařízení vlády č.181/2004Sb., v platném znění, odepsaná vývozní licence nebo osvědčení o stanovení subvence předem AGREX
- prvopis kontrolního výtisku T5 (dokládá opuštění území EU)
- přepravní doklady
- Veterinární atest
- potvrzení o původu
- Osvědčení zpracovatele
- v některých případech potvrzení o dovozu do třetí země.

Poskytování subvencí v sektoru: vepřové maso

V roce 2008 bylo požádáno o vývoz vepřových půlek se subvencí v celkovém množství 820 tun a téhož roku došlo k vývozu celého množství. Vývozy byly uskutečňovány do Ruska.

V roce 2009 bylo vyvezeno 14,227 tun vepřových konzerv se subvencí. Vývozy byly uskutečňovány do Hong Kongu.

V letech 2010 a 2011 nebyly uskutečněny žádné subvencované vývozy vepřového masa.

V roce 2011 bylo požádáno o vývozní licence na 170,8 tun vepřových konzerv.

Vývozní subvence pro vepřové maso: od 20. dubna 2012 nebyla stanovena výše subvence.

Pramen: NAŘÍZENÍ KOMISE (ES) č. 342/2011 ze dne 19. 4. 2012 (účinnost od 20. 4. 2012)

Kontakt na odbor zahraničního obchodu SZIF

Vývozní subvence administruje oddělení vývozních subvencí Bc. Romana Černá

telefon: 222 871 435, e-mail: romana.cerna@szif.cz

Vývozní a dovozní licence v odvětví masa administruje oddělení licencí Bc. Eva Schoříková

telefon: 222 871 463, e-mail: eva.schorikova@szif.cz

Podrobné informace naleznete též na www.szif.cz

VÝVOJ KOMODITY VEPŘOVÉ MASO

V roce 2012 došlo po třech desítkách let k poklesu stavů prasat k jeho pozastavení, přihlídneme-li k údajům z prosince 2011 a letošního dubna. Celkový stav prasat v České republice k 1. srpnu 2012 dosáhl 1 574 016 kusů podle Výsledků chovu prasat vydávaného každoročně k tomuto datu Českým statistickým úřadem. Meziročně došlo k poklesu celkových stavů prasat o 5 %. U prasnic se objevuje obdobný trend. Stav prasnic k 1. srpnu 2012 činil 1 009 32 kusů, což představuje meziroční pokles o 2,5 %. Současný stav však vykazuje mírný nárůst oproti údajům Českého statistického úřadu ze závěru roku 2011 a poté ve srovnání s dubnem roku 2012.

Stavy prasat podle hmotnosti a účelu chovu v České republice v tisíci kusech

	k l. 8. 2008	k l. 8. 2009	k l. 8. 2010	k l. 8. 2011	k l. 8. 2012	Index 2012/2011 (v %)
prasata celkem	2 351	2 130	1 948	1 658	1 574	94,9
selata do 19 kg ž.hm.	637	572	554	447	446	99,8
mladá prasata 20 – 49 kg ž.hm	569	469	450	372	358	96,2
Výkrm celkem:	909	890	753	690	622	90,1
z toho: 50 – 79 kg ž.hm.	488	506	388	352	321	91,2
80 – 109 kg ž.hm.	366	334	316	283	250	88,3
110 a více kg ž.hm.	55	51	49	54	51	94,4
Chovná prasata celkem:	235	198	191	150	147	98,0
z toho: kanci	4	3	4	3	3	100,0
prasnice celkem	166	139	130	103	101	98,0
z toho zapaštěné prasnice	117	98	91	73	72	98,6
prasničky	66	56	57	43	44	102,3
z toho zapaštěné prasničky	30	28	28	18	20	111,1

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat k 1. 4. 2008 - 2012

Pokles stavů je meziročně zřejmý u všech kategorií mimo prasniček. To svědčí o tom, že stabilizace sektoru, která začala v loňském roce po státních zásazích v oblasti dotační politiky, zcela nezvratně završena není. Porážky očekávané v období podzimních měsíců, podle vykazovaných počtů kusů ve výkrmu, budou v roce 2012 o cca 10 % nižší než v roce 2011. Vyšší stavy prasniček dávají předpoklad mírného nárůstu stavů prasnic za předpokladu stabilizace ekonomických ukazatelů výroby.

Vývoj stavů prasnic v ČR k 1. 4., 1. 8. a k 1. 12. příslušného roku (v ks)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1. 4.	282 722	250 842	232 499	228 961	224 878	179 297	142 342	132 799	112 441	100 157
1. 8.	279 147	246 646	253 632	224 165	218 112	165 693	139 150	130 054	103 530	100 932
1. 12.	265 779	237 227	244 413	221 291	197 374	149 538	135 984	122 333	96 967	

Vývoj celkových stavů prasat v ČR k 1. 4., 1. 8. a k 1. 12. příslušného roku (v ks)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
1. 4.	3 362 801	3 126 539	2 876 834	2 840 375	2 830 415	2 432 984	1 971 417	1 909 232	1 749 092	1 578 827
1. 8.	3 440 655	3 053 103	2 890 472	2 826 498	2 816 202	2 351 672	2 129 792	1 948 634	1 658 001	1 574 016
1. 12.	3 308 687	2 914 548	2 718 902	2 741 255	2 661 839	2 134 995	1 913 708	1 845 954	1 487 245	

Pramen: ČSÚ – Soupis hospodářských zvířat k 1. 4. 2003 až 2012,

Výsledky chovu prasat k 1. 8., k 31. 12. 2003-2012

Poznámka: Počet prasat uváděn pouze v zemědělském sektoru

Pokles stavů prasat není trendem pouze posledních několika let, ale dochází k němu až na malé výjimky již od počátku let osmdesátých. Celkové stavy byly v období od druhé poloviny sedmdesátých let vysoké. Souviselo to s komplexní restrukturalizací odvětví, se začínajícím zaváděním velkochovů. A to nejen užitkových, ale i velkochovů rozmnožovacích a šlechtitelských. Zaváděla se plošně inseminace. S cílem soběstačnosti ve výrobě vepřového masa byl ve všech oblastech sektoru skloňován „Hybridizační program v chovu prasat pod hesly kvalita – koncentrace – kooperace“. Tento program nebyl propagandistickým politickým výstřelkem. Šlo o komplexní řešení plemenitby i základní technologické problematiky v chovu prasat, včetně zooveterinárních opatření.

V tuto dobu, od poloviny sedmdesátých let se prudce, na základě celospolečenské objednávky, zlepšil obsah libového masa, tj. poměr jatečné svaloviny k tuku u jatečných zvířat. K výraznému skokovému zlepšení došlo u reprodukčních ukazatelů i ukazatelů výkrmnosti a jatečné hodnoty chovaných prasat. Bylo to období, kdy bylo složité přesně plánovat počty prasnic, které by zajistily poptávku po vepřovém mase v centralisticky řízeném hospodářství, které mělo zajistit soběstačnost ve výrobě vepřového masa a zároveň snížit náklady na výrobu. Proti této snaze stála rozdílná kvalita genofondu a jistá nezkušenost v používání nových technologií chovu a odchovu. Naopak tomuto procesu napomáhalo právě centrálně plánované hospodářství, které přes související negativa zaručovalo návratnost vkladů do výroby, a to ať už se to týkalo energií či nákladů na krmné směsi. Účetně napomáhalo i oceňování rozpracované výroby, které zkracovalo skutečné porovnávání nákladů na výrobu jak v ČSSR, tak v případném srovnání s potencionální zahraniční konkurencí. V rámci uskutečňování hybridizačního programu docházelo postupně k očekávanému kvalitativnímu zlepšení v parametrech užitkovosti i v organizaci nejen jednotlivých chovů, ale celého sektoru v návaznostech na zpracovatelský průmysl. Postupně vytvářené velkochovy přispěly ke změně struktury chovaných plemen, k zlepšení reprodukčních vlastností včetně, s nynější dobou nesrovnatelných, výsledků inseminace a také plošnému rozšíření inseminace v českých i slovenských chovech. Toto plošné rozšíření inseminace bylo v Evropě zcela ojedinělé. Zvýšila se zmasilost jatečných prasat při co nejvyšší růstové schopnosti a při velmi dobré konverzi živin.

Socialistické zemědělství sice dosahovalo kontinuálního zvyšování produkce s cílem zvyšování spotřeby domácích potravin, ale změny v zemědělství byly prováděny centrálně, direktivně a tedy necitlivě, což se projevilo průmyslovým charakterem zemědělské činnosti. Tyto, z pohledu rezortu, vnější, velmi často ideologické zásahy, se mimo jiné následně projeví negativně do harmonické provázanosti vztahů mezi rostlinnou a živočišnou výrobou, včetně narušení zodpovědného vztahu k půdě a životnímu prostředí jako celku.

Po roce 1989 došlo k transformačním změnám zemědělství, k zásadním změnám vlastnických vztahů, které zasáhly do vývoje sektoru chovu prasat významným způsobem. Došlo ke změnám, které mají za následek snížení možnosti v porovnání nákladů na jednotku výroby.

Rovněž podniky s chovy prasat, které vznikly na základě družstevního sdružení prostředků několika subjektů a byly privatizovány jako podniky bez půdy a nezajistily si další sepětí se zemědělskou půdou, zažily šok, který pramenil z fatálně zanedbané diverzifikace rizika v podnikání. Sektor zažíval i doby s výrazně pozitivními obdobími, kterými byla léta 2000-2002. V těchto letech bylo vepřové maso v České republice na výrazně vyšší cenové hladině než v chovatelsky vyspělých státech Evropy. Chov prasat byl v České republice rentabilním odvětvím živočišné výroby. Otázkou je, jestli tato doba naopak nebyla důvodem pro další, ještě větší depresi oboru, která měla přijít od poloviny roku 2000, kdy byla v přípravě na vstup České republiky do EU chovatelská společnost postavena před naplnění mezinárodních dohod o postupně liberalizovaném obchodu.

Vývoj postupné liberalizace v podobě bezcelních oboustranných kvót dovozu a vývozu vepřového masa byl završen vstupem České republiky do EU. Od 1. května 2004 se Česká republika stala členským státem EU a stala se součástí jednotného trhu pro více než 500 milionů obyvatel. Odvětví chovu prasat se ocitlo tváří tvář konkurenci, které dosud čelit nemuselo. Chovatelé byli nuceni vynaložit nemalé náklady na investice do chovatelských zařízení, aby dodrželi platné normy kladené na technologie z hlediska pohody chovaných zvířat, předpisy hygienické, zdravotní a předpisy nezbytné k zachování co nejlepší kvality životního prostředí bez negativních vlivů pro budoucí generace. Nezbytná byla i obnova staveb a technologického zařízení, které byly v uplynulých letech zanedbávány.

Vývoj v chovu prasat a produkce vepřového masa v ČR

Ukazatel	Jednotka	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 **	2013 **
Stavy prasat celkem k 1. 4.	tis.kusů	3 126	2 876	2 840	2 830	2 433	1 971	1 909	1 749	1 578	xxx
z toho stav prasnic k 1. 4.	tis.kusů	251	232	229	225	179	142	133	112	100	xxx
Stavy prasat celkem k 31.12.	tis.kusů	2 914	2 719	2 741	2 662	2 135	1 914	1 846	1 487	1 574	xxx
z toho stav prasnic k 31. 12.	tis.kusů	237	244	221	197	149	136	122	97	101	xxx
Počet narozených selat	mil. kusů	5,53	5,63	5,27	5,15	4,17	3,59	3,47	3,02	2,95	2,85
Produkce jatečných prasat*)	tis. tun ž.hm.	547,0	472,0	449,3	463,7	431,6	370,6	366,4	350,3	332,0	328,0
Spotřeba vepřového masa*)	tis. tun ž.hm.	564,6	569,9	564,0	588,9	583,0	568,9	574,0	576,1	568,0	570,0
Spotřeba vepř. masa na kosti	kg/osoba/ rok	41,1	41,5	40,7	42,0	41,3	40,9	41,6	41,4	41,5	xxx
Dovoz prasat a vepřového masa	tis. tun ž.hm.	89,3	147,0	154,6	177,7	212,4	256,2	279,5	301,7	308,0	315,0
Vývoz prasata vepřového masa	tis. tun ž.hm.	75,6	44,7	42,3	51,5	64,6	58,8	68,6	77,0	75,0	72,0
Soběstačnost ČR v produkci vepřového masa	%	96,9	82,8	79,7	78,7	74,0	65,1	63,8	60,8	58,5	57,5

Pramen: ČSÚ, MZe

Poznámka: *) po přepočtu na živou hmotnost

**) šedá pole odhad MZe a ÚZEI

Zvyšující se nároky ze strany legislativních požadavků na chovatele prasat měly za následek zvyšování nákladů na chov prasat a snižování rentability tím, že bylo investováno do technologického vybavení chovatelských zařízení i do technologií průmyslu zpracovatelského. Dalším nepříznivým projevem byl prudký nárůst cen obilovin v polovině roku 2007. Obiloviny tvoří podstatnou součást používaných krmných směsí tj. významné nákladové položky v chovu prasat. Připočteme-li k výčtu těchto faktorů zvyšující se tlak dovozu živých prasat a vepřového masa ze zemí EU a výkyvy cen zemědělských výrobců za jatečná prasata, dojdeme k logickému zdůvodnění, proč chovatelé prasat v České republice přikročili ke snižování stavů chovaných prasat.

Celosvětově se vývoj v produkci vepřového masa ubíral opačným směrem. Ke zvyšování produkce došlo i v některých zemích EU za současného snížení odbytových možností do třetích zemí. Přebytky vepřového masa se snažili obchodníci i výrobci ze zemí, které byly členy EU před rokem 2004, tj. před rozšířením EU o dalších deset zemí včetně České republiky, uplatnit na trzích v sousedních zemích. Do České republiky bylo dováženo vepřové maso především z Německa, Rakouska, ale i z Polska. To mělo vliv na zvýšení konkurenčního tlaku na domácím trhu. Odbourávání obchodních bariér umožnilo zvýšení konkurence. Postupná liberalizace, která byla dovršena vstupem České republiky do EU v květnu 2004, umožnila snazší přístup zahraničního vepřového masa na český trh zejména v rámci pravidel jednotného trhu EU a její Společné zemědělské politiky.

Vývoj chovu prasat v České republice bezprostředně ovlivňuje rentabilita tohoto odvětví, kterou nepříznivě ovlivňuje růst nákladů, výkyv cen zemědělských výrobců za jatečná prasata a dovozy živých prasat a vepřového masa. Zahraniční obchod je ovlivňován i aktuálním kurzem české koruny.

Následkem několikaletého poklesu celkových stavů prasat je skutečnost, že Česká republika není ve výrobě vepřového masa soběstačná, ale musí se vzhledem k aktuální spotřebě spoléhat z velké části na dovoz vepřového masa.

Soběstačnost ve výrobě základních potravin v ČR (%)

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
MLÉKO (Výroba mléka/spotřeba mléka)	123,3	125,5	123,0	119,6	123,2	121,2	118,9	121,3
MLÉKO (Nákup mléka/spotřeba mléka)	118,2	113,5	106,3	106,1	107,0	102,6	102,5	104,9
SÝRY (přírodní včetně tvarohů)	97,3	87,5	81,8	77,5	76,2	73,1	73,5	74,0
SÝRY tavené	73,5	74,0	70,1	71,3	69,4	66,7	66,7	62,3
HOVĚZÍ MASO	117,2	105,6	106,8	104,2	122,2	121,1	114,5	121,6
DRŮBEŽÍ MASO	88,2	90,6	85,0	85,0	83,3	78,8	79,2	73,2
VEJCE	95,5	89,7	83,4	84,6	80,6	84,3	83,4	81,6
VEPŘOVÉ MASO	96,9	82,8	79,7	78,7	74,0	65,1	63,8	60,8

Zdroj: výpočty příslušných útvarů MZe na základě údajů ČSÚ

Výroba vepřového masa byla na hranici soběstačnosti v roce 2004, kdy činila 96,9 %. Postupně se tento ukazatel dostal až na 60,8 % v roce 2011 a zastavení poklesu soběstačnosti není očekáváno ani v roce 2012. Na snížení soběstačnosti má vliv snížení ceny zemědělských výrobců i rentabilita tohoto odvětví. Pokles soběstačnosti ve výrobě vepřového masa, pokles celkových stavů prasat i prasníc patří k příznakům velkých problémů, se kterými se odvětví chovu prasat v České republice musí potýkat. K tomuto výčtu problémů náleží zvyšování dovozu vepřového masa a živých prasat ze zemí EU a v důsledku toho záporné saldo zahraničního obchodu s návazným zvýšeným konkurenčním tlakem.

Aritmetický průměr počtu narozených selata počtu porodů za 1 měsíc										
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	I.-VIII.2012
počet porodů v tis. ks.	53	48	49	45	43	34	29	28	23	21
narozených selat tis. kusů	505	461	469	439	429	347	299	298	251	242

Pramen: ČSÚ – Výsledky chovu prasat k 1.4., 1.8. a k 1.12.2003-2012

Poznámka. Od roku 2010 zrušil ČSÚ sledování narozených selat v období I.-III.

Počty narozených selat v letech 2004 – 2012			
	leden - březen	leden - červenec	leden - prosinec
2004	1 475 890	3 377 147	5 537 331
2005	1 234 409	3 417 691	5 627 511
2006	1 350 337	3 151 566	5 269 428
2007	1 374 115	3 189 610	5 151 093
2008	1 156 398	2 600 771	4 171 085
2009	937 365	2 156 557	3 591 337
2010	xxx	2 086 059	3 468 777
2011	xxx	1 837 634	3 016 560
2012	xxx	1 697 894	xxx

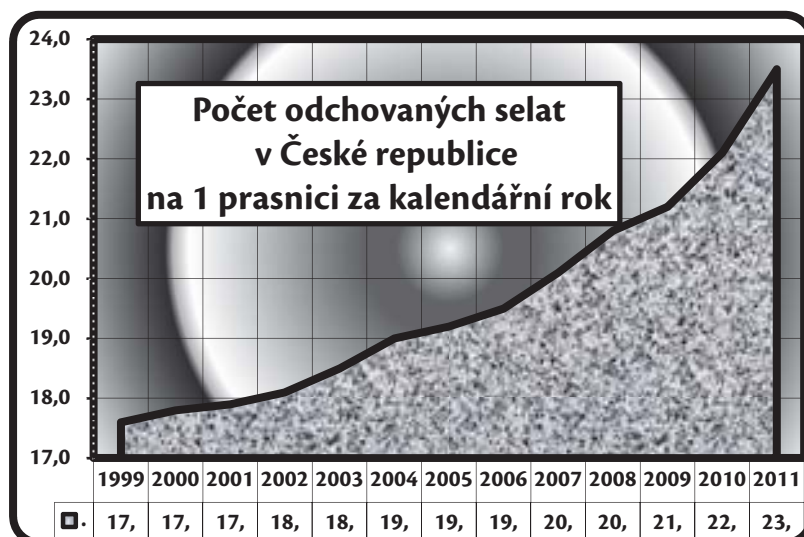
Pramen: ČSÚ–Výsledky chovu prasat k I.4., I.8. a k I.12. 2004-2010

Poznámka. Od roku 2010 zrušil ČSÚ sledování narozených selat v období I.-III.

Z důvodů poklesu stavů prasnic a snižování počtu narozených selat dochází ke zvyšování dovozu selat do České republiky. V roce 2009 bylo dovezeno téměř 250 tisíc selat, z toho z Dánska 219 tis. kusů. Tento zvyšující se dovoz selat začal ve výraznějších počtech až od roku 2005 a to 57 tisíc kusů a dále se rok od roku zvyšoval.

Do konce července 2012 se narodilo o 7,6 % méně než za stejné období roku 2011.

Počet odchovaných na 1 prasnici v roce 2011 činil 23,5 kusů selat, což souvisí i se snížením vykazovaného úhynu. V roce 2012 činil odchov do 31. 7. 2012 14,0 odchovaných selat na 1 prasnici, což při zachování tohoto vývoje by mohlo předznamenávat velmi dobrý výsledek nad 24 odchovaných selat na 1 prasnici, který by předčil i nejúspěšnější rok 2011.

Pramen: ČSÚ–Výsledky chovu prasat k I.4., I.8. a k I.12. 2004-2012

Potvrzení celoročního výsledku je netrpělivě očekáváno odbornou veřejností, jejímž přáním je docílit srovnatelných výsledků s chovatelsky nejvyspělejšími zeměmi jako je například Dánsko, Německo a USA, kde dosahují výsledku nad 24 kusů odchovaných selat na jednu prasnici a kalendářní rok.

Pokles celkový stavů prasat se přirozeně projevil v množství porážených jatečných prasat a tím i na vývoji provozuschopných zpracovatelských zařízení.

Porážky jatečných prasat v ČR v roce 2010

Ukazatel	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
tis. kusů	232	238	288	245	255	256	228	258	246	244	264	280	3 034
tis. t jat. hm.	20,3	20,9	25,1	21,5	22,0	22,0	19,6	22,1	21,2	21,2	23,2	24,2	263,3
Ø porážková hmotnost	112,7	112,9	112,4	112,7	110,9	110,0	110,7	110,1	110,6	111,6	112,9	111,1	111,5

Pramen: ČSÚ

V roce 2010 bylo poráženo 78 tis. kusů prasnic (měsíční průměr 6 554 kusů) v průměrné živé hmotnosti 238,3 kg a v celkové jatečné hmotnosti 12,2 tis.tun (odpovídá 18,7 tis.tun živé hmotnosti).

V roce 2010 bylo poráženo 3 270 kusů kanců o průměrné živé hmotnosti 144,6 kg. To odpovídá 473 tunám živé a 309 tunám jatečné hmotnosti.

Porážky jatečných prasat v ČR v roce 2011

Ukazatel	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
tis. kusů	226	231	262	246	252	244	225	246	241	238	249	245	2 904
tis. t jat. hm.	19,6	20,1	22,8	21,3	21,6	20,9	19,2	21,2	20,9	20,7	21,6	21,0	251,0
Ø porážková hmotnost	111,3	112,0	111,4	111,4	110,3	110,2	110,1	110,8	111,7	111,4	111,6	110,4	111,1

Pramen: ČSÚ

V roce 2011 bylo poráženo 74 tis. kusů prasnic (měsíční průměr 6 234 kusů) v průměrné živé hmotnosti 237,4 kg a v celkové jatečné hmotnosti 11,6 tis.tun (odpovídá 17,8 tis.tun živé hmotnosti).

V roce 2011 bylo poráženo 3 021 kusů kanců o průměrné živé hmotnosti 142,8 kg. To odpovídá 431 tunám živé a 282 tunám jatečné hmotnosti.

Porážky jatečných prasat v ČR v roce 2012 – období leden - srpen

Ukazatel	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.
tis. kusů	209	221	229	220	223	219	212	233
tis. t jat. hm.	18,2	19,4	20,0	19,1	19,4	18,9	18,2	20,1
Ø porážková hmotnost	112,1	112,6	112,0	111,7	111,4	111,0	110,9	110,6

Pramen: ČSÚ

V prvních osmi měsících roku 2012 bylo poráženo 39 tis. kusů prasnic (měsíční průměr 4 696 kusů) v průměrné živé hmotnosti 243 kg a v celkové jatečné hmotnosti 6,2 tis.tun (odpovídá 9,5 tis.tun živé hmotnosti).

Porovnání porážek jatečných prasat v období leden až srpen příslušného roku

Ukazatel	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
tis. kusů	2 923	2 762	2 468	2 455	2 351	2 486	2 118	2 000	1 932	1 767
tis. t jat. hm.	257,6	243,4	212,8	210,1	212,8	201,2	181,8	173,5	166,7	153,4

Pramen: ČSÚ

Počet kusů odporážených jatečných prasat (bez prasnic a kanců) byl v období prvních osmi měsíců roku 2012 o 8 % nižší než ve stejném období roku 2011. Ve srovnání s rokem 2003, tj. před vstupem České republiky do EU, je tento pokles téměř 40 %.

Od roku 2004 se způsob vyřazení prasnic prodejem k jatečným účelům na domácím i zahraničním trhu proti předchozím letům snižoval. V roce 2012 dochází k výraznému snížení vyřazování prasnic, které souvisí s ozdravováním chovů podle individuálních ozdravovacích programů, na které lze čerpat národní dotace.

V níže uvedené tabulce „Vyřazování prasnic“ není uveden úbytek prasnic způsobený úhynem, který by neměl v běžně provozovaném chovatelském zařízení činit více než 1 % ze stavu prasnic. Tj. pro doplnění bilance náhlý úhyn by podle vykazovaných stavů prasnic neměl překročit 2,0 tis. kusů prasnic za rok v České republice. Do tabulky není rovněž zahrnut úbytek v důsledku nutných porážek prasnic, jehož podíl je zhruba dvojnásobný proti úbytku způsobenému úhynem.

Vyřazování prasnic v příslušném roce v kusech

způsob vyřazení:	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	I.-VIII. 2012
porážkou k jatečným účelům	122 249	97 800	89 844	108 489	107 103	78 175	78 655	74 817	38 986
vývozem z ČR (rozdíl vývoz – dovoz)	1 591	4 729	1 914	3 835	5 065	- 376	- 448	2 340	- 1 415
Celkem	123 840	102 529	91 758	112 324	112 168	77 799	78 207	77 157	37 571
měsíční úbytek způsobený porážkou	10 187	8 150	7 487	9 040	8 925	6 514	6 554	6 234	4 696
průměrný měsíční úbytek způsobený vývozem a porážkou k jatečným účelům	10 320	8 544	7 646	9 360	9 347	6 483	6 517	6 430	4 696

Pramen: ČSÚ

Pozn.: ve výše uvedené tabulce není uveden úbytek prasnic způsobený úhynem a v důsledku nutných porážek prasnic (tj. cca 700 kusů měsíčně)

Produkce jatečných prasat v České republice (tis. tun ž.hm.)

	leden – březen		duben červen		červenec – září		říjen – prosinec		Kalendářní rok	
2007	105,9	*10	100,0	*2	107,7	*3	115,1	*10	438,7	*25
2008	115,3	*10	100,5	*2	95,0	*3	95,8	*10	406,6	*25
2009	104,3	*8	88,0	*1	75,0	*1	83,0	*10	350,3	*20
2010	103,4	*8	87,0	*1	75,0	*1	81,0	*10	346,4	*20
2011	99,3	*6	85,0	*1	72,0	*1	74,0	*7	330,3	*15
2012	95,0	*5	80,0	*1	71,0	*1	73,0	*6	319,0**	*13
2013	92,0	*5	80,0	*1	71,0	*1	73,0	*6	316,0**	*13

Pramen: ČSÚ, MZe, VÚZE (od 1.7. 2008 ÚZEI)

Vysvětlivky: - * odhadovaná netržní spotřeba (domácí porážky) na základě hmotnostních kategorií prasat ve výkrmu dle ČSÚ
** odhadovaná produkce dle ČSÚ na základě propočtu MZe ČR a ÚZEI

Bilance vepřového masa

Sektor chovu prasat se stále potýká se zvyšujícím se záporným saldem zahraničního obchodu a tento vývoj je očekáván i v následujícím období. Tuto skutečnost ovlivňuje dovoz nejen vepřového masa, ale i živých prasat, zejména selat, kterými je nahrazován nedostatek prasat k dalšímu dokrmu. Přímou na trhu České republiky není vepřového masa díky dovozům, které srážejí domácí produkci, nedostatek. Vliv na současnou nepříznivou situaci má výkyv cen zemědělských výrobců a růst nákladů, především zvyšování cen obilovin, které zvyšují nejistotu chovatelů prasat pro další období. Skutečností však je, že Česká republika není v výrobě vepřového masa soběstačná a tento stav bude nadále přetrvávat.

Spotřeba vepřového masa bude dále stagnovat na úrovni mezi 41-42 kg na osobu a roka nelze očekávat její výrazné zvýšení.

V celkové představě o vývoji komodity vepřové maso je nutno brát v úvahu i další druhy obchodovatelného zboží s podílem vepřového masa, mezi které náleží uzené maso solené (CS 0210), dále uzenky a salámy (CS 1601). Ty mají vyšší přidanou hodnotu než živá prasata a výsekové vepřové maso čerstvé či zmrazené a vykazují i v roce 2010 nárůst vývozu z České republiky. Saldo zahraničního obchodu s uzenkami a salámy je kladné od roku 2008 a tento trend pokračuje.

Bilance výroby a spotřeby vepřového masa (tis. tun živé hmotnosti)

Ukazatel	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012*	2013*
Počáteční zásoba	13,0	12,0	15,0	18,9	19,2	15,3	19,7	17,3	18,3	14,7	13,5	16,9	15,8	12,8
Výroba	583,9	584,0	585,4	579,9	547,	472,0	449,3	463,7	431,6	370,3	366	350,3	332,0	328,0
Dovoz	19,2	22,3	34,3	40,2	89,3	147,0	154,6	177,7	212,4	256,2	279,6	301,7	308,0	315,0
Celková nabídka	616,1	618,3	634,7	639,0	655,5	634,3	623,6	658,7	662,3	641,2	659,5	668,9	655,8	655,8
Domácí spotřeba	596,1	589,2	586,0	602,5	564,6	569,9	564,0	588,9	583,0	568,9	574,0	576,1	568,0	570,0
Vývoz	8,0	14,1	29,8	17,3	75,6	44,7	42,3	51,5	64,6	58,8	68,6	77,0	75,0	72,0
Celková poptávka	604,1	603,3	615,8	619,8	640,2	614,6	606,3	640,4	647,6	627,7	643	653,1	643,0	642,0
Konečná zásoba	12,0	15,0	18,9	19,2	15,3	19,7	17,3	18,3	14,7	13,5	16,9	15,8	12,8	13,8
Soběstačnost	98	99,1	99,9	96,2	96,9	82,8	79,7	78,7	74,0	65,1	63,8	60,8	58,5	57,5

Pramen: Výsledky chovu prasat k l. 4., l.8 a k l. l.22000-2012-ČSÚ,

Celní statistika, materiály VÚZE (od l.7. 2008 ÚZEI) a MZe

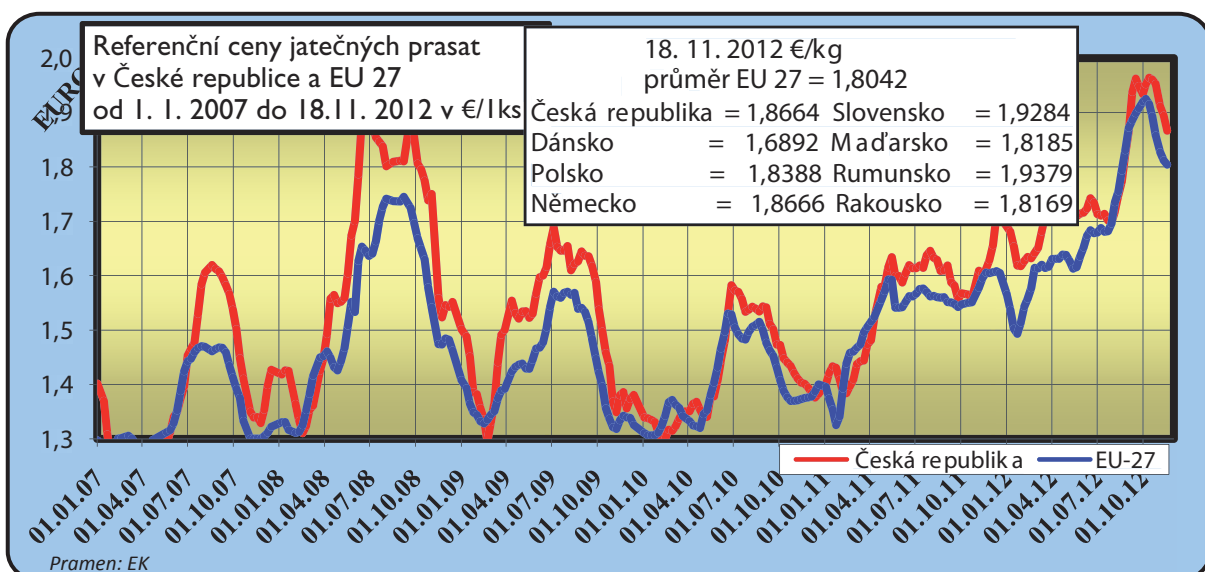
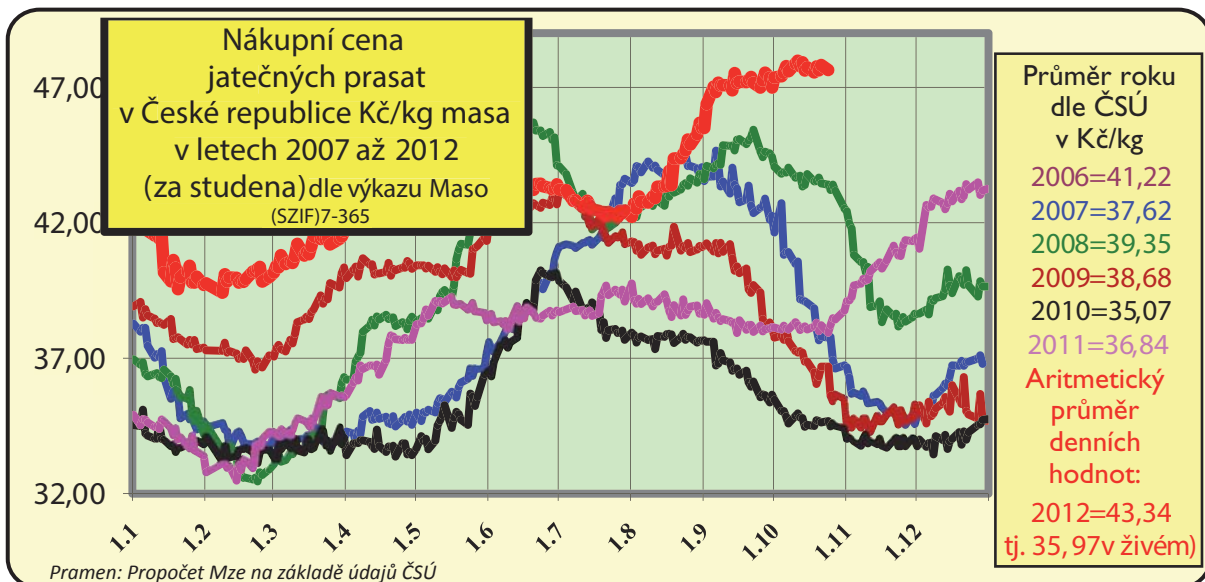
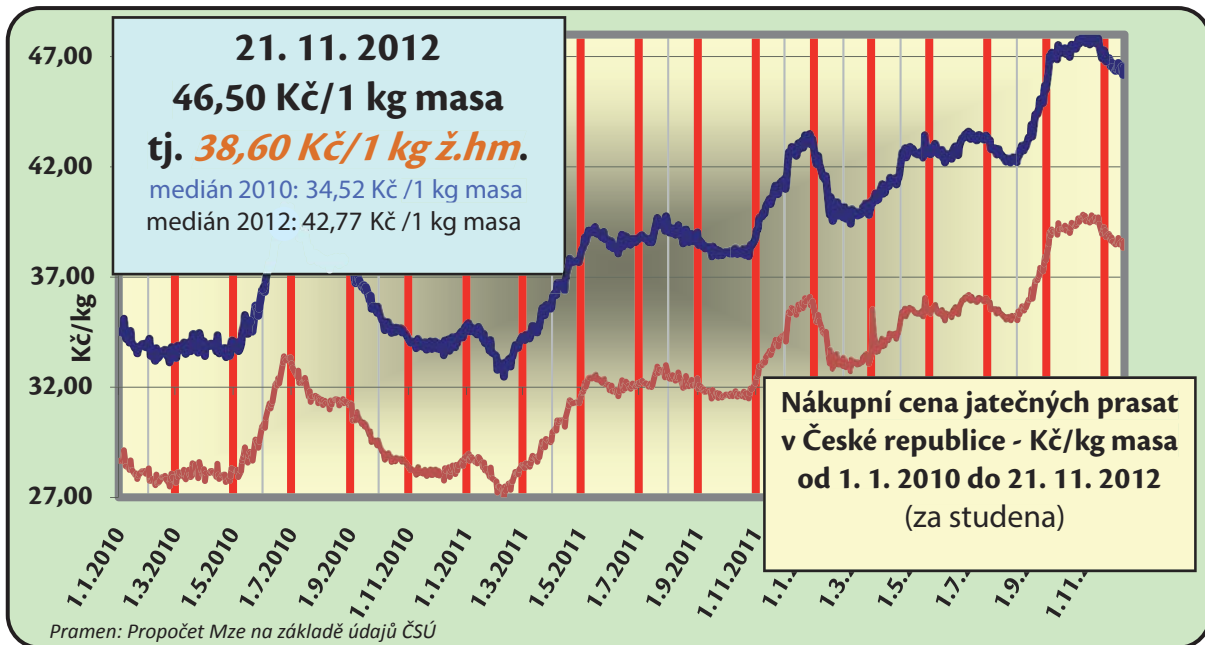
Poznámka: * = odhad MZe a ÚZEI

V roce 2012 je očekávána nižší soběstačnost ve výrobě vepřového masa a pokračující dovoz selat do České republiky nejen k dalšímu výkrmu k jatečným účelům, ale i k obnově základních stád. Důvodem bude zlepšení genetického potenciálu, ale i ozdravování chovů. To by znamenalo v následných letech pozitivní obrat z pohledu zastavení poklesu celkových stavů prasat i z hlediska využívání domácí rostlinné produkce, pro kterou by další pokles stavů mohl v budoucnu představovat vážný problém.

CENOVÝ VÝVOJ VEPŘOVÉHO MASA

Trh vepřového masa patří mezi trhy s velkou mírou kolísání během roku. V roce 2011 byla nejvyšší a nejnižší dosahovaná denní cena jatečných prasat odlišná od průměru 14 %. Ale nejsou výjimečné roky, kdy tato odchylka činila i 30 %, jak tomu bylo v letech 2002 a 2003. Lze konstatovat, že výkyv 10 – 20 % lze považovat za zcela obvyklý vývoj cen docilovaných zemědělci za jatečná prasata. Pro podnikatele v sektoru chovu prasat je nepředvídatelnost okamžiku růstu či poklesu ceny mnohdy osudová. Proto byl pozitivně přivítán obrat, kdy se úroveň cen od listopadu 2011 vydala vzhůru. Tento výkyv hodnot posunul i statistické hodnoty pro zemědělské výrobce žádoucím směrem. Medián, tedy střední průměr hodnot cen zemědělských výrobců za 1 kg masa v roce 2012 činil 42,59 Kč/1 kg masa, což odpovídá 1 kg v živé hmotnosti 35,35 Kč/1kg ž.hm. V říjnu 2012 bylo dosaženo ceny nejvyšší 47,98 Kč/1 kg masa (odpovídá ceně 39,82 Kč/1 kg ž.hm.).

Pro úplnost: v den vstupu České republiky do EU na počátku května 2004 činila cena zemědělských výrobců 39,55 Kč/1 kg masa, což odpovídá 32,83 Kč za 1 kg ž.hm.

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat v živé hmotnosti

zařazení I tř. jakosti (Kč/kg ž.hm.) - odpovídá třídě E,U

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	25,48	24,41	27,00	30,03	30,33	31,14	35,13	36,17	36,18	37,09	35,38	34,72	33,01
2005	34,33	32,27	31,78	31,40	29,98	31,03	33,07	33,39	33,19	32,57	31,98	32,33	32,39
2006	32,21	30,49	29,17	29,17	29,63	30,76	32,60	33,67	34,53	33,87	31,57	29,68	31,80
2007	28,89	26,93	26,10	26,07	26,53	28,21	30,55	32,72	32,95	31,20	28,39	27,67	28,85
2008	28,01	26,75	26,11	27,68	29,31	32,16	33,15	32,66	33,27	33,41	31,72	30,43	30,39
2009	29,83	28,98	28,92	30,23	30,73	31,37	31,90	31,61	31,08	29,67	27,61	26,93	29,91
2010	26,95	26,31	26,00	26,22	26,40	27,52	29,26	28,99	28,36	27,71	26,73	26,15	27,22
2011	26,47	26,24	26,20	27,33	28,89	29,20	29,26	29,66	29,41	29,45	30,19	31,66	28,66
2012	32,02	31,03	31,06	32,05	32,35	32,79	32,83	32,91	34,40				32,38

Pramen: ČSÚ

Průměrná měsíční cena zemědělských výrobců za jatečně upravená těla prasat byla v roce 2011 o téměř 1,77 Kč za 1 kg nižší než v roce 2010. Nejvyšší cena v roce 2011 byla v samém závěru roku kdy začalo lineární zvyšování ceny. Zvýšení cen odpovídá i cenám zemědělských výrobců v živé hmotnosti i v mase. V roce 2012 se ceny udržovaly v tomto stavu, který podpořil nedostatek vepřového masa na trhu EU, který nastal mj. i tím, že se zvýšila poptávka po tomto druhu zboží v Rusku a dovoz ztížil i pevnější kurz české koruny.

Ceny zemědělských výrobců jatečných prasat v JUT (jatečně upravené tělo)

zařazení I tř. jakosti (Kč/kg) – odpovídá třídě E,U

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	31,17	29,70	34,20	37,52	37,38	39,63	45,86	46,02	46,20	47,88	44,96	44,64	41,95
2005	43,32	40,57	40,85	40,26	37,90	40,44	43,15	43,09	42,95	41,91	41,04	42,24	41,68
2006	41,31	39,03	37,57	38,10	38,75	40,12	42,66	44,04	45,19	43,57	40,43	38,33	41,22
2007	37,31	35,61	34,13	34,10	34,88	37,09	40,06	42,66	42,87	40,22	36,44	36,07	37,62
2008	36,45	34,61	34,12	36,81	38,37	42,36	42,39	42,04	43,12	42,98	39,93	38,99	39,35
2009	38,42	37,33	37,63	39,24	39,64	40,89	41,70	40,79	40,05	38,40	35,52	34,53	38,68
2010	34,30	33,46	32,98	33,53	34,02	36,47	38,01	37,25	36,52	35,61	34,39	34,35	35,07
2011	33,79	33,60	33,98	35,38	37,41	37,33	37,78	38,50	37,54	37,58	38,95	40,22	36,84
2012	41,14	39,83	40,28	41,12	42,10	42,07	42,23	42,15	44,31				41,69

Pramen: ČSÚ

Poznámka: jatečně upraveným tělem se rozumí vykrcené a vykolené tělo poraženého prasete, celé nebo rozdělené středem, bez jazyka, štětín, špárků, pohlavních orgánů, plstního sádla, ledvin a bránice (Nařízení EK 3220/84) upravená Nařízením rady (ES) č. 3513/93 a 1234/07)

V roce 2009 vykázaly podniky s chovem prasat posuzované ÚZEI náklady na 1 kilogram živé hmotnosti prasat ve výkrmu ve výběrovém šetření 33,97 Kč na 1 kg ž.hm. Realizační cena předemtného souboru podle ÚZEI činila 28,95 Kč/1 kg živé hmotnosti. (Realizační cena podle ČSÚ činila 29,91 za 1 kg živé hmotnosti). Náklady na živou hmotnost v roce 2010 činily 33,11 Kč/ kg, přičemž realizační cena dosáhla 26,71 Kč/kg podle tohoto uvedeného zdroje.

Ze stejného zdroje pochází odhad nákladů na 1 kg živé hmotnosti v roce 2011 (konečná uzávěrka výpočtů je očekávána v roce 2012) ve výši 35,59 Kč, především podle avizovaného růstu cen krmných směsí a také v souvislosti s nárůstem cen selat, i když cena selat nepřekračuje průměr posledních let. Souvislost s vývojem cen v České republice lze spatřovat v cenách na evropském trhu, kde také v důsledku vyšší poptávky dochází v posledních měsících k obdobnému trendu jako na domácím trhu.

Referenční ceny jatečných prasat jsou nahlašovány jednotlivými členskými státy EK týdně u zveřejňování podle jednotného přepočtu v €/l kg masa. Z níže uvedeného grafu vyplývá vztah evropského průměru a „české“ ceny, která je většinou mírně vyšší. Je to způsobeno především rozdílným přístupem k tvorbě ceny a smlouvám v jednotlivých zemích, například v Dánsku, kde tento sektor má řadu prvků u nás dříve známých jako družstevní – kdy výplata cen za jatečná prasata je v průběhu roku zálohována a po splnění vzájemně vázaných podmínek dochází k jejímu vyrovnání na konci účetního období. To však referenční hlášení nezohledňuje. Mimo tento uváděný příklad je v zemích EU cena jatečných prasat ovlivňována řadou faktorů. Jde především o podmínky dodavatelsko–odběratelských vztahů, kdy jsou ohodnocovány různé skutečnosti příplatky k základní ceně. Jde také například o dohodu na vyrovnanost dodávky, zastoupením konkrétních genetických kombinací, ale i způsobu krmení. V neposlední řadě porovnání jatečných cen ovlivňují zvyklosti týkající se porážkové hmotnosti, která náleží rovněž mezi sjednané podmínky, které jsou mnohdy mimo rámec referenčních cen a součástí celkových výnosů pro zemědělské výrobce. Jde o různé specifické kvalitativní systémy jatečných provozů typické i pro některé okolní země. V České republice je, stejně jako v celé EU, zaveden systém klasifikace jatečných zvířat, ale typicky národní podmínky – určitý požadovaný žebříček kvality řízený nevládními organizacemi – stanoven dosud nebyl.

Kolísání cen během roku se týká i cen docilovaných za odstavená selata. Z výše uvedené tabulky vyplývá, že ceny z let 2007 a 2008 jsou výrazně nižší než v letech předešlých. Po relativně příznivějších cenách pro producenty selat v roce 2009 byla v období roku 2010 a zvláště pak 2011 na výrazně nižších cenách. V dubnu 2012 došlo k prudkému nárůstu cen docilovaných za selata. Toto zvýšení ceny se opozdilo za akcelerací cen jatečných prasat. Tyto ceny mají vliv na rentabilitu chovu prasnic a jsou jedním z důsledků výkyvů stavů prasnic.

Ceny odstavených selat v Kč/kg ž. hm.

Rok	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Ø roku
2004	46,66	44,53	46,36	50,56	53,61	52,75	58,33	60,21	60,61	61,29	60,03	59,50	56,09
2005	59,01	58,19	58,40	58,58	58,49	58,36	61,02	61,46	60,60	59,78	57,72	58,50	59,32
2006	58,71	58,17	57,90	57,22	58,54	59,79	60,26	60,95	62,27	61,34	58,86	57,06	59,51
2007	55,81	54,41	54,07	53,07	53,37	53,60	54,98	55,61	56,80	53,62	50,93	48,85	53,76
2008	48,41	47,19	47,65	49,82	51,68	54,41	55,95	56,12	56,29	56,03	56,19	54,22	52,83
2009	53,40	54,78	55,19	56,84	59,60	60,58	61,89	62,39	60,73	57,41	53,35	52,61	57,40
2010	51,55	50,20	51,69	51,85	52,70	55,73	60,29	58,99	58,50	49,21	51,18	51,57	53,62
2011	48,29	49,43	46,71	47,60	46,42	47,42	47,95	48,37	52,44	50,56	46,38	47,87	48,29
2012	52,21	48,43	51,16	57,88	58,32	59,72	57,98	57,48	58,36				55,73

Pramen: ČSÚ

V roce 2012 pokračoval nedostatek selat na českém trhu, proto dochází k jejich zvýšeným dovozům, avšak vyšší cena za jatečná prasata se odrazila i ve výši ceny selat v tomto období.

Pro srovnání: cena selat dovážených z Dánska do České republiky v roce 2012 činila 61,70 Kč/kg.

Výkyv cen vepřového masa lze sledovat i u cen průmyslových výrobců. Vývoj těchto cen je vývojově podobný, jako vývoj cen za jatečná prasata. Cena vepřového boku byla v roce 2011 vyšší o 2,30 Kč než v roce předešlém, a to díky vyšším cenám v závěru roku.

U vepřové kýty činil podíl meziročního zvýšení ceny v roce 2011 více než 2,3 Kč za 1 kg, tj. o 4 % v porovnání let 2010 a 2011. V roce 2012 byla nejvyšší cena průmyslových výrobců v srpnu, posledním vykázaném měsíci převzatém do situační zprávy z celní statistiky. Zatímní průměr u obou druhů zvolených výrobků vykazuje procentický nárůst proti roku 2011 a to 4,7 % u vepřové kýty a dokonce 12,3 % u vepřového boku.

Vývoj cen průmyslových výrobců (obchodních cen) v Kč/kg

Měsíc	Vepřový bok						Vepřová kýta (bez kosti)					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Leden	44,47	46,04	47,65	48,24	46,80	55,61	86,16	85,11	82,46	78,55	77,11	82,65
Únor	43,33	43,18	47,24	47,16	46,54	55,29	81,48	83,20	80,87	76,35	75,27	81,73
Březen	43,13	43,80	48,64	46,97	47,07	55,52	82,07	82,53	79,50	75,64	76,24	82,15
Duben	45,67	45,19	49,63	45,76	46,96	55,93	84,25	84,49	82,25	75,44	77,24	84,09
Květen	47,58	45,68	49,44	46,89	49,68	56,48	85,52	86,23	83,47	74,64	80,97	83,58
Červen	46,44	48,69	50,11	47,53	50,26	56,72	82,88	88,27	84,70	75,77	80,85	84,97
Červenec	48,28	48,45	50,04	49,17	49,80	56,81	87,63	86,44	85,03	78,62	81,29	83,28
Srpen	50,04	47,93	49,68	49,37	49,39	58,14	89,45	87,18	82,63	78,47	80,20	84,18
Září	49,95	48,90	50,11	47,56	50,74		90,00	88,24	82,48	77,09	80,90	
Říjen	47,73	50,03	48,74	47,65	50,27		86,33	90,26	80,96	75,50	79,60	
Listopad	45,26	49,78	47,63	47,30	53,84		84,61	83,22	78,76	75,59	80,07	
Prosinec	46,41	49,74	48,83	47,84	55,89		86,33	83,13	80,21	76,40	83,54	
Průměr roku	46,43	47,38	48,90	47,59	49,90	56,29	85,56	85,62	81,87	76,47	79,63	83,40

Pramen: TIS^{CR} SZIF - průměr roku je vážený průměr

Pozn.: *= vážený průměr leden – srpen

Spotřebitelské ceny (SC)

Měsíc	Vepřový bok						Vepřová kýta upravená na řízky (bez kosti)					
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Leden	64,36	62,35	67,02	66,61	63,94	73,47	112,24	107,57	109,88	105,02	102,73	110,6
Únor	62,47	62,31	66,59	66,24	63,15	73,52	109,09	107,00	110,62	104,07	102,69	110,0
Březen	61,94	62,12	66,51	65,19	63,62	73,82	107,45	106,97	109,34	103,28	101,79	108,5
Duben	61,63	61,80	67,24	64,41	64,74	75,04	105,66	106,74	108,82	100,70	102,66	109,1
Květen	61,48	62,90	67,84	63,96	66,09	75,18	106,07	106,81	110,57	101,80	102,10	109,2
Červen	62,02	66,23	67,30	64,07	64,83	74,95	106,23	111,11	109,72	101,68	104,3	110,7
Červenec	63,77	66,85	67,02	64,98	65,46	75,56	105,93	112,74	110,73	101,97	103,4	112,5
Srpen	64,21	67,31	67,88	64,94	66,40	76,71	108,76	110,85	111,01	102,40	104,1	112,1
Září	63,54	66,43	67,72	65,83	66,79	80,79	107,66	112,58	110,36	104,48	103,1	115,1
Říjen	64,14	67,52	67,69	66,34	66,32		107,75	111,76	110,02	102,84	101,0	
Listopad	62,53	67,07	66,63	65,01	67,49		106,65	111,21	108,40	104,04	103,2	
Prosinec	61,91	66,31	66,15	64,89	70,82		106,27	110,52	106,63	102,37	104,9	
Průměr roku	62,83	64,93	67,13	65,21	65,80	75,45	107,48	109,65	109,67	102,89	103,0	110,9

Pramen: ČSÚ,

Pozn.: průměr roku je aritmetický průměr

Rozdíl u spotřebitelských cen mezi nejvyšší a nejnižší cenou bůčku činil v roce 2011 přes 12% a u vepřové kýty upravené na řízky 4 %.

U bůčku byla spotřebitelská cena přes 70 Kč/l kg zaznamenána naposledy na počátku roku 2002. V roce 2012 byla cena bůčku vyšší v průměru o 9,50 Kč než v roce 2011, což souvisí s vyššími cenami docilovanými za jatečná prasata i s vývojem cen průmyslových výrobců.

Na výši dosahovaných nákladů i ve svém důsledku na spotřebitelskou cenu vepřového masa mají zásadní vliv nejen náklady na krmiva, ale i náklady vynaložené na převoz živých prasat a následně i vepřového masa a masných výrobků ke konečnému spotřebiteli, tj. k přímé konzumaci. A zcela zásadně vývoj nabídky a poptávky na zahraničních trzích, ale i na trhu domácím.

Z tohoto pohledu má pro spotřebitele rozhodující vliv orientace nákupu podle nabízené ceny, popřípadě důraz na nákup domácích výrobků, tedy i vepřového masa a masných výrobků. Pro úplnost je třeba dodat, že průměrná domácnost v České republice podle šetření Českého statistického úřadu vynaložila ve 2. čtvrtletí roku 2012 na potraviny a nealkoholické nápoje 1 987 Kč na osobu a kalendářní měsíc, (ve stejném období roku 2010 toto vydání činilo 1 851 Kč a v roce 2011 podle stejného zdroje 1 903 Kč), z toho 24 % na maso a masné výrobky, z čehož vepřové maso tvoří polovinu.

SPOTŘEBA VEPŘOVÉHO MASA

Česká republika, která měla k 30. červnu 2012 podle údajů Českého statistického úřadu 10 512 508 obyvatel, patří ve spotřebě vepřového i drůbežního masa k zemím nadprůměrným.

Spotřeba vepřového masa na 1 obyvatele České republiky byla v roce 2010 - v dosud posledním roce hodnoceném Českým statistickým úřadem – 41,6 kg. na 1 obyvatele z celkové spotřeby masa 79,1 kg.

Konzumace vepřového masa jako zdroje živočišné bílkoviny pro lidskou výživu je tradičně v České republice v porovnání s ostatními druhy mas nejvyšší (téměř 52 % z celkové spotřeby masa činí v České republice maso vepřové). Nejvyšší spotřeba byla zaznamenána v České republice v roce 1990 a to 50,0 kg na 1 obyvatele a kalendářní rok a od té doby se postupně snižovala. Část odborné veřejnosti pokles spotřeby masa spojovala se snižováním podílu vepřového masa v masných výrobcích. Ke kolísání spotřeby dochází dlouhodobě v důsledku změn spotřebitelských zvyklostí, dále kolísání cen průběžně ovlivňuje kupní síla obyvatel a cena nabízeného zboží. V devadesátých letech se postupně snižovala spotřeba nejen vepřového masa, ale i masa hovězího a naopak se prudce zvýšila obliba drůbežního masa.

Spotřeba masa v České republice za kalendářní rok v kg (podle bilanční metody)

	1922	1936	1950	1960	1970	1980	1990	2000	2005	2008	2009	2010
Maso celkem:	22,1	38,1	48,6	61,0	77,3	90,3	96,5	79,4	81,4	80,4	78,8	79,1
z toho:												
hovězí	11,6	15,2	15,0	18,3	26,2	29,2	28,0	12,3	9,9	10,1	9,4	9,4
telecí		3,1	3,0	2,1	2,1	0,8	0,4	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1
vepřové	6,9	14,6	25,1	32,4	36,5	44,9	50,0	40,9	41,5	41,3	40,9	41,6
skopové, kozí koňské		0,7	0,7	0,7	0,5	0,3	0,6	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4
drůbež		2,2	2,4	3,9	7,7	11,6	13,6	22,3	26,1	25,0	24,8	24,5
zvěřina		0,5	0,4	0,3	0,4	0,3	0,5	0,4	0,6	1,1	0,9	0,9
králíci					3,8	3,2	3,4	3,0	2,8	2,5	2,3	2,2
ryby	1,1	2,1	3,5	5,4	6,0	5,8	5,4	5,4	5,8	5,9	6,2	5,6*

Pramen: ČSÚ ročenky, Spotřeba potravin

Poznámka: a) Celková spotřeba masa nezahrnuje spotřebu rybního masa - *z toho sladkovodních ryb 1,37 kg (odhad Rybářského sdružení)

b) u spotřeby ryb uváděna mrtvá hmotnost ryb.

c) v roce 2010 bylo spotřebováno 4,1 kg vnitřností, které jsou však zahrnuty do celkové spotřeby masa a uvedeny též u jednotlivých druhů mas.

Úroveň spotřeby je ovlivňována mnoha faktory, mezi než patří demografické vlivy včetně věkové struktury obyvatel, spotřební zvyklosti, kupní síla spotřebitelů a jiné. Při posuzování spotřeby je nutno vnímat i skutečnost, že například vepřové maso je konkurentem i ostatním druhům mas, především masu drůbežím a hovězím a naopak. Ale i případné zvýšení spotřeby masa rybího by pravděpodobně vedlo ke snížení spotřeby ostatních druhů mas, tedy i vepřového.

Vepřové maso hraje v lidské výživě významnou roli jako dobře využitelný zdroj bílkovin a některých vitaminů a minerálních látek. Nedostatečná spotřeba masa může mít negativní vliv na zdraví rostoucích organismů (dětí a mladistvých). Maso obsahuje všechny esenciální aminokyseliny v příznivých poměrech z hlediska jejich využití pro vytváření a obnovu bílkovinných struktur v těle. Obsahuje všechny vitaminy kromě vitaminu C, železo, fosfor, zinek, hořčík a další minerální a stopové prvky. Železo z masa hradí průměrně 20 % potřebného množství, dobrým zdrojem jsou především červená masa (v drůbežím masu je obsah železa nižší). Hemové, snadněji dostupné železo z masa je využitelné z 20 až 30 %, zatímco nehemové (např. ze špenátu a luštěnin) jen z 1 až 7 %. Vepřové maso patří mezi potraviny vhodné k vytvoření pestré stravy, a proto je u obyvatel České republiky v oblibě. Proto je otázkou, zda zpracovatelé vepřového masa vyčerpali veškeré možnosti, jak své zákazníky ovlivňovat ve smyslu znalostí jednotlivých druhů nabízeného zboží co se týče chuťových i lokálních odlišností. Propagace v takto pojetém smyslu není jednoduchá, ale je zřejmé, že se situace z pohledu těsnějšího propojení vazby spotřebitele a zpracovatele obrací k lepšímu.

V ČR existuje od r. 2002 vládou přijatý program „Česká kvalita – program podpory prodeje kvalitních výrobků a poskytování kvalitních služeb“, který je součástí Národní politiky podpory jakosti a zahrnuje nejrůznější výrobky a služby včetně potravinářských. Na podporu tuzemských potravin byla v r. 2003 Ministerstvem zemědělství ČR zřízena značka KlasA, kterou od r. 2004 spravuje marketingový útvar Státního zemědělského intervenčního fondu, a.s. Značka KlasA je udělována ministrem zemědělství již od roku 2003. Zaslouží si ho jen ty nejkvalitnější potravinářské a zemědělské výrobky. Ocenění národní značkou KlasA již získalo 1 237 produktů (v současné době 278 masných výrobků je držitelem tohoto prestižního ocenění) od 221 českých a moravských výrobců.

Cílem programu je upozornit spotřebitele na kvalitní české výrobky, podpořit národní hrdost na tyto výrobky a i na domácí producenty, což je v souladu s politikou podpory domácích producentů i v jiných státech EU.

Podmínkou pro udělení značky KlasA je min. 90% podíl tuzemských surovin u mléčných, masných, drůbežích a mlýnskopekárenských výrobků (včetně těstovin), u ostatních výrobků min. 70% podíl domácí suroviny. Je samozřejmé, že navrhovaný výrobek musí odpovídat všem ustanovením platné potravinářské legislativy.

Značka je propůjčována na tři roky a její vlastnictví může být po této lhůtě prodlouženo, ale také může být odebráno při zhoršení kvality či porušení podmínek. Požadovanou kvalitu a složení výrobků mj. posuzuje (a po jejím udělení kontroluje) Státní zemědělská a potravinářská inspekce. Aktuální informace pro spotřebitele i výrobce jsou k dispozici na stránkách www.eklasa.cz.

V rámci celostátní výstavy Země živitelka převzali v roce 2011 ocenění 4 výrobci a sedm potravinářských výrobků. Z masných výrobků byla oceněna Písecká dušená šunka - výrobce: ZŘUD – Masokombinát Písek CZ, a.s.

Dále EU rozlišuje tři chráněná označení. V rámci EU mohou potraviny získat značku TSG (Traditional Speciality Guaranteed /Zaručená tradiční specialita) obdobně i při splnění potřebných podmínek mohou získat chráněné označení původu nebo chráněné zeměpisné označení (PDO/ PGI; Protected Designation of Origin/ Protected geographical indication).

Česká republika má mezi těmito označeními 32 položek, z toho 4 druhy uzenin s přesnou recepturou složení masa a speciálního koření. Jsou to: špekáčky (s povinným složením 38,5 % hovězího masa, 17,5 % vepřového masa a 27 % slaniny), lovecký salám (min. 5 % hovězího masa, 13,5 % vepřového masa a výřezu a 20 % vepřové slaniny), liptovský salám (25,8 % hovězího masa, 42,3 % vepřového masa a výřezu a 23,4 % slaniny) a spišské párky (21,2 % hovězího masa, 59 % vepřového masa a 12 % vepřové kůže + speciální koření s převahou papriky). Z české strany je ještě nevyřízena žádost o zařazení do seznamu u pražské šunky.

ZPRACOVATELSKÝ PRŮMYSL V ČR

Výroba masa a masných výrobků

Změna skladby suroviny pro vlastní výrobu v masokombinátech ČR (v tunách)

Období	Skladba v tunách			Skladba v %			Průměrná CPV hov. masa (Kč/kg) dle skladby roku 2011	Průměrná CPV vepř. masa (Kč/kg) dle skladby roku 2011
	Spotřeba suroviny celkem	z toho surovina: hovězí vepřová		Spotřeba suroviny celkem	z toho surovina: hovězí vepřová			
2003	335 647	65 448	243 193	100	19,5	72,5	90,09	55,68
2004	337 682	62 706	244 523	100	18,6	72,4	95,46	59,62
2005	318 296	50 503	241 001	100	15,9	75,7	103,70	58,84
2006	322 547	48 956	247 180	100	15,2	76,6	105,76	57,46
2007	323 558	45 964	251 489	100	14,2	77,7	107,04	54,67
2008	322 446	44 256	252 979	100	13,7	78,5	106,67	56,54
2009	312 779	41 458	244 510	100	13,3	78,2	107,47	55,16
2010	307 791	40 736	235 362	100	13,2	76,5	104,71	51,24
2011	298 647	37 360	234 154	100	12,5	78,4	109,66	53,97
I. – 8. 2011	197 465	25 145	154 657	100	12,7	78,3	108,34	52,66
I. – 8. 2012	186 456	20 839	147 529	100	11,2	79,1	119,69	59,27
Index I.-8.2012/ I.-8.2011	94,4	82,9	95,4	x	88,2	101,0	110,5	112,6

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: -sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,

- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Z údajů zpracovatelského průmyslu je patrná mírně nižší spotřeba vepřové i hovězí suroviny v roce 2011 i 2012. Spotřeba vepřové i hovězí suroviny pro vlastní výrobu v masokombinátech v období leden až srpen 2012 je menší ve srovnání se stejným obdobím předchozího roku. Spotřeba hovězí suroviny byla v roce 2011 nižší o 8,3 % ve srovnání s rokem 2010. Vepřové maso také vykazuje trend poklesu použití pro vlastní výrobu akleslo jeho zastoupení v surovině pro vlastní výrobu. V roce 2011 o 0,5 % oproti roku 2010 a o 4 % ve srovnání s rokem 2009. Celkové použití hovězí a vepřové suroviny v roce 2011 činilo 91 % z celkově použitého masa. V prvních osmi měsících roku 2012 činilo 90,3 %. Zbytek tvoří ostatní druhy mas, především maso drůbeží.

Z časových řad vyplývá pokles spotřeby hovězí suroviny od roku 2003 do roku 2011 o 28 tis. tun, což představuje 43 %. Na tomto poklesu se podílí růst ceny hovězího masa a snížení nabídky na českém trhu. Rozdílný vývoj spotřeby lze sledovat u podílu vepřové suroviny. Zastoupení vepřového masa ve výrobě se snížilo v roce 2011 oproti roku 2003 pouze o 4 %. Vliv na tuto skutečnost je opačný než u hovězího masa – snížení ceny v důsledku vyšší nabídky na trhu. Podíl vepřové suroviny v období leden až srpen 2012 činil 79 % a jeho absolutní množství potvrzuje meziroční mírné snížení použití vepřového masa

V roce 2011 byl zaznamenán i pokles výroby výrobků z masa. Tento vývoj postupného snižování je patrný od roku 2004. Na tomto poklesu se podílelo především maso výsekové. Výroba masa výsekového v roce 2012 (období leden až srpen) je nižší ve srovnání s rokem 2011. K výraznému poklesu dochází také u konzerv. U masových konzerv lze pozorovat stálý pokles výroby, a to v desítkách procent. Snížení výroby konzerv v roce 2011 v porovnání s rokem 2008 činilo 50 %. Tento pokles je patrný i ve srovnání prvních osmi měsíců let 2011 a 2012.

Vzhledem k vývoji počtu poražených zvířat a jejich průměrné porážkové hmotnosti poklesla výroba jatečného masa v období leden až srpen 2012 meziročně o 11 % oproti stejnému období roku 2011. Celkově bylo v roce 2011 vyrobeno 165,2 tis.tun jatečného masa (V roce 2003 to bylo 255 tis. tun). V letech 2005-2007 byla výroba jatečného masa na stejné úrovni sice téměř 193 tis.tun. Měsíční průměr výroby masa v roce 2006 i v roce 2007 dosáhl 16,1 tisíce tun, což odpovídá roční výrobě 193 tisícům tun výroby jatečného masa. Měsíční průměr roku 2009 se snížil na 14,6 tis.tun a v roce 2010 na 14,5 tis.tun měsíční výroby a v roce 2011 na 13,8 tis.tun měsíční výroby.

Podíl výroby výsekového masa, masných výrobků a konzerv na celkové výrobě výrobků z masa v masokombinátech ČR

Rok	Skladba v tunách				Skladba v %			
	Výroba výrobků z masa celkem	z toho: výsekové maso	masné výrobky	masové konzervy	Výroba výrobků z masa celkem	z toho: výsekové maso	masné výrobky	masové konzervy
2004	353 389	159 938	185 637	7 814	100	45,3	52,5	2,2
2005	336 796	156 835	174 198	5 763	100	46,6	51,7	1,7
2006	342 718	165 518	172 457	4 743	100	48,3	50,3	1,4
2007	341 610	165 164	172 637	3 809	100	48,3	50,5	1,1
2008	337 588	155 601	178 099	3 888	100	46,1	52,8	1,2
2009	331 466	152 977	175 384	3 105	100	46,2	52,9	0,9
2010	327 584	149 749	175 496	2 339	100	45,7	53,6	0,7
2011	320 217	146 347	171 956	1 914	100	45,7	53,7	0,6
1.-8.2011	211 237	97 170	112 624	1 443	100	46,0	53,3	0,7
1.-8.2012	200 758	86 298	113 366	1 094	100	43,0	56,5	0,5
Index 1.-8. 2012/ 1.-8. 2011	95,0	88,8	100,7	75,8	100	93,5	106,0	71,4

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,
- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Vývoj zásob hotových výrobků (tis. t)

Měsíc	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	Index 11/10 v %	Index 12/10 v %	Index 12/11 v %
Leden	4,18	5,15	4,56	4,22	4,86	5,44	6,70	111,9	137,9	123,2
Únor	4,33	4,15	4,87	4,14	5,32	5,74	7,34	107,9	138,0	127,9
Březen	4,23	3,85	4,62	5,03	5,66	5,94	8,05	104,9	142,2	135,5
Duben	3,77	3,63	4,18	4,82	5,32	5,59	7,76	105,1	145,9	138,8
Květen	4,11	3,77	4,13	3,93	5,36	5,76	8,31	107,5	155,0	144,3
Červen	3,84	3,72	4,36	4,29	5,34	5,95	8,44	111,4	158,1	141,8
Červenec	3,81	3,69	4,36	4,50	5,39	5,49	8,21	101,9	152,3	149,5
Srpen	3,89	3,92	4,01	4,62	5,12	5,35	7,83	104,5	152,9	146,4
Září	3,99	4,05	4,41	4,82	5,23	5,34		102,1		
Říjen	4,79	4,17	4,35	5,09	5,34	5,81		108,8		
Listopad	5,57	4,89	5,23	5,83	6,65	6,81		102,4		
Prosinec	4,06	3,30	4,06	4,63	5,88	6,35		108,0		

Pramen: TIS^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,
- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Vývoj výroby jatečného masa, odbytu masa

Měsíc	Výroba jatečného masa (tis. t)							Tržní odbyt ¹⁾ (tis. t)						
	2008	2009	2010	2011	2012	Index 11/10 v %	Index 12/11 v %	2008	2009	2010	2011	2012	Index 11/10 v %	Index 12/11 v %
Leden	16,2	14,8	13,8	13,7	11,7	99,3	85,4	25,9	26,2	24,6	22,1	20,7	89,8	93,7
Únor	15,9	13,6	13,8	13,8	12,2	100,0	88,4	26,6	24,5	24,0	22,0	21,8	91,7	99,1
Březen	16,4	15,2	16,1	15,8	12,4	98,1	78,5	28,1	27,3	28,9	25,9	23,0	89,6	88,8
Duben	16,1	14,8	14,5	14,7	11,6	101,4	78,9	28,9	28,9	25,6	25,9	22,4	101,2	86,5
Květen	15,9	13,9	14,4	14,6	12,1	101,4	82,9	29,1	25,9	25,2	25,0	23,5	99,2	94,0
Červen	14,6	14,5	14,6	14,0	11,7	95,9	83,6	27,3	26,8	27,1	25,7	22,5	94,8	87,5
Červenec	15,6	14,5	13,6	12,8	11,6	94,1	90,6	29,1	27,6	26,2	24,0	22,4	91,6	93,3
Srpen	14,9	14,0	14,7	14,3	12,8	97,3	89,5	27,6	26,2	26,1	25,5	23,8	97,7	93,3
Září	15,7	14,5	14,4	13,8		95,8		28,0	27,3	26,6	24,9		93,6	
Říjen	15,6	15,2	14,0	13,2		94,3		29,3	27,8	26,1	24,0		92,0	
Listopad	14,7	14,8	15,2	13,5		88,8		26,7	26,5	27,5	24,9		90,5	
Prosinec	16,3	15,7	16,0	13,0		81,3		31,1	30,5	29,5	25,4		86,1	
I.-VIII.	125,6	115,3	115,5	113,7	96,1	98,4		222,6	213,4	207,7	196,1	180,1	94,4	
I.-XII.	187,9	175,5	175,1	167,2	x	95,5		337,7	325,5	317,4	295,3	x	93,0	

Pramen: TIS ^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS ^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,

- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

Poznámka : ¹⁾ Odbyt výrobků z masa - z toho vnitřní trh celkem

Pro výpočet údajů o porážkách skotu a prasat v mase byl použit koeficient výtěžnosti jatečných prasat 71 %, pro skot byl použit koeficient jatečné výtěžnosti 53 %.

Vývoj provozních zásob masa v letech 2008 až 2012

Měsíc	celkem (tis. t)						z toho vepřového masa (tis. t)					
	2008	2009	2010	2011	2012	Index 12/11	2008	2009	2010	2011	2012	Index 12/11
I.	6,27	4,84	5,57	5,45	4,48	82,2	4,72	3,49	3,79	4,12	3,40	82,5
II.	7,21	4,81	6,49	5,64	5,38	95,4	5,62	3,46	4,69	4,33	4,15	95,8
III.	7,30	5,95	6,41	5,74	4,91	85,5	5,43	4,23	4,70	4,53	3,68	81,2
IV.	7,58	5,72	6,26	5,78	4,89	84,6	5,65	3,86	4,52	4,33	3,74	86,4
V.	7,12	6,26	6,10	6,12	4,37	71,2	5,38	4,22	4,24	4,74	3,33	70,3
VI.	7,01	6,65	6,04	6,08	4,59	75,3	5,27	4,50	4,10	4,70	3,52	74,9
VII.	5,71	6,27	5,85	5,85	4,96	84,8	4,23	4,23	4,01	4,61	3,81	82,6
VIII.	5,18	6,03	5,44	5,44	5,13	94,3	3,81	4,05	3,93	4,37	4,06	92,9
IX.	5,25	5,82	5,55	5,70			3,90	3,92	4,24	4,30		
X.	4,97	5,87	5,69	5,53			3,67	3,97	4,22	4,34		
XI.	4,92	5,86	5,84	4,41			3,56	4,03	4,28	3,27		
XII.	4,09	5,35	5,05	3,67			2,87	3,45	3,68	2,59		

Pramen: TIS ^{CR} SZIF

Poznámka: - sledování TIS ^{CR} SZIF zahrnuje přibližně 50 % nákupu jatečných prasat v České republice,

- výběrový soubor nezohledňuje zpětně změněný podíl sledovaných podniků, tím jsou ovlivněny uváděné objemy

K výraznému poklesu výroby masa dochází v roce 2012 v porovnání s roky 2011 a 2010.

K nepřehlédnutelnému poklesu dochází i u provozních zásob a naopak k růstu zásob hotových výrobků. V roce 2012 činila průměrná zásoba provozních zásob masa 4,83 tis.tun.

V roce 2011 činila 5,45 tis. tun, v roce 2010 5,85 tis. tun (v roce 2008 to bylo 6 tis. tun a v roce 2007 dokonce 6,3 tis. tun).

Nižší nabídka jatečných prasat na tuzemském trhu je vyvolaná nejen poklesem stavů, ale i vývozem zvířat do zahraničí. Dlouhodobou příčinou poklesu rentability je růst nákladů a snížení cen zemědělských výrobců.

Je nutno konstatovat, že z cenových důvodů surovina pro vlastní výrobu zpracovatelského průmyslu (tj, vepřové a hovězí maso) je také částečně doplněna o jiné druhy masa, zejména o maso drůbeží.

Klasifikace jatečně upravených těl prasat (JUT)

Součástí snahy přerušit vývoj vysoké spotřeby tuků byla snaha šlechtitelů prasat již v druhé polovině minulého století vyšlechtit jedince s ideálním poměrem tuku a kosterní svaloviny a složením mastných kyselin, které nepůsobí negativně na zdraví lidí. V důsledku tlaku spotřebitelů na snižování obsahu tuku v potravinách byla zaznamenána vyšší poptávka po libovém mase. Následoval legislativní požadavek na povinnou klasifikaci hospodářských zvířat, včetně prasat. V návaznosti na legislativu EU bylo zavedení klasifikace SEUROP ve všech členských zemích EU, ale i ve Švýcarsku a Norsku. Klasifikační schema, které podle tohoto záměru vzniklo, tvoří jednotný systém a umožňuje stanovení ceny na základě zmasilosti prasat a umožňuje i srovnání úrovně zmasilosti jatečných těl na úrovni vnitrostátní i mezinárodní a představuje informace pro šlechtitele, producenty a zpracovatele. V některých zemích jsou východiskem pro národní systémy kvality jatečných zvířat pro něž tvoří vhodný doplněk posuzování souboru požadavků.

Výsledky klasifikace JUT prasat podle tříd jakosti v roce 2011

Třída jakosti - podíl svaloviny v %	Počet jedinců	Průměrný podíl svaloviny v JUT v %	Zastoupení jedinců ve třídě v %
S 60 a více %	303 281	61,01	12,64
E 55 až 59,9 %	1 411 157	57,43	58,83
U 50 až 54,9 %	563 710	53,07	23,50
R 45 až 49,9 %	80 320	48,11	3,35
O 40 až 44,9 %	11 724	43,11	0,49
P méně než 40 %	1 362	38,12	0,06
N- JUT do 59,9 kg	17 606	-	0,73
T-JUT nad 120 kg	9 570	-	0,40

Pramen: MZe - Výsledky klasifikace jatečně upravených těl za rok 2011

Při hodnocení jatečných prasat podle SEUROP – systému je základním ukazatelem kvality jatečného těla podíl svaloviny. Povinnost klasifikovat jatečná prasata se podle nařízení Komise (ES) č.1249/2008 vztahuje na všechny jatečné provozy. Klasifikace se nemusí provádět v jatečných provozech s průměrem týdenních porážek nižším než 200 kusů a v těch, kde porážejí narozená a vykrmená prasata ve vlastních chovných zařízeních, která všechna získaná JUT bourají. Pro Českou republiku platí podle zákona č. 110/1997 Sb., §4a část (2)a, že klasifikaci se nevztahuje na provozovatele jatek, který poráží v ročním průměru nejvýše do 100 kusů prasat týdně.

ZAHRANIČNÍ OBCHOD

Živá prasata a vepřové maso

Na český trh se vepřové maso začalo výrazněji dovážet od roku 2000. Z pohledu na grafické vyjádření jsou patrné výstřelky časově omezených dovozů.

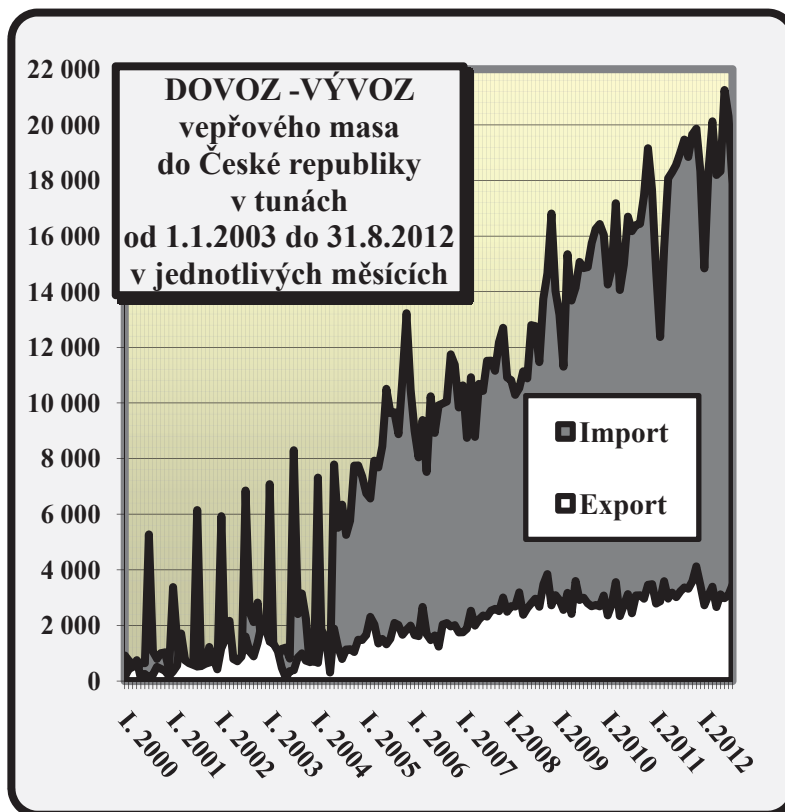
Jednalo se o to, že Česká republika přijala formu obchodu, který se vyznačoval přechodem na úplné bezcelní obchodování v rámci EU. Tato forma byla používána před vstupem České republiky do EU od druhé poloviny roku 2000 do první poloviny roku 2004. Tento způsob obchodování byl označován termínem „dvounulová varianta“. Název byl odvozen od skutečnosti, že předem dohodnutá množství určených položek byla dovážena do České republiky ze států EU bez zatížení dovozním clem s tím, že totéž platilo reciprocně. Tyto množstevně omezené obchody měly za cíl připravit odvětví na dobu po vstupu České republiky do EU.

Ze strany členských států EU-15 byly tyto obchody plně využívány, z české strany nikoliv. Mimo tyto zásahy vláda České republiky vycházela vstříc českým chovatelům prasat také tím, že zavedla poskytování subvencí na vývoz selat a jatečných prasat. Před vstupem do EU bylo podporováno i soukromé skladování vepřového masa. Tato opatření ze strany české vlády přestala být používána se vstupem České republiky do EU, protože to platná legislativa již svěřila do působnosti orgánu EU.

Před vstupem České republiky do EU, tj. před 1. 5. 2004, byla značná část zboží dováženého do České republiky zatížena dovozním clem. Pouze pro příklad: pro dovážená jatečná prasata byla uplatňována smluvní celní sazba ve výši 28,6 %, pro selata 21,0 % a pro vepřové maso 38,5 %. Mimoto bylo v některých obdobích pro vybrané položky používáno dodatečné clo, které navyšovalo celkovou cenu dováženého zboží o dalších 12,8 %.

Před rokem 2004 bylo dováženo 85 % vepřového masa mraženého. V roce 2011 tomu bylo přesně naopak, 83 % dováženého vepřového masa je maso chlazené. V současné době v druhové skladbě převažuje ve vývozu i v dovozu vepřové maso vykostěné, ve formě samostatně předkládaných kusů, které je deklarováno jako chlazené (CS 0203 1955 až 90), které v roce 2011 představovalo 40 % veškerého dovozu vepřového masa nebo mražené (CS 0203 2955 až 90), jehož bylo v roce 2011 dovezeno 14 %. Vepřové půlky byly dováženy pouze chlazené a jejich objem v roce 2010 činil 13 %.

Skutečností je, že celkový dovoz živých prasat a vepřového masa při porovnání prvních osmi měsíců roku 2011 a 2012 se výrazně meziročně zvýšil. V důsledku nedostatku vepřového masa na domácím trhu finanční nárůst dovozu činil 27 %. Nejvyšší procentický nárůst dovozu v roce 2012 byl zaznamenán v obchodu se Slovenskem, které zvýšilo svůj dovoz o dvojnásobek.

Objem zahraničního obchodu v mil. Kč s vepřovým masem a živými prasaty (0203 a 0103)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	I.-VIII.	I.-VIII.
										2011	2012
Dovoz	1 357	3 359	5 678	6 285	7 118	8 565	10 388	10 621 (nejvíce z Německa 47 %)	11 681 (nejvíce z Německa 43 %)	7 217	9 169 (nejvíce z Německa 41 %)
Vývoz	551	1 294	1 707	1 746	2 048 (nejvíce na Slovensko 70 %)	2 362 (nejvíce na Slovensko 79 %)	2 200 (nejvíce na Slovensko 81 %)	2 379 (nejvíce na Slovensko 77 %)	2 665 (nejvíce na Slovensko 74 %)	1 665	1 940 (nejvíce na Slovensko 74 %)
SALDO	-806	-2065	-3971	-4539	-5070	-6203	-8188	-8242	-9016	-5 552	-7229

Pramen: ČSÚ

V období leden až srpen roku 2011 hodnota do České republiky dovážených živých prasata vepřového masa činila 79 miliónů Kč, pak ve stejném období roku 2012 převýšila 159 miliónů Kč. Hlavní podíl na tom měl dovoz živých jatečných prasat. V roce 2011 jich bylo dovezeno do srpna 3 177, v roce 2012 23 591 kusů. Zvýšení lze zaznamenat i u chlazených půlek a vykoštěných kusů masa (položky CS 02031110 a CS 0203 1955 až 90).

Dovoz drůbežího, hovězího a vepřového masa do České republiky (tis. t) v mase

Rok	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	I.-VIII.	I.-VIII.
										2011	2012
Drůbeží maso 0207	32,6	54,3	56,7	59,4	51,7	63,6	77,5	78	90,1 (nejvíce z Polska 38 %)	58,6	63,9 (nejvíce z Polska 40 %)
Cena Kč/kg	42,92	44,02	47,6	40,58	47,45	45,09	42,27	43,55	46,9	45,92	47,72
Hovězí maso 2 010 202	2,7	8,9	17,3	16,5	17,6	14,7	18,5	21,4	21,5 (nejvíce z Polska 31 %)	14,5	12,3 (nejvíce z Polska 41 %)
Cena Kč/kg	53,01	69,87	70,87	79,88	91,73	93,57	92,78	89,48	96,73	93,25	110,79
Vepřové maso 0203	28,5	62,8	110,4	114,4	130,2	150,0	176,9	195,3	212,8 (nejvíce z Německa 47 %)	136,1	149,2 (nejvíce z Německa 43 %)
Cena Kč/kg	47,46	53,08	49,9	52,65	52,3	52,48	52,99	49,47	50,3	48,57	55,11

Pramen: Celní statistika

Zvýšení dovozu vepřového masa ze slovenské strany nebylo ojedinělé, jako v minulých letech, ale stalo se pravidlem. Dovoz do České republiky byl v roce 2012 zvýšen meziročně rovněž u tohoto druhu zboží z Francie (o 85 %), Španělska (o 59 %), Itálie (o 56 %), Polska (o 43 %), Belgie (o 40 %), Dánska (o 34 %), Nizozemska (o 24 %), Německa (o 23 %) i Rakouska (o 6 %).

Vliv na tento nárůst dovozu nelze v porovnání let 2011 a 2012 odvozovat od vývoje kurzu české koruny, neboť kurz tento pohyb ovlivnil nevýrazně. V roce 2011 začínal rok s přepočtem 25,08 Kč/1€ (s limitem od 24,01 do 26,02 Kč/1€) a rok 2012 začínal na přepočtu 25,51 Kč/1€ (s limitem od 24,34 do 25,96 Kč/1€) a výkyvy kurzu byly méně dramatické než tomu bylo v předchozím období několika let (výkyv mezi nejmenší a největší hodnotou € v Kč v roce 2008 a 2009 činil více než 17,2 %, dále pak 10 % v roce 2010, 8,4 % v roce 2011, 6,6 % v roce 2012). A obecně platí, že při vyšší numerické hodnotě, tj. při slabší koruně je pro dovozce a spotřebitele zboží dražší (pochopitelně s výjimkou fixace sazby zajištěním). Důvodem, proč koruna nezpevňuje a patrně, podle vyjádření ČNB, zpevňovat nebude je především slabší domácí ekonomika nacházející se na prahu recese a neméně příznivý stav ekonomiky v některých členských zemích EU. Mezi další vlivy patří i skutečnost, že Česká národní banka srazila hlavní úrokovou sazbu na historické minimum 0,05 procenta, aby pomohla vývozcům. Koruna na to reagovala oslabením. Tento krok ČNB umožní komerčním bankám zlevnit úvěry a hypotéky. Tyto skutečnosti, především ztíženější podmínky pro dovoz vnímají domácí zemědělství výrobci živých prasat a vepřového masa příznivě. Poptávka na domácím trhu respektovala i zvýšení spotřebitelských cen, takže došlo k dalšímu zvyšování dovozu.

Dovoz vepřového masa se v roce 2011 ve srovnání s rokem 2010 zvýšil o 9 %. Z celkového objemu dovezeného vepřového masa téměř polovina byla dovezena z Německa (47 % z celkového objemu dovezené hmotnosti). Dalšími významnými dovozci byli Rakousko (19 tis. tun), Belgie, Polsko a Španělsko. Zvýšil se i vývoz vepřového masa (o 11 %), ale na výši záporného salda zahraničního obchodu se to významně neprojevovalo. Objem dovozu i vývozu vepřového masa zůstává i nadále ve srovnání s ostatními druhy mas nejvyšší.

Vývoj zahraničního obchodu s vepřovým masem (tuny) skupina celních položek 0203 za období kalendářního roku

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	změna 2011/2010	
									v tunách	v %
Dovoz	62 803	110 416	114 408	130 200	149 924	176 946	195 313	212 642	+17329	+ 9
Vývoz	14 113	21 299	21 326	28 177	34 514	34 529	35 455	39 446	+3 991	+ 11
SALDO	- 48 690	-89 117	-93 082	-102023	-115410	-142417	-159858	-173196	-	+8

Pramen: ČSÚ

Na vývozu vepřového masa z České republiky se převážně podílelo maso v chlazené formě, které činilo 89 % z celkové hmotnosti. Na celkovém vývozu masa se na rozdíl od dovozu v druhové skladbě podílely převážně chlazené půlky, které tvoří 41 % z celkového objemu vývozu vyjádřené v hmotnostních jednotkách. Celých 98 % z celkově vyvážených chlazených půlek bylo vyvezeno na Slovensko.

Průměrný měsíční objem dovozu vepřového masa do České republiky činí 17,7 tisíc tun (v roce 2010 to bylo 16 tisíc tun), přičemž rekordní množství 19,9 tisíc tun bylo do České republiky dovezeno v listopadu roku 2011.

Vývoj zahraničního obchodu s vepřovým masem (tuny) skupina celních položek 0203 za období: leden – srpen

Ukazatel	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	změna 2012/2011	
									v tunách	v %
Dovoz	67 067	72 879	83 229	90 690	112 459	124 604	136 110	149 219	+ 13109	+ 10
Vývoz	13 800	13 657	17 575	21 986	23 347	22 387	24 982	24 514	-468	-2
SALDO	-53 267	-59 222	-73 115	-68 704	-89 112	-102217	-111128	-124705	x	+12

Pramen: ČSÚ

V roce 2012 pokračuje v prvních osmi měsících, na rozdíl od vývozu, nárůst dovozu vepřového masa a to o 10 % ve srovnání se stejným obdobím roku 2011. Dováží se především vepřové maso chlazené (85 %). Položky celního sazebníku (dále jen CS) 0203 1955, 1959,1990 a 2955, 2959 a 2990, které odpovídají jednotlivým kusům masa samostatně předkládaným chlazeným a mraženým jsou zastoupeny více než 54 %. Nejvíce se dováží vepřové maso z Německa, odkud se dovezlo v roce 2012 za období leden až srpen vepřové maso za 3,4 mld. Kč. Další země odkud se vepřové maso nejvíce dováží je Polsko (za 1 mld Kč) a Španělsko (za 0,74 mld. Kč za 8 měsíců roku 2012).

Vývoz vepřového masa, které se ve většině vyváží chlazené tradičně směřuje na Slovensko (za 8 měsíců roku 2012 to bylo 1,25 mld Kč, což představuje 87 % z celku). Rozdíl oproti vývozu nejen v objemu zboží, ale i v druhové skladbě. Vyváží se především chlazené půlky (41 % za 8 měsíců roku 2012). Druhové zastoupení je podstatně méně rozmanité ve srovnání s dovozem. Lze říci, že půlky a samostatně předkládané kusy tvoří dohromady u vývozu 98 % veškerého vepřového masa. U dovozu tyto položky tvoří 69 %.

Od vstupu České republiky do EU nastala zásadní změna objemu vývozu a dovozu živých prasat. V roce 2003 činil dovoz živých prasat za celý rok 438 kusů, tj. dovoz živých prasat se v zahraničním obchodě téměř neobjevoval.

Dovoz živých prasat od roku 2004 dynamicky narůstal. Souviselo to především s poklesem celkových stavů prasat a nedostatkem vepřového masa a zástavových selat z domácích chovů. Téměř nulový dovoz živých zvířat před rokem 2004 byl vždy pozitivně hodnocen i z pohledu ochrany zdraví a pohody zvířat. Selata, která se v posledních letech masivně dováží do České republiky, se převážně ze značných vzdáleností (například silniční vzdálenost Kodaň – Praha činí 730 km), což rozhodně i přes dodržení všech pravidel pro přepravu zvířatne odpovídá obecným požadavkům na eliminaci stresu. Značné jsou i náklady na přepravu a nezanedbatelná je ekologická zátěž samotné přepravy.

V průběhu roku 2010 bylo dovezeno 87 % selat z Dánska. Obdobný vývoj lze sledovat i v roce 2011, kdy bylo dovezeno celkem 423 tisíc kusů selat – (335 tis.kusů z Dánska, což činilo 80 % - zbytek především z Nizozemí - 15 %). Průměrná hmotnost dováženého 1 kusu činila 25,50 kg. Průměrná cena 1 kusu byla 1 318 Kč a průměrná cena 1 kg živé hmotnosti činila 51,60 Kč.

Vyvezeno bylo 9 665 kusů selat (83 % na Slovensko, zbytek na Ukrajinu a do Maďarska).

V období I.-VIII. 2012 bylo z celkového počtu 338 068 kusů dovezených selat dovezeno z Dánska 221 182 kusů z Německa 64 411 a Nizozemska 51 705 kusů.

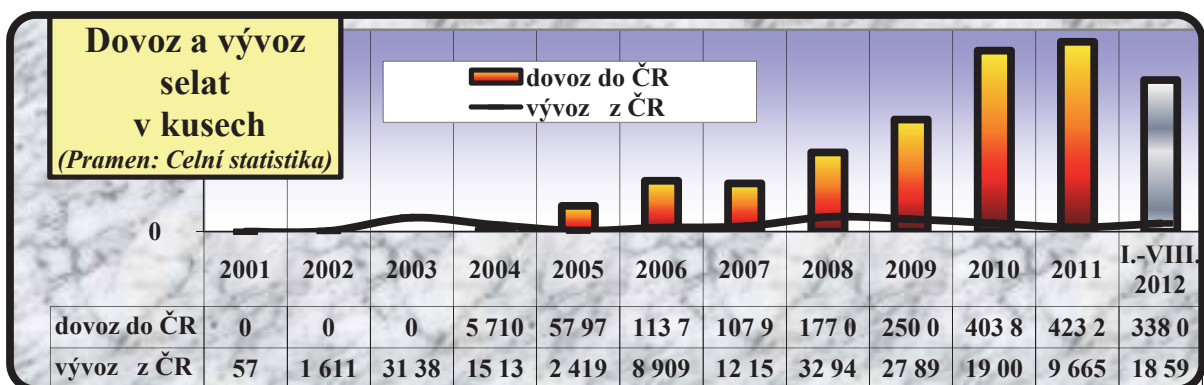
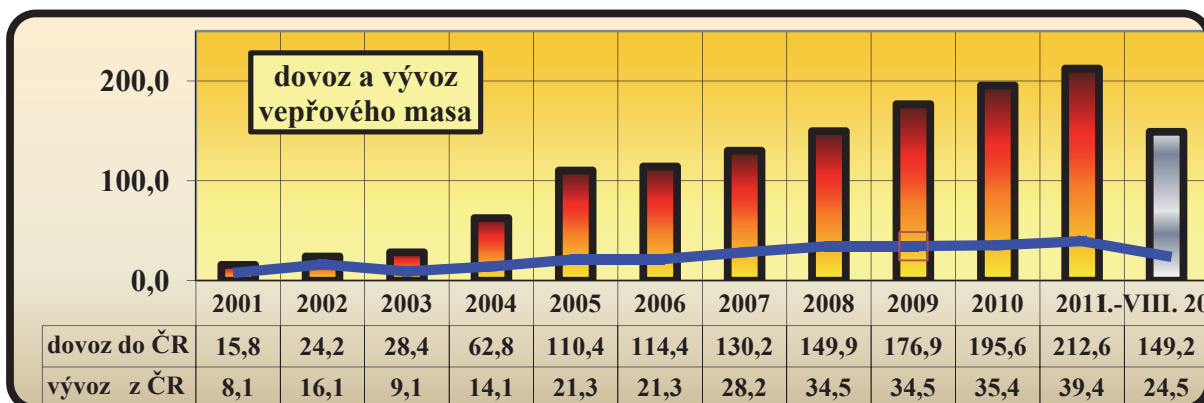
Průměrné sele z Dánska stojí 1 656 Kč (61,70 Kč/kg a jeho hmotnost je 26,80 kg).

Vývoz selat v roce 2012 se uskutečňoval pouze na Slovensko (18 597 kusů).

Vývoj zahraničního obchodu s živými prasaty (tuny) skupina celních položek 0103 za období kalendářního roku

Ukazatel	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	změna 2011/2010	
									v tunách	v %
Dovoz	466	3 460	5 460	16 777	18 772	24 908	21 737	22 356	+619	+ 3
Vývoz	19 717	17 032	13 742	15 693	18 285	9 554	17 022	18 684	+1 602	+ 10
SALDO	+19251	+13572	+8 282	-1 084	-487	-15 354	- 4 715	-3 652	x	-22

Pramen: ČSÚ

Pramen: ČSÚ

V roce 2011 bylo vyvezeno 148 tis. ks jatečných prasat, především do Maďarska (42 %) a na Slovensko (43 %). Dovezeno bylo v roce 2011 více než 94 tis. kusů (52 % z Německa, dále z Nizozemska, z Francie, Slovenska, Belgie a Dánska).

V období I.-VIII. 2012 bylo vyvezeno 113 834 ks jatečných prasat (do Maďarska 52 968 ks = 46 % a na Slovensko 44 518 kusů = 39 %) jatečných prasat a dovezeno 89 263 kusů jatečných prasat (z Německa 42 992 ks = 48 %).

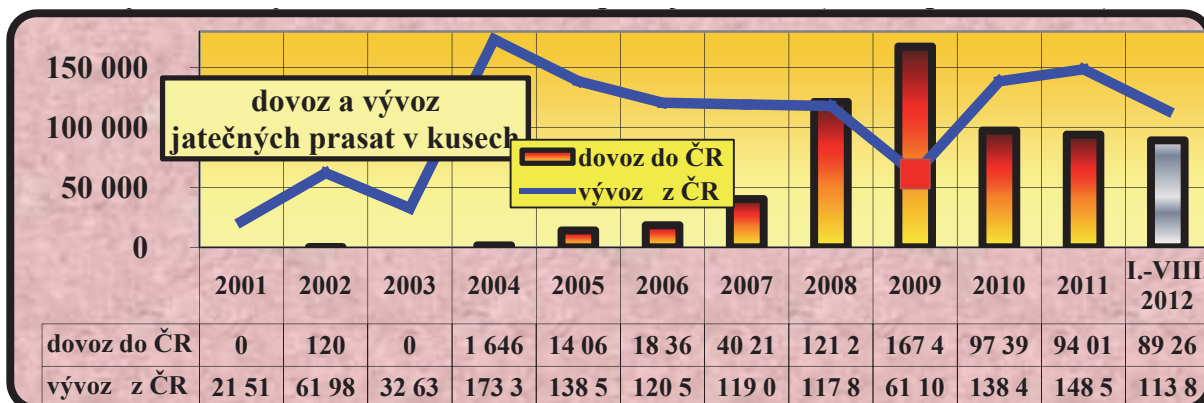
Vyvezený jatečný kus má průměrnou hmotnost 113,4 kga stojí 3 923 Kč (34,60 Kč)

Dovezený jatečný kus má průměrnou hmotnost 107,7 kg a stojí 3 920 Kč (36,40 Kč).

V roce 2011 dochází k výraznému zvýšení vývozu prasnic. Jedná se o nejvyšší trend vývozu za dobu sledování ČSÚ. Celkem v roce 2011 bylo vyvezeno 2 728 kusů v ceně 21,75 Kč/kg.

V období I.-VIII. 2012 bylo dovezeno 1 528 ks prasnic (ze Slovinska 883 ks, z Polska 430 a z Rakouska 215 ks) a vyvezeno 113 kusů prasnic.

Dovezená prasnice má průměrnou hmotnost 200 kg a stojí 5 336 Kč (cena 1 kg činí 26,70 Kč).

Pramen: ČSÚ

ZAHRA NIČNÍ OBCHOD S POLOŽKAMI SOUVISEJÍCÍMI S VÝROBOU VEPŘOVÉHO MASA

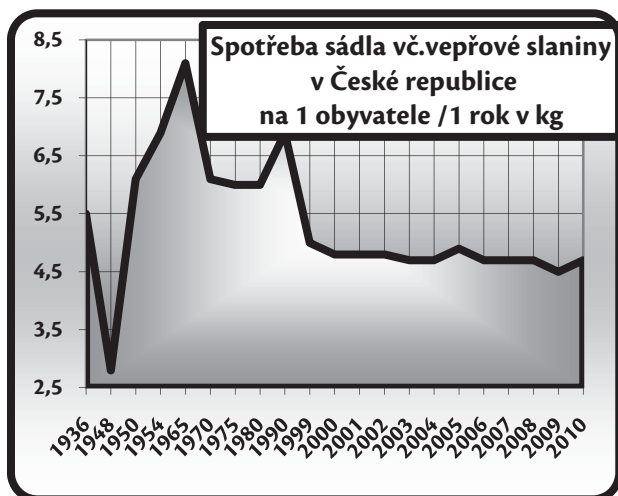
S odvětvím chovu prasat souvisí rovněž položky, které jsou jednak důležitou surovinou a jsou určeny pro další zpracování v nejrůznějších oborech průmyslové výroby a jednak produkty potravinářské s poměrně vysokou přidanou hodnotou zboží. Mezi potraviny s vyšší přidanou hodnotou, které se z České republiky daří vyvážet a zároveň dosahují kladného salda zahraničního obchodu patří uzenky a salámy, které jsou vyváženy do 19 zemí, mezi nimiž je nejvíce zastoupeno Slovensko (70 %) a Maďarsko (18 %). Kladné saldo zahraničního obchodu u této skupiny položek celního sazebníku není dlouhodobá záležitost, ale nastala od roku 2008 se zvyšujícím se trendem. Opačnou bilanci i trend lze pozorovat u konzerv, kde je záporné saldo zahraničního obchodu v rámci CS 1602. Konzervy v rámci CS 1602 neobsahují výlučně vepřové maso, převažující podíl masa v konzervách tvoří maso drůbeží. V uvedené tabulce je výběr položek obsahující výlučně vepřové maso (CS 1602 41..., 1602 42..., 1602 49..).

DOVOZ	2010		2011		Obchodní partneři v pořadí objemu zboží
	tuny	mil. Kč	tuny	mil. Kč	
Uzenky a salámy- (CS 1601...)	11 340	1 035	12 795	1 079	Polsko, Německo, Maďarsko
Konzervy a přípravky (CS 160241,42,49)	5 674	423	7 500	511	Německo, Polsko, Španělsko
Tuk vepřový (CS 0209 001 1,0019, 0030)*	17 500	257	19 834	407	Itálie, Německo, Nizozemsko
Štětiny (CS 0502 10)	222	60	135	38	Čína, Německo
Střeva (CS 0504 00)	4 844	679	5 818	876	Německo, Čína, Slovensko
Kůže prasat surové (CS 4103 30, 410710)	284	4	112	1	Makedonie, Řecko

VÝVOZ	tuny	mil. Kč	tuny	mil. Kč	Obchodní partneři v pořadí objemu zboží
Uzenky a salámy- (CS 1601....)	23 294	1 501	25 580	1 668	Slovensko, Maďarsko Polsko
Konzervy a přípravky (CS 160241,42,49)	5 433	354	9 072	541	Slovensko, Hongkong, Německo, Maďarsko
Tuk vepřový (CS 0209 001 1,0019, 0030)*	717	14	841	21	Slovensko, Maďarsko, Rumunsko
Štětiny (CS 0502 10)	0	0	0	0	--
Střeva (CS 0504 00)	2 755	374	3 238	498	Francie, Německo, Polsko, Slovensko,
Kůže prasat surové (CS 4103 30, 410710)	1 654	39	1 562	38	Polsko, Slovinsko, Německo

Pramen: ČSÚ Poznámka: od roku 2012 změna na CS 0209 1011, 1019 a 1030

Tuky

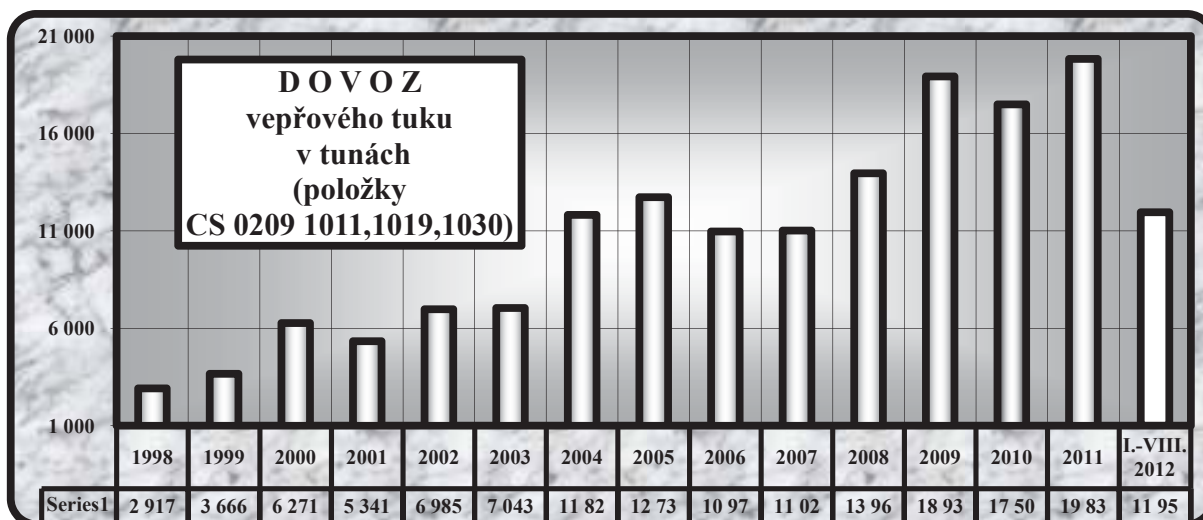
Pramen: Spotřeba potravin – ČSÚ

Spotřeba tuků na obyvatele se v posledních letech postupně a pozvolna snižuje.

Roste i možnost výběru mezi rozšířeným sortimentem tuků. Spotřeba sádla a vepřové slaniny činila po druhé světové válce v Československé republice pod 4 kg na 1 obyvatele a rok. Prudký nárůst nastal v padesátých letech, kdy spotřeba přesáhla 6 kg a v roce 1954 činila 6,9 kg. Po mírné stagnaci spotřeby nad hodnotou 6 kg se významně zvýšil podíl spotřeby sádla a vepřové slaniny v roce 1965, kdy dosáhla rekordních 8,1 kg na 1 obyvatele a rok.

V roce 1990 činila spotřeba 6,9 kg sádla včetně vepřové slaniny na 1 obyvatele České republiky a rok. V posledních letech, kdy zaznamenáváme výrazný odklon od spotřeby tučných potravin k masu libovému, se spotřeba ustálila. V roce 2010 dosáhla spotřeba sádla včetně slaniny na 4,7 kg na 1 obyvatele za rok.

I přes to, že se spotřeba vepřového tuku od počátku nového století snížila, je zřejmý nedostatek této suroviny na českém trhu. Dokládá to stále se zvyšující objem dovozu tohoto sortimentu do České republiky. V roce 1998 bylo dovezeno 2 917 tun, po pěti letech se objem dovozu zdvojnásobil a po třinácti letech, v roce 2010, činil více než šestnásobek, a to celkem 17 500 tun.

Pramen: ČSÚ

Vepřový tuk ve formě slanin (CS 0209 0011 a 0019) a sádla (CS 0209 0030) je dovážen v roce 2012 nejvíce z Itálie (33 % dovezeného množství) a z Německa (27 % dovezeného množství). Itálie byla v předchozích letech dominantním dovozcem (až 36 % z celkového dovezeného objemu vepřových tuků pocházelo z Itálie). Největší objem dovozu byl zaznamenán v roce 2011, kdy bylo dovezeno rekordních 19 835 tun v jednotkové ceně 21,60 Kč/ 1 kg.

Situace na zahraničních trzích vepřového masa

Celosvětová produkce masa se v posledních letech postupně zvyšuje. Největší podíl na tomto růstu má maso vepřové. V roce 2011 činilo zvýšení produkce vepřového masa meziročně 2,7 %. Produkce se logicky zvyšuje s možností se uplatnit, tj. se zvýšenou poptávkou, především v lidnatých asijských a latinskoamerických zemích, především v Číně. Očekávaný je vzrůst spotřeby i produkce vepřového masa v Brazílii.

Pro exportéry je nesmírně důležité reagovat pružně na aktuální cena udržet si pak pozici na exportních trzích. EU-27 patří vedle USA a Kanady mezi největší exportéry, ale její možnosti se snižují, i když lze těžko odhadovat, jestli očekávání dovozu především do Japonska, ale také Ruska i Ukrajiny budou v souladu s odhadem obchodníků zabývajících se touto komoditou. Závisí to na kupní síle obyvatel, která prodělala několik změn týkajících se celosvětové ekonomické krize i regionálních neštěstí v podobě přírodních katastrof (zejména Japonsko a Austrálie). Je očekáváno snížení vývozu vepřového masa o 2,3 % a zároveň zvýšení spotřeby o 2,5 %. Disproporci těchto údajů bude řešit zvýšená produkce o 2,7 %, především v Rusku, Číně, Brazílii a USA. V EU 27 se naopak očekává mírný pokles produkce vepřového masa o 0,6 %.

Mezi největší dovozce vepřového masa patří Japonsko, přičemž avizované poptávání po této komoditě na stejné úrovni jako v roce 2011 se nekoná. Naopak japonští dovozci v prvním čtvrtletí zvýšili poptávku po vepřovém mase o 6 %. Rusko se chystá snížit dovozy, avšak v posledním období zvýšilo svou poptávku po vepřovém mase v EU a vývoj je i nadále pro země EU optimistický. Dalšími významnými importéry budou tradičně Čína, Kanada a také Hongkong a Jižní Korea. Slábnoucí evropské měny (€, dánská, ale i česká koruna) mohou být výhodou exportu v případě potřeby producentů vyvážet z domovské země. Z pohledu ČNB je v současné době slábnoucí česká koruna výhodou pro rozvoj domácí ekonomiky, neboť vývoz je pro vývoj české ekonomiky rozhodující.

Světová produkce a spotřeba masa v letech 2006 - 2012 v mil. t

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011 před- běžně	2012 odhad	2012/11 v %
P r o d u k c e**								
Hovězí a telecí	57,751	58,438	58,382	57,182	57,117	56,888	57,011	0,2
Vepřové	95,377	94,103	97,826	100,547	102,902	101,662	104,357	2,7
Drůbeží*	69,464	74,646	78,200	78,585	82,94	85,732	87,497	2,1
Maso celkem	222,592	227,187	234,408	236,314	242,959	244,282	248,855	1,9
S p o t ř e b a**								
Hovězí a telecí	56,994	57,885	57,705	56,451	56,217	55,698	55,62	-0,1
Vepřové	95,109	93,921	97,934	100,398	102,684	101,286	103,78	2,5
Drůbeží*	69,251	74,299	77,951	77,977	81,844	84,641	86,361	2,0
Maso celkem	221,354	226,105	232,89	234,826	240,745	241,625	245,761	1,7

Pozn.:* Drůbeží maso zahrnuje kuřecí a krůtí,** údaje pouze za sledované země

Pramen: USDA-FAS, April 2012, oficiální statistiky a výsledky vědeckého výzkumu

Světový obchod s masem v letech 2006 - 2011 v mil. t

Ukazatel	2006	2007	2008	2009	2010	2011 předběžně	2012 odhad	2012/11 v %
Import**								
Hovězí a telecí	6,815	7,199	7,008	6,841	6,915	6,990	7,350	5,2
Vepřové	4,886	5,08	6,241	5,525	5,863	6,595	6,446	-2,3
Drůbeží	6,846	7,547	8,265	8,016	8,383	8,878	9,134	2,9
Maso celkem	18,547	19,826	21,514	20,382	21,161	22,463	22,930	2,1
Export**								
Hovězí a telecí	7,502	7,679	7,651	7,509	7,866	8,155	8,728	7,0
Vepřové	5,224	5,186	6,195	5,673	6,077	6,982	6,985	0,0
Drůbeží	7,113	7,952	9,072	8,809	9,429	9,978	10,242	2,6
Maso celkem	19,839	20,817	22,918	21,991	23,372	25,115	25,955	3,3

Pozn.:* Drůbeží maso zahrnuje kuřecí a krůtí,** údaje pouze za sledované země

Pramen: USDA-FAS, April 2012, oficiální statistiky a výsledky vědeckého výzkumu

Ke zvýšení stavů prasat v roce 2012 dojde v USA (o 1,8 %), ale také v Rusku (o 10 %), které již několik let podporuje rozvoj tohoto sektoru státními podporami výstavby nových zpracovatelských kapacit, technologických zařízení a staveb pro prasata s cílem dosažení plné soběstačnosti. O tyto projekty se ucházejí úspěšně i čeští dodavatelé. Nejen v Rusku, ale i na Ukrajině byla vládou přijata opatření, která vedla k podpoře vzniku nových chovatelských zařízení. Díky nim sice zatím nedošlo k zvýšení celkových stavů, ale je jen otázkou krátkého času, kdy tyto země zlepší kvalitativní ukazatele jak reprodukční, tak především ve spotřebě krmiv na jednotku produkce.

Nárůst vývozu vepřového masa z EU-27 očekáván není. Naopak růst exportu vepřového masa je očekáván v řadě zemí, především ve Vietnamu, Číně, Mexiku a dalších.

Vývoj stavů prasat a prasnic ve vybraných zemích EU v tis. ks

Země	Prasata celkem			Prasnice		
	2011	2010	2011/2010 v %	2011	2010	2011/2010 v %
Německo	26 762	26 901	-0,5	2 194	2 233	-1,8
Španělsko	26 635	25 710	-0,3	2 404	2 408	-0,2
Francie	13 950	13 922	0,2	1 099	1 127	-2,5
Polsko	13 056	14 776	-11,6	1 125	1 328	-15,3
Nizozemsko	12 103	12 206	-0,8	1 106	1 098	0,7
Dánsko	12 348	12 293	0,4	1 239	1 286	-3,7
Itálie	9 351	9 321	0,3	660	717	-8,0
Rumunsko	5 404	5 428	-0,4	404	356	13,7
Maďarsko	3 032	3 169	-4,3	290	301	-3,7
Rakousko	3 005	3 134	-4,1	270	279	-3,2
ČR	1 487	1 846	-19,4	142	176	-19,1
Švédsko	1 568	1 607	-2,4	152	155	-1,8
Irsko	1 553	1 500	3,5	146	150	-2,1
EU (13 zemí)	129 254	131 813	-1,9	11 231	11 613	-3,3

Pramen: AMI, Vieh und Fleisch, 2012

Dlouhé období, kdy byla zejména produkce selat ztrátová, vedlo mnohé chovatele k redukci stavů prasnic a nyní se projevuje klesajícím počtem poražených prasat. To se projevilo nejen v České republice, ale i například v Polsku, kde bylo v březnu 2012 chováno 11,5 mil. ks prasat, což představuje meziroční pokles o 12 %. Největší počet prasat má v současné době v zemích EU Německo (27,4 mil. ks), dále Španělsko (25,6 mil. ks), Nizozemsko (12,1 mil. ks) a Dánsko (11,96 mil. ks). Teprve pak se řadí Polsko, které po několik let zaujímal třetí místo v tomto žebříčku.

Podle odhadů expertů členských zemí se v roce 2012 počítá ve srovnání s loňským rokem s poklesem hrubé produkce vepřového masa v Dánsku, Francii a Nizozemsku v rozmezí od 1,0 % do 1,4 %. Pro Polsko a Rakousko byly stanoveny odhady jejího snížení více než o 5 %, případně až o 10 %, zatímco ve Španělsku a Velké Británii se počítá s meziročním nárůstem produkce o 3,8 %, resp. 1,3 %.

Porážky jatečných prasat v EU 27 se v roce 2011 meziročně zvýšily o 1,9 % (tj. o 4,8 mil. ks) a dosáhly 259,4 mil. ks. Největší meziroční nárůst byl evidován ve Španělsku a Německu o 1,8 mil. ks, resp. 1,1 mil. ks.

Vyšší ceny zemědělských výrobců jatečných prasat se s určitým zpožděním určitě promítnou do nárůstu spotřebitelských cen vepřového masa. Z těchto důvodů se proto v roce 2012 očekává v mnoha členských zemích pokles jeho spotřeby. Pokles poptávky v zadlužených zemích jižní Evropy, které bojují s tvrdými úspornými programy, se promítá do vyšších spotřebitelských cen. Toto rovněž ovlivňuje poptávku po mase.

V rámci EU se očekává snížení exportu vepřového masa. Komise odhaduje v letošním roce nižší vývozy cca o 10%. Podle odhadů expertů členských zemí se cena jatečných prasat v roce 2012 bude pohybovat v rozmezí od 1,48 do 1,80 € za kg j. hm.

Po stagnaci vespotřebě vepřového masa v EU – 27 na úrovni 42,8 kg spotřeby vepřového masa/obyv./kalendářní rok v roce 2008 a 2009 je očekáván mírný růst tohoto ukazatele na 43,2 kg/obyv./rok v roce 2011. Výrazné zvýšení je zaznamenáváno v souvislosti se zlepšením ekonomiky v Rusku a na Ukrajině. Velký vliv na celkovou spotřebu má i ekonomická situace v zemích velmi početných, jako například v Číně, kde i relativně malý růst spotřeby na jednoho obyvatele se promítne výrazně do celosvětové spotřeby.

Spotřeba vepřového masa ve vybraných zemích v letech 2006 - 2011 v kg/osobu/rok

Země	2006	2007	2008	2009	2010 předběžně	2011 odhad	2011/10 v %
Austrálie	22,9	22,2	21,7	22,0	22,5	23,2	100,9
Nový Zéland	20,5	21,3	20,4	21,4	21,2	21,2	102,4
Kanada	25,2	26,6	25,5	25,5	23,9	23,4	97,9
Chille	21,1	20,0	20,8	22,2	23,0	22,8	100,4
Čína	35,0	32,3	35,1	36,5	37,9	38,0	102,4
Švýcarsko	34,0	33,6	33,5	33,3	33,1	33,1	100,6
EU 27	42,1	43,8	42,8	42,8	43,2	43,0	100,0
Hong Kong	60,4	61,5	65,0	68,9	65,7	67,5	101,9
Vietnam	20,3	21,4	21,5	21,2	21,0	21,0	101,0
Japonsko	19,2	19,4	19,5	19,4	19,6	19,7	100,5
Jižní Korea	29,5	31,1	31,4	30,5	31,6	28,1	101,6
Mexiko	13,9	14,0	14,6	15,9	15,8	15,9	100,0
Rusko	18,2	17,9	19,8	19,2	19,9	19,9	103,6
Tchaj -wan	38,1	36,9	35,7	36,9	35,8	36,3	101,1
Ukrajina	12,5	15,4	18,0	15,6	17,5	19,5	109,4
USA	29,0	29,8	29,0	29,3	27,9	27,3	99,6

Pramen: USDA-FAS, April 2011, oficiální statistiky a výsledky vědeckého výzkumu

UŽITÍ OBILOVIN V ŽIVOČIŠNÉ VÝROBĚ

Významným konzumentem rostlinné produkce, především obilovin jsou monogastrická zvířata, neboť spotřebují velkou část krmných směsí vyrobených v České republice. V roce 2004 spotřebovala drůbež 35,4 % a prasata dokonce 44,2 % z celkové výroby krmných směsí pro hospodářská zvířata, tj. oba tyto sektory se podílely na celkové spotřebě krmných směsí v České republice více než 79 %. V roce 2010 klesl tento podíl spotřeby u prasat na 37,6 % (v roce 2011 pak na 36,1 %). Podíl krmných směsí pro drůbež činil 40 % (resp. 40,2 % v roce 2011) z celkově vyrobených krmných směsí vyráběných pro hospodářská zvířata v České republice. Podíl obilovin v krmných směsích činí v rámci EU 70,4 %. Toto zastoupení se zvýšilo v důsledku snižování zastoupení jiných komponentů, mezi které náležely různé odpady, včetně podílu živočišných bílkovin. Podíl obilovin v krmných směsích (dále jen „KS“) v České republice v roce 2010 i 2011 činil 65,4 %.

Výroba krmných směsí v ČR dle jednotlivých druhů zvířat (v tis.tun)

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Prasata celkem	1 474,8	1 213,7	1 199,4	1 243,0	1 268,1	1 093,2	929,2	935,2	795,6
Drůbež celkem	1 038,1	973,7	905,2	962,0	1 074,3	1 073,6	1 039,0	993,3	887,0
Skot celkem	498,1	470,5	541,5	544,7	547,9	535,9	502,5	469,1	447,9
Ostatní zvířata*	126,9	86,8	84,8	89,0	112,0	95,8	106,5	88,9	74,8
Celkem krmné směsi **	3 137,9	2 744,7	2 730,0	2 838,7	3 002,4	2 798,4	2 577,2	2 486,5	2 205,2

Pramen: MZe

Poznámky: *) položka ostatní zvířata obsahují ryby, koně, králíky, ovce, kozy, lesní zvěř, zvířata v ZOO.

**) V celkové množství nejsou uvedeny krmné směsi pro domácí zvířata, především psy a kočky.

Těch bylo v roce 2010 vyrobeno 270,8 tis. tun a v roce 2011 pouze 154 tis. tun.

Vývoj obchodu v důsledku změny stavů zvířat se projevil jeho zvýšením, nikoli však ve snížení příjmové části plynoucí do rostlinné výroby. Vybáží se postupně v souvislosti se snižováním odbytu na domácím trhu více kvalitního obilí. Ze sort kvality A, B a C pšenice krmné zůstává v České republice především sorta C (popřípadě B). Snížení odbytu obilí na domácím trhu paradoxně zlepšilo ekonomickou situaci v rostlinné výrobě. Původně se předpokládala snížená spotřeba obilovin na domácím trhu měla kompenzovat použitím na biopaliva, ale tento předpoklad se nevyplnil.

Vývoz obilovin v marketingovém roce

2004/2005	2005/2006	2006/2007	2007/2008	2008/2009	2009/2010	2010/2011	2011/2012
1 152,7	1 961,9	1 472,6	1 343,2	2 272,54	2 073,2	2 112,0	2 717,6

Pramen: ČSÚ

Vývoz obilí se uskutečňuje především do Německa, Polska a Rakouska. České ceny jsou o cca 200-300 Kč/tunu nižší. Ceny kopírují světové trhy. Vývoz zcela kompenzuje výpadek domácí spotřeby – tj. jeho snížení z 6 mil.tun na nynějších 5 mil. tun v posledních 5 letech.

Ozimá pšenice si svojí výměrou pěstování stále zachovává mezi ostatními obilovinami své výjimečné postavení, které se bezprostředně promítá do celkových výsledků sklizně s vlivem na celkovou bilanci obilovin. Takto vysoká produkce obilovin výrazně překrývá domácí poptávku ve všech základních obilných surovinách. Na domácím trhu se tak objevily přebytky veškerých druhů obilovin.

Dle aktuální bilance obilovin EU-27 a na základě odhadu EK pro hospodářský rok 2012/13 je celková produkce odhadována na 278,6 mil. t (282,9 mil. t v m.r. 2011/12 a před tím 277,9 v mil. t v m.r. 2010/11). Celková spotřeba je odhadována na 274,3 mil. tun. Odhad produkce jednotlivých druhů obilovin je

následující: pšenice setá 127,3 mil. t, pšenice tvrdá 8,5 mil. t, ječmen 53,1 mil. t, kukuřice 60,2 mil. t, žito 7,7 mil. t, oves 7,8 mil. t. Krmné využití obilovin je odhadováno na 167 mil. t, potravinářské využití 65,4 mil. tun a průmyslové využití 29,2 mil. tun – z toho 9,1 mil. tun představuje užití na bioethanol.

Výroba obilovin v marketingovém roce

Ukazatel	jedn.	2004/ 2005	2005/ 2006	2006/ 2007	2007/ 2008	2008/ 2009	2009 /2010	2010/ 2011	2011/ 2012	2012/ 2013
Osevní plocha	tis. ha	1 609,4	1 611,5	1 532,0	1 579,8	1 558,6	1 541,7	1 462,8	1 479,5	1 444,7
Výnos	t/ha	5,46	4,75	4,17	4,53	5,37	5,08	4,70	5,60	4,53*
Výroba	tis. t	8 783,8	7 659,9	6 386,1	7 152,9	8 369,5	7 832,0	6 877,6	8 284,8	6 554,8*

Pramen: ČSÚ

Poznámka 1: marketingový rok zahrnuje období od 1. 7. do 30. 6. příslušného uvedeného roku.

Poznámka 2: * odhad k 15.9.2012

Poznámka 3: V tomto marketingovém roce se projevil vliv mrazu a sucha v jarních měsících roku 2012 a z toho důvodu se vyznačoval rozdílnou výší produkce v jednotlivých krajích ČR.

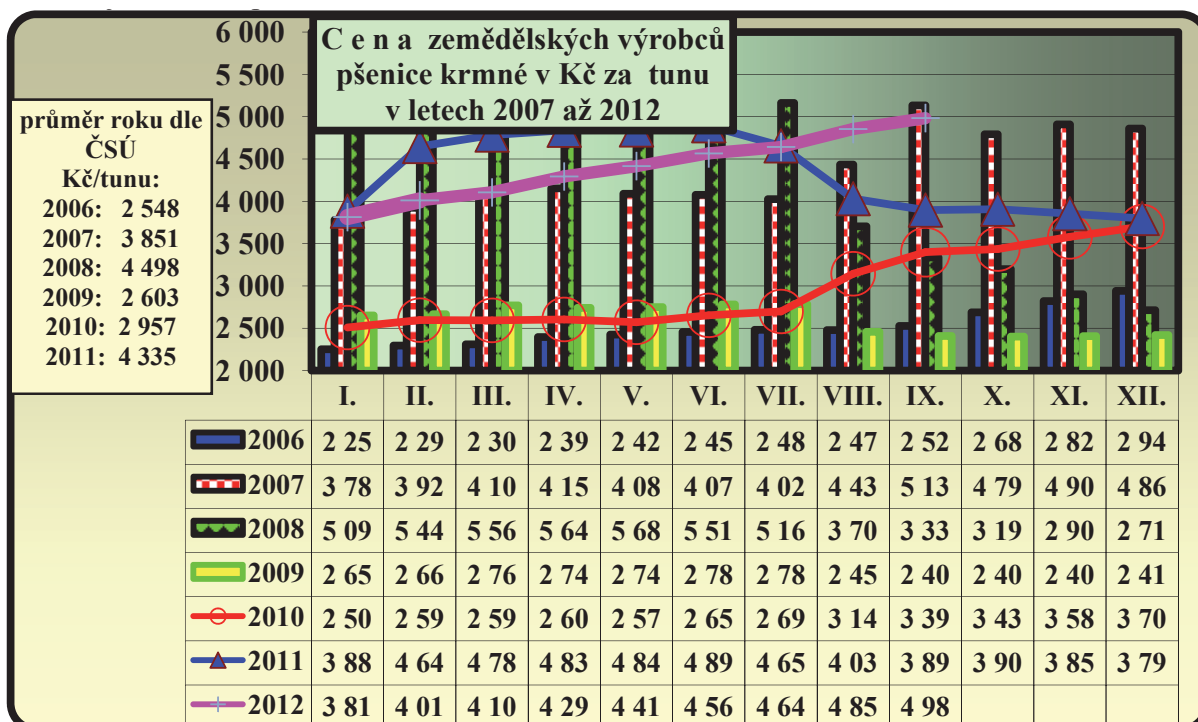
V marketingovém roce 2012/2013 je intervenční nákup obilovin uskutečňován podle nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 ze dne 22. října 2007, kterým se stanoví společná organizace zemědělských trhů a zvláštní ustanovení pro některé zemědělské produkty (jednotné nařízení o společné organizace trhů), dále nařízení Komise (EU) č. 1272/2009 ze dne 11. prosince 2009, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 1234/2007, pokud jde o nákup a prodej zemědělských produktů v rámci veřejné intervence a nařízení vlády ČR č. 180/2004 Sb., kterým se stanoví bližší podmínky při provádění opatření společné organizace trhu. Na základě nařízení Rady (ES) č. 1234/2007 v aktuálním znění je v České republice v marketingovém roce 2012/2013 uskutečňován intervenční nákup pšenice s množstevním omezením 3 milióny tun pro celou EU 27. Ke každé nabídce pšenice je nabízející povinen složit na účet SZIF v české měně nabídkovou záruku ve výši 20 € za každou nabídnutou tunu.

V předchozím roce, v marketingovém roce 2011/2012 nebyl intervenční nákup pšenice, vzhledem k výši tržních cen, realizován. K 31. srpnu 2011 SZIF vyskladnil zbývající množství intervenčních zásob obilovin, které byly zastoupeny v marketingovém roce 2009/2010 a od září 2011 SZIF neevduje žádné intervenční zásoby obilovin. Celková smluvní skladová kapacita pro intervenční skladování obilovin v České republice ke dni 30. září 2012 vykazovala 562 tis. tun.

Poptávka po obilí a to nejen v České republice, ale i na zahraničních trzích bude mít vliv na cenu krmných směsí i v následujícím období. Zvýšený zájem o nákup zemědělských komodit se odráží i v případě pšenice. Poptávka, v tomto případě po pšenici, ve všech světadílech lámala rekordy v roce 2007 a byla příčinou i postupného zvyšování cen krmných směsí od poloviny roku 2007. Opětovné zvýšení cen obilovin od konce sklizně obilovin roku 2010 má přímý vliv i na změnu úrovně cen krmných směsí nejen v druhé polovině roku 2010. Výrazně se na zvýšení cen krmných směsí podílí i růst cen pšenice v roce 2012.

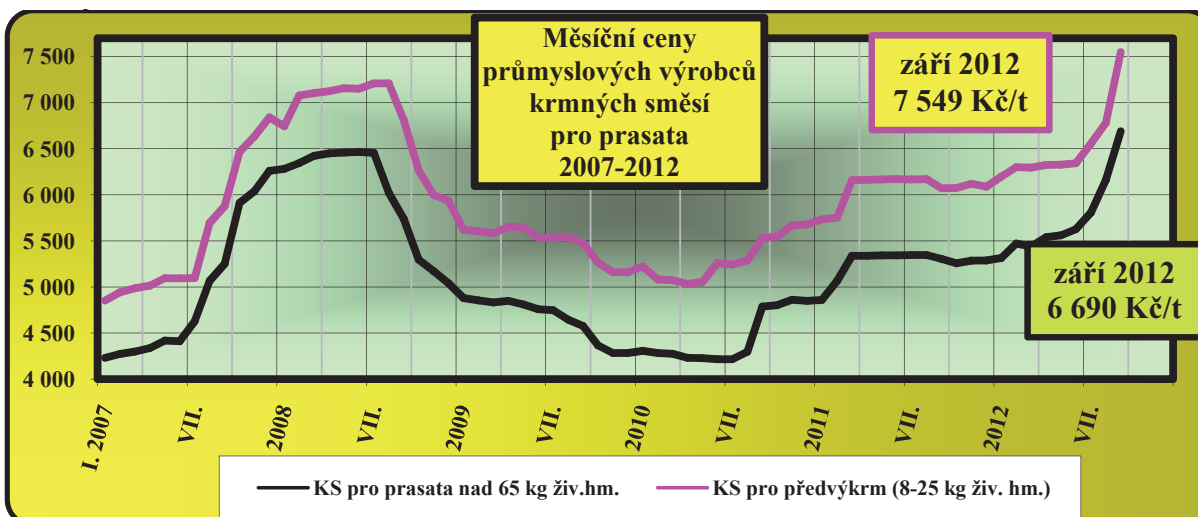
Obiloviny jsou rozhodující surovinou pro výrobu krmných směsí. V České republice je v krmných směsích nejvíce z obilovin zastoupena pšenice – podíl činí 54 %. Tímto složením krmných směsí se Česká republika odlišuje od průměru EU, kde je z obilovin nejvíce zastoupena pšenice, a to ale pouze 36,2 %. Odlišnost spočívá také ve vyšším zastoupení kukuřice, jejíž podíl v EU činí 26 %, zatímco v České republice 15 % z obsahu obilovin v krmných směsích. Zastoupení obilovin v krmných směsích pro drůbež i prasata je relativně vysoké a změna procentického zastoupení jednotlivých komponentů se v budoucnosti bude řídit i cenou těchto komponentů. Příkladem je nejen nižší obsah obilovin v krmných směsích v EU-27, ale i příklad Nizozemska, kde v době zdražování obilovin na trhu došlo k změně receptur ve prospěch sóji a extrahovaných šrotů tak, že obilovin bylo v krmných směsích pro prasata použito pouze 20 %. Z tohoto důvodu lze očekávat změnu pohledu na tvorbu receptury krmných směsí i v České republice. Prudké snížení zastoupení obilovin v krmných směsích pro drůbež a prasata by mělo závažné důsledky i pro uplatnění obilovin vypěstovaných v České republice.

Z důvodů rozdílného zastoupení komponentů KS ať už vypěstovaných či nakoupených není reálné hodnověrně porovnat ceny KS mezi Českou republikou a ostatními státy EU-27. Rovněž průměr cen je na hranici objektivního srovnání. Je nutné si uvědomit, že i nákup komponentů (soja, kukuřice aj.) například z USA, vyjde levněji pro odběratele z přímořských zemí oproti odběratelům od přístavů vzdálenějších, neboť cena dopravou po souši významně prodražuje cenu KS pro konečného odběratele.

Pramen: ČSÚ

U krmných směsí pro prasata se snížila výroba v ČR v roce 2011 oproti roku 2010 o 140 tis. tun (15 %). U skotu se výroba krmných směsí v roce 2011 meziročně snížila o 6 % a výroba krmných směsí pro drůbež v roce 2011 se snížila o 11 %.

Pramen: ČSÚ

KS pro prasata - Průměrné roční ceny průmyslových výrobců v Kč/t od roku 2004

Krmná směs pro	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	I-IX. 2012
KS pro prasata nad 65 kg ž.hm.	5 015	4 206	3 914	4 927	6 012	4 657	4 446	5 262	5 735
KS pro předvýkrm (8- 25 kg ž.hm)	5 805	4 861	4 660	5 550	6 815	5 482	5 307	6 079	6 519

Pramen: ČSÚ

Poznámka: rok 2004 - 2011 počítán aritmetickým průměrem

Od roku 2005 zúžil ČSÚ svá šetření ohledně cen průmyslových výrobců, takže meziroční srovnání lze uvést pouze u dvou druhů krmných směsí pro prasata a u dvou druhů krmných směsí pro drůbež. V roce 2007 se zvýšily ceny průmyslových výrobců krmných směsí uváděných v tabulce. Vliv na zvýšení ceny krmných směsí v roce 2007 měla především cena krmného obilí. V roce 2008 došlo od září k opětovnému snížení cen krmných směsí a trend poklesu je patrný na grafu i v roce 2009. Prudké zvýšení cen obilovin od počátku roku 2011 a jeho pokračování v roce 2012 má vliv i na zvýšení cen krmných směsí.

Cena krmných směsí má nesporný vliv na rentabilitu výroby vepřového masa. Nárůst cen krmných směsí, který nastal od července 2007 (úroveň zvýšené ceny lze pozorovat na grafu do července 2008) nesporně nepříznivě ovlivnil rentabilitu odvětví, neboť krmné směsi jsou významnou nákladovou položkou, která představuje například u prasat ve výkrmu s průměrnou užitkovostí 62 % přímých materiálových nákladů (a krmiva nakupovaná tvoří 43 % z celkových nákladů podle výběrového šetření ÚZEI o nákladovosti zemědělských výrobků v průběhu roku 2011).

V České republice lze očekávat změnu pohledu na tvorbu receptury krmných směsí i z důvodů optimalizace krmné dávky z pohledu ekonomické náročnosti na jednotlivé živiny. Čeští zemědělci by uvítali znovuzavedení možnosti zkrmování masokostních mouček, o kterém EK uvažuje po několikaletém zákazu jejich používání pro krmení hospodářských zvířat. Obecně je třeba nezapomínat při posuzování možnosti vývoje změn receptur KS na skutečnost, že případné prudké snížení zastoupení obilovin v krmných směsích pro monogastrická zvířata, tedy především pro drůbež a prasata, by mělo závažné důsledky i pro uplatnění obilovin vypěstovaných v České republice.

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Vydalo Ministerstvo zemědělství
Těšnov 17, 117 05 Praha 1
internet: www.eagri.cz
e-mail: info@mze.cz

ISBN 978-80-7434-042-0